Evangélikus Élet

EVANGÉLIKUS HETILAP 77. évfolyam, 29. szám ■ 2012. július 22. ■ Szentháromság ünnepe után 7. vasárnap Ára: 250 Ft

„Isten azt akarja, hogy az átok magyar népünk életében, Izrael életében és az egész világ életében megtörjön és áldássá forduljon.”
Mi közünk Izraelhez? ▶ 4. oldal

„Mi az: valakit *tisztába* tenni? Mit jelent valakit tisztelni? Tudjuk-e tisztelni, akit épp tisztába teszünk?”
Diakóniai dialógus ▶ 8–9. oldal

„A bűnbocsánat, a megváltás életem egyik legnagyobb élménye, sőt talán a legfontosabb. Ezért újra és újra a keresztre tekintek, Isten Bárányára, arra a Megváltóra, aki eltépte az adóslevelet.”
Beszélgetés Ribár Jánossal ▶ 10. oldal

„A láng megjelenése ebben a miszticizmustól áthatott közegben (…) a tömegnek erőteljes vallásos élményt sugall.”
Olimpiai lángok ▶ 14. oldal

Nyári istentisztelet ▶ 2. oldal
Lelkésznő a küszöbön, kerékpárral ▶ 3. oldal
Megkeresztelnék, mert a köpés kevés ▶ 5. oldal
Evangélikus fúvószene 3. ▶ 7. oldal
A költözködés áldásai ▶ 10. oldal
Miért több a nő a hívők között? ▶ 13. oldal

Odafordulás a Szélrózsához

■ Szabó Lajos

„Borzasztó, hogy ma mennyire nem fordulunk oda egymáshoz! Mindenki rohan, küzd és siet, hiányzik a valódi érdeklődés. Jó ez a kis kávézás, mert kínálja a többiekkel való találkozást!” Így szólított meg vasárnap egy férfi, miután megküzdöttünk a templom forróságával, és élveztük a levegősebb templomkertet, ahol vasárnapról vasárnapra lehetőség kínálkozik beszélgetésre, az idegenhez vagy ismerőshöz való odalépésre. Pillanatok alatt belemelegedtünk az eszmecserébe. Szíriától Rióig, a szédületes gazdagságtól a mélyszegénységig vitattuk meg az égető kérdéseket.

Mostanában nagyon sokszor foglalkozunk elméletben az *odafordulás* mozdulatával. A szociálpszichológiában akár tanítjuk is a fontosságát. A döntő kérdés mégis az, hogy gyakoroljuk-e a mindennapokban. Főleg a templomaink környéke lehet izgalmas ebből a szempontból. Érdekel-e még a másik élete? Tudjuk-e, hogy kinek mi sikerül? A világ és a környezet jelent-e még beszélgetéstémát?

Nos, a jó igehirdetés mindig feldobja a hívószavakat az ismerőssel vagy ismeretlennel folytatandó spontán „kollokviumhoz”! Valójában ettől és így evangélikus egy igehirdetés. Utat nyit Krisztus szavának a hétköznapokba. Megélünk-e ma még ilyen építő perceket?

A fontosnak ítélt kérdésekhez is divatos ma odafordulni. Szakszerűen, „professzionálisan”. De érdeklődő, nyitott emberként miért olyan nehéz ma ez az út? Miért nem beszélünk bátrabban, többet és őszintébben egymással? Külön bejelentjük, ha kiemelt figyelmet szentelünk valamilyen területnek vagy eseménynek. Baj van, ha előjelző mondatként hangzik: „Most őszinte leszek.”

Ezekben a forró nyári napokban legtöbbször a fiatalokkal, a gyerekekkel kapcsolatban használjuk az *odafordulás* kifejezést. A számukra kínált táborok és egyéb szabadidős programok is arra indíthatnak minket, hogy valóban őszinte figyelemmel forduljunk a következő, a felnövő nemzedék felé. Ennek kiemelt aktualitása van ma az egyházi életben is, hiszen ezekben a hetekben-napokban zajlott-zajlik a lelkészszentelések sora, nemrég voltak az egyetemi felvételik – sokak számára személyes érintettséggel is –, nem is beszélve az újonnan átvett egyházi iskolákkal kapcsolatos bátor vállalkozásról.

Vajon csak hangoztatott odafordulás ez, vagy őszinte és hiteles?

Ennek az évnek a kiemelkedő eseménye felé is sokan fordulunk, amikor a fonyódligeti Szélrózsa országos evangélikus ifjúsági találkozóra gondolunk. A *Meríts!* szót most sokan megtanulták egyházunkban. Értékesnek ígérkezik az „ötnapos merítés”, de azt is szeretnénk, hogy egyre tágabb körökben hullámozzon a Szélrózsa vize. Hagyományos gyülekezeteink peremére is jusson víz, a körülöttünk élő és a gyülekezettel laza kapcsolatban lévő, evangélikusnak keresztelt, esetleg konfirmált fiatalok nagy létszámú közössége is szomjazzon meg idén valahogy.

Statisztikailag nagyon magas azoknak a száma, akik kikerültek az egyház látókköréből. Sajnos a szoros kötődésnél sokkal erősebb az eltávolodás, az elidegenedés. A Szélrózsa találkozó lehetőséget adhat arra, hogy elhangozzék a korszerű hívó szó.

Ebben az összefüggésben is jóleső volt hallgatni az egyik televíziós csatorna reggeli műsorában a *Smidéliusz Gáborral* folytatott, a világi hallgatóság számára is érthető beszélgetést. Őszinte, egyszerű szavakkal hívta meg az evangélikus lelkész a nézőket a Szélrózsára. Ennyi történt. De szerepelt a meghívásban egy érdekes kifejezés: „laza kötődéssel is szabad belekóstolni a találkozóba”.

Szükség van ma a meghökkentő és figyelmet felkeltő formákra. Ilyen világot élünk. De a tartalom se maradjon otthon! Ebből a szempontból is jónak ígérkezik például a Szélrózsán a viccesen és komolyan beharangozott „gasztroevangélizáció”. Jó érzékkel emelte ki Smidéliusz Gábor ezt a könnyednek-komolynak ígérkező eseményt.

Ez a reggeli műsor jó példa volt a bátrabb kilépésre biztos, belső világunkból. De vajon hányszor sikerül ehhez hasonlóan bátran „meríteni” a bizonytalanabb, de sokkal izgalmasabb külső területről – embereket és életeket?

Az odafordulásnak ez azonban csak az egyik oldala. Talán a könnyebb része. A bonyolultabb a másik mozzanat, amikor a kívülállókban születik meg ez a mozdulat: megnézem közelebbről. Odafordulok én is. Kíváncsi vagyok, mi történik egy keresztyén közösség rendezvényén. Érdekel, hogy mi hangzik el, mit lehet látni, vagy hogyan lehet közöttük élni, akár csak öt napig is. Esetleg kipróbálnám, hátha nekem is jobb lenne az életem. A kérdés mindig az, hogy mi teheti észrevehetővé és vonzóvá a mai gyülekezetet és a mai keresztyén életformát.

Egy egészséges egyház nyugodtan láthatja a fiatalokban a jövőjét. (Betegségünket jól ismerjük: nagyon kevés gyülekezetünkben van igazi, élő ifjúsági munka.) Ha nem így gondolkodik, akkor valami alapvetően elromlott a szerkezetében, szervezetében. Önkontrollra és újraértelmezésre is kiváló alkalom egy ifjúsági találkozó – vagy ahogyan a televíziós beszélgetésben a fiatal lelkész többször megerősítette: fesztiválra készüljünk inkább, mert oda bátrabban jön mindenki. Ennek pedig legfontosabb jellemzője az, hogy jó tartalomért sokféle ember gyűlik össze, előítéletnek és zártkörűségnek az árnyéka sincs jelen.

Meríteni is gazdag kínálatból lehet. Higgyük el, hogy a következő nemzedék is megtalálja benne azt, amire leginkább szüksége van, és ami a legjobban megszólítja. A minőség és a tartalom felelőssége pedig mindig közös. Nem egyetlen rendezvény hordozza ezt, hanem az egész addigi egyházi élet visszatükröződése lehet egy ilyen kiemelt alkalom. Amilyenek vagyunk a hétköznapokban, ahogyan viselkedünk az évközi vasárnapokon, az mutatkozik meg az ünnepi órákban. A kérdés az, hogy lesz-e odafordulás, vagy csak szürke mondatok születnek, és minden megy tovább, mint eddig. Esély nyílhat az őszinte diskurzusra!

Mindezen azért gondolkodtam el, mert egy tanulságos, gyermeki pillanatot éltem át nemrégen. Könnyedén fotóztam a pestújhelyi lelkésziktatást követő, nyáresti templomkerti, vidám együttléten. Egy barackot majszoló kisgyereket fényképeztem éppen, aki teljesen elmerült ebben a nagy figyelmet igénylő tevékenységben. Felnézett, és kedvesen szinte „pózolt” a felvételhez. Ezután határozottan elém állt, és tudtomra adta, mi a következő lépés: „Hédi megnézi, hogy milyen lett a kép!” Majd elégedetten: „Jó lesz!”

Erre a gyermeki kommunikációra lenne manapság égető szükségünk, fiataloknak és idősebbeknek egyaránt. Persze kell egy templomlépcső, egy jóízű kerti együttlét, ahol a legkisebbek őszinte szava odafordulhat a nagyok felé, és fordítva.

Az őszinte odafordulás újjáteremtő erő. Ha ezt élhetjük meg a 2012-es Szélrózsán, akkor „lazán megérte”!

A szerző az Evangélikus Hittudományi Egyetem rektora

„Meríts!”

Sajtótájékoztató a 9. Szélrózsa országos evangélikus ifjúsági találkozóról

A július 18–22. között Fonyódligeten zajló 9. Szélrózsa országos evangélikus ifjúsági találkozót megelőzően július 16-án, hétfőn délelőtt sajtótájékoztatót tartottak a szervezők. A Deák téri evangélikus egyházközség gyülekezeti termében *Gáncs Péter*, a Magyarországi Evangélikus Egyház (MEE) elnök-püspöke, valamint *Mesterházy Balázs* és *Smidéliusz Gábor* „Szélrózsa-atya” adott tájékoztatást a találkozóról, amelynek mottója – stílusosan a balatoni helyszínhez igazodva – így szól: *„Meríts!”*

Az elnök-püspök felidézte emlékeit az első, 1996-ban Váralján megrendezett Szélrózsáról. Mint rámutatott: az eltelt tizenhat esztendő mindenki számára nyilvánvaló tette, hogy az országos evangélikus ifjúsági találkozó nem „egy” a sok színes nyári fesztivál közül, hanem a Magyarországi Evangélikus Egyház legnagyobb tömegeket elérő missziói alkalma.

A névválasztás – *Szélrózsa* – is azt jelzi: mindenki számára nyitott a találkozó. Hangsúlyozta: minden egyes Szélrózsa helyszínéhez illő, gazdag tartalmú bibliai mottót választanak a szervezők. Kifejezte reményét, hogy a kétévente megrendezett ifjúsági összejövetel idei alkalmain is sokan fognak töltekezni, lelkiekben épülni.

Gáncs Péter elmondta: a Szélrózsának utóélete is van, a program lassan mozgalommá növi ki magát, hiszen az egyes találkozók közötti időben is vannak rendezvények, találkozások. A többgenerációs merítés, töltekezés tehát reménység szerint ebben az évben is tovább tart majd, mint a találkozó hivatalosan meghirdetett néhány napja.

Mesterházy Balázs evangélikus lelkész a Szélrózsa-főszervező „Tízek” nevében elmondta: még soha nem volt annyi előregisztráció, mint az idei – a Balaton partján első ízben rendezendő – találkozó esetében: 1800-an jelezték részvételi szándékukat. A helyszínen bejelentkezőkkel együtt közel 2500 főre számítanak a szervezők.

A Szélrózsa célcsoportja a 16–30 év közötti korosztály, de a korábbi évek tapasztalatai szerint gyermekek és 30 fölöttiek is nagy számban vannak jelen. Az idei találkozó igei mottója *Ézsaiás próféta könyvéből* való: *„Örömmel merítek a szabadulás vizéből.”* (12,3) A spirituális alkalmak, áhítatok, istentiszteletek, beszélgetések a szabadulás témakörével, annak különböző aspektusaival, a merítés liturgiai elemeivel és a Szentírással mint az élő víz lapjaival lesznek kapcsolatosak.

A találkozóhoz részletes programfüzet és „a hagyományokhoz híven” fiataloknak szóló meditációs kötet is készült, amelyet *dr. Szabó Lajos* teológiai tanár, az Evangélikus Hittudományi Egyetem (EHE) rektora szerkesztett, és amely a Luther Kiadó gondozásában jelent meg.

● *Részlet az MEE sajtóközleményéből*

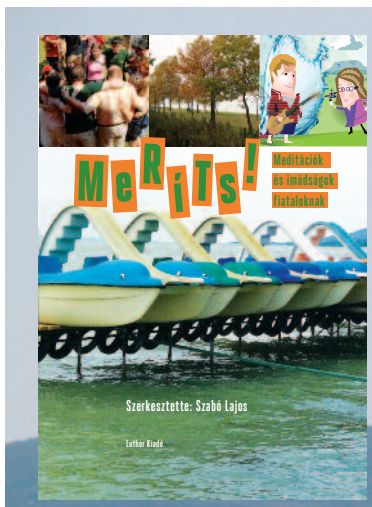

A Szélrózsa könyve:

MERÍTS! [belőle]

„Nem lehet kevesebb az ambíciónk, mint a maga területén az angol mesterszakácsé: felkelteni az érdeklődést, megszerettetni az emberekkel Jézus Krisztus evangéliumát. Ha be tudjuk mutatni azt, ami a mi kincsünk, örökségünk, tradíciónk, akkor a következő generáció is szívesen fogadja be, lelkesen viszi tovább – hiszen a sajátjává válik.”

Könyvbemutató: csütörtök, 12:30 Korsó Sátor GÁNCS PÉTER

MERÍTS!
Szerkesztette: Szabó Lajos
150 x 210 mm, 152 oldal
kartonált – Ára: 980 Ft

Látogass el sátrunkhoz, és kiadványaink közül egyet féláron vásárolhatsz meg! / LUTHER KIADÓ

Oratio œcumenica

Mennyei Édesatyánk! Köszönjük neked minden ajándékodat, azt, hogy ellátsz testi és lelki javakkal. Nyisd meg szemünket a hozzánk közel lévők nyomorúságának meglátására, adj együtt-érző szívet és bátor, cselekvő hitet.

Segíts meglátnunk és teljes szívvel hinnünk, hogy te nemcsak erre a rövid földi életpályára hívtál minket, hanem a veled való örök közösségre. Már akkor fáradoztál értünk, amikor még meg sem születtünk, Krisztus Urunkat már akkor elküldted, hogy meghaljon bűneinkért, és feltámadjon megigazulásunkra. Igéddel és szentségeiddel hívsz minket az örök életre.

Köszönjük azokat a szolgáidat és hozzátartozóinkat, akiken keresztül elért bennünket az üdvösség evangéliuma. A legnagyobb csoda ezen a földön, hogy mi is meghallhattuk hívó szavadat, és befogadhattuk a világ Üdvözítőjét. Munkáld és újítsd meg hitünket, hogy világunk sokféle baja, reménytelensége között is tudjunk örömhírt mondó követek lenni.

Könyörgünk gyülekezeteinkért, egész egyházunkért, hogy hűséggel tölthessük be legfőbb hivatásunkat: az örök életre készülők közösségeként szavainkkal és tetteinkkel hirdessük a megtérés és az új élet szükségességét. Add nekünk mindenkor Szentlelkedet, hogy bizonyságtételünket a te erőd járja át.

Különösen is könyörgünk most azokért a fiatalokért, akik a Szélrózsa találkozón átélhették a veled való közösség áldásait. Add, hogy bátran és egyértelműen elkötelezzék magukat melletted, hogy felismerjék, teljes öröm van tenálad.

Jézus nevében kérünk, hallgass meg minket. Ámen.

SEMPER REFORMANDA

„A jó vagy rossz ház nem teszi az építőt jóvá vagy rosszá, hanem a jó vagy rossz építő épít rossz vagy jó házat. És általában: egyetlen mű sem teszi a mestert olyanná, amilyen ő maga, hanem a mester teszi a művet olyanná, amilyen ő maga. Ez a helyzet az ember cselekedeteivel is: amilyen ő maga, akár hívő, akár hitetlen, olyan a cselekedete is: jó, ha hittel, rossz, ha hitetlenséggel tette. De nem lehet megfordítani: hogy amilyen a cselekedet, olyanná lesz az ember is, hívő vagy hitetlen. A cselekedetek ugyanis nem tesznek hívővé, tehát igazzá sem. Ellenben ahogyan a hit tesz hívővé és igazzá, úgy a cselekedeteket is a hit teszi jóvá. Mivel tehát a cselekedetek semmit sem tesznek igazzá, és az embernek igaznak kell lennie, mielőtt jót cselekedhet, ezért nyilvánvaló, hogy egyedül a hit az, amely a személyt kizárólag Isten kegyelméből, Krisztus által, az ő igéjével méltóképpen és elegendőképpen megigazítja és üdvözíti, és ezért a keresztyén embernek egyetlen cselekedetre, egyetlen törvényre nincs szüksége az üdvösséghez, mivel hite által szabadon és önzetlenül tesz mindent, amit tesz, semmiféle előnyt vagy üdvösséget nem igényelve, hanem – mivel már elegendő java és üdvössége van Isten kegyelméből hite által – egyedül Isten tetszésére."

Luther Márton:
Értekezés a keresztyén ember szabadságáról
(Prőhle Károly fordítása)

SZENTHÁROMSÁG ÜNNEPE UTÁN 7. VASÁRNAP – APCSEL 13,44–49

Feloldható feszültségek

A VASÁRNAP IGÉJE

Aki olvassa ezt a történetet, nem kis perpatvar közepébe csöppen. Pedig azt gondolhatná bárki, hogy az egyház a béke és a nyugalom szigete. És lám, már az első egyháztörténeti feljegyzések – ilyen mai igénk is – arról tanúskodnak, van itt feszültség éppen elég.

Volt is, már a kezdetek idején is, és van ma is. Az egyház nem a hibátlanok, hanem a szentek gyülekezete. A szenteké – nem erkölcsi értelemben, hanem – abban az értelemben, hogy Istenhez, a Szenthez tartoznak. S ha valóban hozzá tartoznak és nála megmaradnak, oldódik a feszültség, rendeződnek a dolgok. Nem biztos, hogy úgy, ahogyan mi tervezzük, elképzeljük, akarjuk. Ha azonban figyelünk az Úristenre, és nem magunk akarjuk „uralni a terepet", akkor működőképes megoldás, érdemi feszültségoldás születhet.

(A mai evangélium – egészen más vonatkozásban – szintén arról beszél, hogy az Úr közelében megoldódnak egyébként megoldhatatlannak látszó problémák. Még a négyezer ember is jóllakott hét kenyérből.)

Történetünk szerint majdnem az egész város összejött, hogy Isten igéjét hallgassák. Alig elképzelhető szituáció a mai, szekularizált társadalomban! Vagy mégsem? Elgondolkodtató téma ez egy olyan korszakban, amikor hatalmas keresztény rendezvényekről hallunk, vagy ilyeneket látogatunk. *Kirchentag, Reménység fesztivál, Szélrózsa találkozó, missziói nap…* Ezreket, tízezreket, olykor még többeket megmozgató események. Nagy lelkesedések, nagy élmények, néha csalódások, kiábrándulások. Látványos reklámok, hónapokig tartó szervezés, nagy felhajtás, örömteli találkozás az egyik oldalon. Kétkedés, fejcsóválás, a „fesztiválkeresztény ség" megkérdőjelezése a másik oldalon.

Igénk szerint a zsidókból váltott ki nagy ellenkezést az apostoli igehirdetés és a lelki tömegjelenet. Máshogy gondolták a hit gyakorlását, továbbadását, a vallásgyakorlatot általában. Elteltek hát irigységgel, káromkodva kontrázták Pál prédikációját. Pál és Barnabás nem szeppent meg, mert nem a magukét mondták. Isten igéjének szolgái voltak „csupán". Nem tudták nem mondani a rájuk bízott evangéliumot. Bátorságuk nem önbizalomból táplálkozott, hanem a hit bizalmából, az ige erejéből.

Ahol az ige megszólal – ott szinte „természetes" az ellenkezés is. Mi ugyanis szeretnénk rendelkezni afölött, ami hangzik, s szeretnénk magunk irányítani a dolgokat, eseményeket, folyamatokat. Isten igéjét azonban nem lehet röghöz kötni, de keretek közé szorítani sem. A szél – az igét igévé tevő Szentlélek – fúj, ahol (és ahogy) akar… (Jn 3,8) Nem sajátíthatja ki sem egyén, sem nép, sem más közösség. Isten szól – elsősorban kiválasztott népét szólítja meg. Lehet foglalkozni azzal, hogy mi lesz azokkal az emberekkel, népekkel, akik/amelyek nem hallják az igét, de az igazi kérdés az, hogy mi hallgatunk-e rá, vagy ellenkezve elutasítjuk.

„Természetes" az ellenkezés – állítottam. Az, hiszen az ember a maga útját akarja járni, nem az Istenét. Lehet, hogy ideig-óráig tetszetős az Isten akarata, de amikor a lényegről van szó, szembefordulunk. Az ő gondolatai nem a mieink. A miénk nem az övé. A mi utunk az önző, többet akaró, kényelemszerető, elismerést és dicsőséget kereső ember útja. Az ő útja a kereszt útja, a másokért élés és égés útja, az Isten dicsőségét kereső és megadó út, az önzetlen és megmagyarázhatatlan szeretet útja. Ez az, amit ösztönösen, romlott emberi mivoltunkból adódóan elutasítunk. Isten különleges ajándéka, ha hitet ébreszt szívünkben, amellyel váltót állítva az ő útját járjuk, és teljesen rábízzuk magunkat.

Minket, zsigerből ellenkező embereket hívott el, szólít meg az Isten. Ha nem utasítjuk el, feltárul előttünk az új világ. A választott nép elutasította, Isten azonban még szélesebbre nyitotta a kaput, tárta szét hívogató, magához ölelni akaró karját.

Ahol Isten igéje hangzik (látványos fesztiválokon és csendes házi bibliaórán, nagy templomban és szórvány-istentiszteleten, a tömegkommunikációban és testvéri beszélgetésben), ott – az ügy természeténél fogva – feszültség alakul ki. Néha külső, de mindenekelőtt belső feszültség. Bennem, az emberben, aki védekezik Isten igéje ellen. Olykor közvetlenül, máskor pedig simulékonyabb stílusban, de ellene mondunk az Istennek. S ez azután külső ellentétekben is, súrlódásokban, sőt akár veszekedésekben is megnyilvánul. Isten népének közösségi életében is. Ez a gonosz alattomos munkája.

Hála Istennek, nem csak az igének és az Istennek lehet ellene mondani. Az ősi keresztelési liturgia manapság ismét előkerült kérdése – „Ellene mondotok a sátánnak?" – arra utal, hogy Isten meghívottai tudatos válaszként mondhatják: „Ellene mondok." Elfogadom az Urat, és szembefordulok a gonosszal.

Isten útjai kifürkészhetetlenek. Mindent megtesz az övéiért, de ha válaszra sem méltatják, talál magának új népet. A „nem népemből" így lesz „népem" (lásd a bibliaolvasó *Útmutató* pénteki igéjét: 1Pt 2,10), s akik számára nem volt irgalom, azok irgalmat találnak.

Nem az hát a kérdés az elvilágiasodott, egyháztól szabadulni akaró európai ember számára, hogy lesz-e még öt, tíz vagy száz év múlva egyház, hanem az, hogy én benne leszek-e Isten népében.

A külső és belső feszültségben élő vallásos embereknek szomorúság, az Isten „műsoron kívül" választott új népeinek pedig örömhír az ige. Pedig Isten mindenki számára evangéliumnak szánta. Igénk „happy enddel" zárul. Így olvassuk: *„Az Úr igéje pedig elterjedt az egész tartományban."* Bárhogy alakulnak is a demográfiai mutatók, bármiképpen folytatódik az elvilágiasodás, bármilyen módon fújják az ellengőzt, az Isten igéjét nem akadályozza meg semmi. Ha az Isten szólni akar, meg is fog szólalni.

Ahol pedig befogadják, ott élet támad: bennük és körülöttük rendeződnek, helyükre kerülnek a dolgok. Ott valósággá válik az örök élet.

■ Dr. Hafenscher Károly (ifj.)

Imádkozzunk! Urunk, Istenünk! Add nekünk az élet igéjét. Add, hogy felrázzon, kimozdítson helybenjárásunkból, megmutassa az élet útját, a megbékélés útját, a rendeződés útját. Jézust, a testté lett Igét add nekünk. Ámen.

Nyári istentisztelet

Sokféle istentisztelet van. Nemcsak a liturgikus fegyelem sajnálatos fellazulásának következményeként, hanem a sajátos és új helyzetek kialakulása miatt is. Sokféle igény fogalmazódik meg, sokféle lehetőség kínálkozik. Van, amikor istentiszteletnek nevezik, pedig csak valami hasonló, nem egy esetben csak istentisztelet-pótlék. Van, amikor beszélgetésnek, előadásnak vagy játékos programnak indul, és istentisztelet válik belőle.

Hol van az istentisztelet és a vallásos program (rendezvény) közötti határmezsgye?

Lehet-e az ember olyan szűkkeblű, hogy azt mondja, csak a megszokott, ismert felépítésű, tradicionális templomi alkalom nevezhető istentiszteletnek; vagy lehet-e olyan nyitott, hogy istentiszteletnek fogad el mindent, amiben egy kis imádság, igehirdetés vagy valamiféle apró lelki megmozdulás található?

A nyár a változatosság ideje. Sok helyen tartanak szabadtéri istentiszteletet – gyönyörködve a természetben s rácsodálkozva a teremtő Isten különleges ajándékaira. Német területen igen közkedvelt az úgynevezett hegyi istentisztelet. Magas hegyek erdei tisztásain, fennsíkok sziklaszirtjein gyülekeznek össze imádságra, énekre, igehallgatásra és úrvacsorai közösségre. Kirándulók összejönnek, és a templom zárt falai helyett a végtelen érzetét adó teret élvezve élhetik át az Istennel való találkozás élményét.

A Balaton mellett kialakítottak egy strandmissziós sátrat. Sajátos, különös hely, ám nagy lehetőség arra, hogy szokatlan környezetben, szokatlan résztvevőkkel, de létrejöhessen a találkozás.

Konferenciák záró istentiszteletét is nem egy esetben a megszokottól eltérő környezetben tartják: udvaron, kertben, erdőben, romtemplomnál stb.

A környezet jelzi a rendkívüliséget, de mi a helyzet a tartalommal? Itt is a változatosság uralkodik? Milyen változáson megy át a forma, s a megváltozott forma megfelel-e az istentisztelet legfőbb kritériumainak? Fogalmazhatnánk így is: mi a „minimumfeltétele" annak, hogy egy alkalmat (egyházi rendezvényt) istentiszteletnek lehessen nevezni?

Az istentisztelet alapvető feltétele, hogy az emberi keretekben és emberi igyekezet eredményeként ne emberi tartalmak (gondolatok, megfogalmazások, szokások és események) kerüljenek elő, hanem az Isten szava, cselekedete, áldása. Minden istentiszteletet előkészítő lelkésznek vagy közösségnek egyik legfontosabb feladata, hogy nyitott legyen: felfelé.

Az istentisztelet ugyanis első renden nem vallásos ötletparádé, nem is kegyes „show-műsor", és végképp nem magunk formálta ájtatosság vagy egyházi program, hanem alkalom, amelyen Isten közeledik, megszólít, cselekszik, magához akar ölelni.

Isten közeledése nagyon sokféle és sokszínű. Számtalan módon, formában érkezik, sokféle ismert (például bibliai) mondatban és sok váratlan megfogalmazásban szólal meg. Sok újszerű és meglepő pillanat hozhatja az Úr érkezését, mégis vannak bizonyos módok és csatornák, amelyeket az Úristen – népének tapasztalata szerint – rendszeresen használ. Ez pedig az ige és a szentségek.

Ahol Isten szava hangzik (felolvasva vagy meghirdetve), ahol a szentségeket Krisztus rendelése szerint osztják – ott istentisztelet zajlik. Erre tanít minket névadó hitvallásunk is. De gondolhatunk a legősibb istentiszteleti tudósításra *Az apostolok cselekedeteiről* szóló könyv második fejezetéből, ahol négy jellemzőről olvasunk: együtt voltak az apostoli tanításban, a közösségben, a kenyér megtörésében és az imádságban (ApCsel 2,42).

Luthernek a torgaui várkápolna szentelési prédikációjában elhangzott híres gondolata, hogy az istentiszteleten nem más történik, mint hogy az Isten szól hozzánk igéjében, és mi válaszolunk rá. Azaz létrejön a párbeszéd. Ez a dialógus az istentisztelet lényege. Nem biztos, hogy csak szavakkal történik. (Luther nem a prédikációt emelte ki, és az úrvacsorát tette másodlagossá ebben a mondatban, hanem a szavakban zajló és a szavak nélkül is élő párbeszédet hangsúlyozta.) Erre van hát szükségünk ahhoz, hogy az istentisztelet istentisztelet legyen.

RÉGI-ÚJ LITURGIKUS SAROK

Az istentisztelet feltételezi a gyülekezet jelenlétét is. Nem papi produkcióról van szó, hanem Istennek és népének ünnepéről. Egyéni elcsendesedésre szükség van, de az nem pótolja az egyház istentiszteletét. Isten közösségre teremtett minket: vele és egymással való közösségre.

Amikor egy kollégium (Luther Otthon) lelkészeként dolgoztam, mindig úgy bocsátottam el nyári szünetre a diákságot, hogy a templomra nincs kiírva: Szabadság miatt zárva. A nyár az oldottabb élet, de nem a lazaság időszaka. A szabadság, a kevésbé „hajtós időszak" nem arra jó, hogy eltávolodjunk Istentől, hanem hogy feltöltekezzünk Isten sokféle ajándékaival, az ige energiájával, az úrvacsora életerőt adó eledelével.

Keresztény mivoltunkból – remélhetőleg – nem megyünk szabadságra. Ezért fontos, hogy keressük az istentiszteletet. Ne érjük be csupán pótszerekkel. Keressük az igazit! Otthon is. Útközben is. Nyaralás idején is!

■ HK

EVANGÉLIKUSÉLET.HU

Lelkésznő a küszöbön, kerékpárral

Családias hangulatú ünnepre gyűltek össze július 14-én, szombaton délután a Nemescsó–Meszlen–Acsád–Kőszegdoroszlói Társult Evangélikus Egyházközség tagjai a meszleni templomban. *Németh Katalint* a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület püspöke, *Szemerei János* avatta lelkésszé. A liturgiában *Kalincsák Balázs* és felesége, *Kalincsákné Varga Katalin* helyi lelkészek, valamint az Evangélikus Hittudományi Egyetem képviseletében *dr. Varga Gyöngyi* működött közre.

„Küszöbön állsz” – mondta prédikációjában új kollégájának Szemerei János. A meghívón szereplő igeszakasz, Jer 1,7–8 alapján a püspök a lelkészi szolgálat komolyságát hangsúlyozta.

A frissen felavatott Németh Katalint nemcsak a lelki otthonát jelentő meszleni gyülekezet énekkara köszöntötte, hanem a Kőszegi Evangélikus Egyházközség kórusa is, amelynek tagjai között hatodéves gyakorlatát végezte. Mentora, *Baranyay Csaba* lelkész így biztatta: „Hirdesd örömmel, hogy Jézus az élet. Tartsd meg az örömöt, amely benned él.” Jókívánságait fejezte ki többek között *Polgárdi Sándor,* a Veszprémi Egyházmegye esperese és a lovászpatonai gyülekezet képviselője is, amely már nagyon várja az újonnan ordinált lelkész szolgálatát.

Kalincsák Balázs pedig – a helyi közösség nevében és régi ígéretét beváltva – egy vadonatúj „szolgálati járművet” ajándékozott Katinak. A névvel ellátott, Luther-rózsával és igével ékesített piros kerékpárt a lelkésznő az istentisztelet után ki is próbálta az udvaron.

A SZERZŐ FELVÉTELE

A felállított sátrak alatt bőséges vendéglátás várta a jelenlévőket, s az ünneplés derűs hangulatát az eső sem rontotta el.

* * *

Németh Katalin megkeresztelése és konfirmációja a szombathelyi gyülekezetben zajlott, de nagyapja révén kisgyermekkorától járt istentiszteletre a meszleni templomba is. Majd fokozatosan ez a közösség vált lelki otthonává. 1993-tól a meszleni ifjúsági táborok aktív résztvevője, később szervezője.

Középiskolai tanulmányait a szombathelyi közgazdasági szakközépiskolában végezte, ahol az érettségit követően számviteli és pénzügyi képesítést szerzett. Ezután egy évig egy nagyvállalat személyügyi osztályán dolgozott, majd felvételizett az Evangélikus Hittudományi Egyetem teológus-lelkész szakára, ahol 2006-ban kezdte meg tanulmányait. Teológushallgatóként fél évet ösztöndíjjal a Helsinki Egyetemen töltött.

Rendszeresen szolgálatot vállalt a Nemescsó–Meszlen–Acsád–Kőszegdoroszlói Társult Evangélikus Egyházközségben: főként az ifjúsági és a gyermekmunkában segédkezett a lelkészeknek. Hatodéves gyakorlatát a kőszegi gyülekezetben töltötte Baranyay Csaba és *Baranyayné Rohn Erzsébet* mentorok mellett.

Frissen felavatott lelkészként augusztus közepétől a lovászpatonai és a vanyolai közösségekben kezdi meg szolgálatát.

Személyes hitvallását Kati így fogalmazta meg: *„Miért Jeremiás elhívását választottam a meghívóra? Isten valóban ismer mindnyájunkat. Tudja, mi az erősségünk, mi a gyengeségünk. Tudja, hogy mire van szükségünk. Én nagyon szerettem a közgazdasági pályát is, de rájöttem, hogy nem az az én világom. Valami hiányzott. Isten elvezetett oda, ahol teljesnek érzek mindent. Kezdetben sokat vívódtam, harcoltam vele, mire beadtam a derekam, és a teológiára jelentkeztem. De nem bántam meg. Hálával tartozom Istennek, hogy erre a szolgálatra hívott el! Csodálatos és biztonságot adó érzés Isten gyermekének lenni!”*

■ Adámi Mária

Erős torony az Úr

Új tornyot és új harangot kapott a Celldömölkhöz tartozó tokorcsi leánygyülekezet 1956-ban épült temploma. A hívek ezért ünnepi istentisztelet keretében adtak hálát július 14-én, szombaton. Az igehirdetés és a felszentelés szolgálatát *Szemerei János,* a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület püspöke végezte.

ADÁMI MÁRIA FELVÉTELE

A tornyok égre mutató jelek, amelyeknek üzenetük van – mondta Péld 18,10 alapján tartott prédikációjában a püspök. – Jelzik, hogy a megoldás odafönt van; ott van az, akire figyelni érdemes. Ugyanakkor a protestánsok számára a torony a szabadság, a vallási egyenrangúság jele is – tette hozzá. – Azt mutatja, hogy Isten mindenki számára elérhető.

„Az igazi erős torony az Úr. Az ember saját maga nem tud eljutni Istenhez, de Isten lehetővé tette, hogy az ember találkozzon vele. Ő maga a torony, amely összeköti a földet az éggel” – emelte ki prédikációjában a püspök.

Az újonnan elkészült torony megáldása után első alkalommal csendülhetett fel a *Gombos Miklós* által öntött új, nyolcvan kilogramm súlyú, G hangolású harang, bevezetve a résztvevők örömteli énekét.

Az istentiszteletet követő közgyűlésen *Sághy András* nyugdíjas lelkész beszélt a templomépítés történetéről és körülményeiről. *Rác Dénes* helyi lelkész a toronyépítés folyamatát ismertette. Elmondta, hogy a gyülekezet régi álmának megvalósítására kárpótlási pénzből kerülhetett sor.

Ezek után a jelenlévők a faluházban terített asztalok mellett folytatták az ünneplést, hálát adva a megépült toronyért, amely többek véleménye szerint úgy illeszkedik a templomhoz, mintha mindig is hozzátartozott volna.

■ A. M.

Megállapodás a kormány és a cserkészszövetség között

Együttműködik a kormány a Magyar Cserkészszövetséggel (MCSSZ); az erről szóló megállapodást július 11-én írta alá a kabinet nevében *Semjén Zsolt* miniszterelnök-helyettes, illetve *Buday Barnabás* evangélikus lelkész, a Magyar Cserkészszövetség elnöke.

Magyarország elmúlt száz évének egyik legnagyobb hatású ifjúsági szervezete a Magyar Cserkészszövetség. Jelenleg is nyolcezer aktív tagja van, és közel ugyanennyi fiatalt egyesítenek a határon túli magyar cserkészszövetségek.

Az elmúlt két évtizedben közel hetvenezer magyar fiatal töltött több-kevesebb időt a mozgalomban, melynek különlegessége, hogy a Kárpát-medencében, valamint a diaszpórában élő magyarság körében egyaránt kiterjedt hálózatot működtet.

Az 1948 utáni száműzetésben a cserkészet sokat tett a külföldön élő magyarság identitásának megőrzéséért, 1989-es újjáalakulása után pedig az értékalapon álló ifjúságnevelés Kárpát-medencei újjáélesztéséért. A cserkészek életében jelentős szerepet játszik a rendszeres önképzés és közösségépítés, ehhez pedig elengedhetetlen a folyamatos fejlődés.

A cserkészet önkéntes, politikamentes és vallásos ifjúságnevelő mozgalom. Célja, hogy a társadalmat olyan életrevaló, elkötelezett, felelős, egészséges polgárok alkossák, akiknek fontos, hogy önmaguk folyamatos nevelése által az Isten felé növekedjenek. Ennek érdekében életmodellt nyújtunk, illetve ifjúságnevelést végzünk önkénteseink segítségével. Magyarországon a helyi közösségekkel együttműködve hétéves kortól mindenki számára nyújtjuk ezt, aki nyitott elveinkre, és közössége életében tevékenyen részt vállal.

A magyar kormány, elismerve a szövetség munkáját, átfogó, több területre kiterjedő együttműködési megállapodást kötött a Magyar Cserkészszövetséggel annak érdekében, hogy minél több gyerek és fiatal számára nyíljon meg a kisközösséggel való találkozás lehetősége. A megkötött keretmegállapodás *(www.magyarkozlony.hu/pdf/13026)* tartalmazza, hogy az alulról építkező, ifjúsági kisközösségi nevelés kormányzati támogatást kap.

Mint a megállapodásban is olvasható: a kormányzat elismeri, hogy a kommunista diktatúra a Magyar Cserkészszövetség 1948-as magyarországi betiltásával, tagjainak üldözésével, vagyonának államosításával jelentős kárt okozott a cserkészmozgalomnak. Egyúttal értékeli, hogy a cserkészet Magyarországon és a környező országokban élő magyarság körében, valamint a világon szórványban élő magyarok közt is megőrizte az általa képviselt értékeket a kommunizmus évtizedei alatt.

A kormányzat számára fontos, hogy az MCSSZ a saját tevékenységi területén – kapcsolatrendszere és együttműködési keretei révén a határon túli cserkészszövetségeket képviselve – be tudjon kapcsolódni minden olyan nevelési-oktatási, kulturális, szociális, egészségügyi, katasztrófavédelmi, sport-, valamint gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenységbe, amelyet a törvény nem tart fenn kizárólagosan állami vagy helyi önkormányzati szerv, illetve intézmény számára.

Emellett az illetékes tárcák segítséget nyújtanak a különféle projektek megvalósításában; ezenkívül a rendszeres konzultációk jelentik az együttműködés lehetőségét. Ezzel támogatják és elismerik az MCSSZ által végzett, közcélú ifjúságnevelési tevékenységet is.

A szövetség a nemzeti értékeket képviselő megmozdulások hírét vagy az adódó lehetőségekkel, projektekkel kapcsolatos információkat eljuttatja a Magyarországon élő, a külhoni és a diaszpórában működő fiatal magyar közösségekhez.

A fenti célok elérésére és a feladatok ellátására tízéves *összmagyar cserkészstratégia* megvalósításával készül a Magyar Cserkészszövetség, a határon túli magyar szövetségekkel szorosan együttműködve. A stratégiát a kormány támogatandónak találta, és az együttműködés alapjának tekinti.

A következő években a meglévő közel ötszáz cserkészcsapat létszámbővítésére, új cserkészcsapatok létrehozására, a cserkészet nevelési programjának megújítására, a cserkészet láthatóságnak növelésére, helyi közösségekbe való beágyazására, valamint az összmagyar együttműködés elmélyítésére törekszik a szervezet annak érdekében, hogy minden magyarul beszélő gyerek és fiatal találkozhasson a cserkészettel.

■ Buday Barnabás,
a Magyar Cserkészszövetség országos elnöke

ÉGTÁJOLÓ

Mire kérdéseinket továbbítani tudtuk *Adorjáni Dezső Zoltánnak,* a Romániai Evangélikus-Lutheránus Egyház püspöke már úton volt Fonyódligetre, a 9. Szélrózsa országos evangélikus ifjúsági találkozóra, így az *Égtájoló* rovat „rotációja” egy hetet csúszik. Értesüléseink szerint püspökeink szívesen lemondanának e rovat „erőltetéséről”… Nyomatékosan kérjük tehát olvasóinkat, hogy – ha őszintén érdeklődnek egyházkerületük dolgai iránt – kérdéseiket (Égtájoló megjelöléssel) mielőbb juttassák el szerkesztőségünk postacímére vagy az evelet@lutheran.hu e-mail címre. – *A szerk.*

Az izraeli nagykövet Gáncs Péter elnök-püspöknél

Gáncs Péter evangélikus elnök-püspök július 12-én délelőtt hivatalában fogadta *Ilan Mort,* Izrael Állam magyarországi nagykövetét. A kötetlen beszélgetésen az elnök-püspök tájékoztatást adott a Magyarországi Evangélikus Egyház jelenlegi helyzetéről.

Ilan Mor kezdeményezte a megbeszélést. Rendkívül nyitott és érdeklődő volt egyházunk munkája iránt – mondta Gáncs Péter. – Felajánlotta, hogy szívesen tartana előadásokat evangélikus iskolákban, hogy megismertesse az evangélikus diákokkal az izraeli emberek életét.

Mor nagykövet a jövő tanévben a Budapest-Fasori Evangélikus Gimnáziumban, a Sztehlo Gábor Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnáziumban, valamint az Evangélikus Hittudományi Egyetemen tart majd előadásokat Izraelről.

■ *Szöveg és fotó:* Horváth-Bolla Zsuzsanna *Evangélikus.hu*

Semjén Zsolt, Balog Zoltán és Hölvényi György tett látogatást a Magyarországi Evangélikus Egyház vezetőségénél

▶ ***Semjén Zsolt* miniszterelnök-helyettes, *Balog Zoltán,* az emberi erőforrások minisztere, *Hölvényi György* egyházi, nemzetiségi és civil társadalmi kapcsolatokért felelős államtitkár július 17-én a Magyarországi Evangélikus Egyház (MEE) vezetőségénél tett látogatást. A kormány képviselői bemutatták az új egyházügyi államtitkárt *Gáncs Péter* elnök-püspöknek, *Prőhle Gergely* országos felügyelőnek, *Fabiny Tamás* püspöknek, *Szemerei János* püspöknek és *Kákay István* országos irodaigazgatónak.**

HORVÁTH-BOLLA ZSUZSANNA FELVÉTELE

Balról jobbra: Hölvényi György, Balog Zoltán és Semjén Zsolt

Hölvényi György államtitkár elmondta, hogy az állam és az egyház viszonyát a cselekvő szolidaritás jegyében képzeli el. A felek egyetértettek abban, hogy az állam és az egyház kapcsolatának hosszú távú alakításában elsődleges szempont a társadalmi szolidaritás és a közjó erősítése. Fontosnak tartják ugyanakkor, hogy az együttműködést és az intézmények finanszírozását is a távlatosság és a kiszámíthatóság jellemezze.

Az evangélikus egyház vezetői kifejtették, hogy természetesen tudomásul veszik az állam nehéz gazdasági helyzetét, és mint azt az elmúlt években is többször elmondták, az „együtt sírunk, együtt nevetünk” jegyében nem kérnek se többet se kevesebbet, mint amennyi a társadalom más szereplőinek jut.

Balog Zoltán miniszter átfogó tájékoztatást adott a közfeladat-ellátás állami finanszírozásának várható változásairól.

Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes elmondta, hogy a nemzetközi egyházpolitikai egyeztetések során messzemenően számít a protestáns egyházak javaslataira. A megbeszélésen szó esett a szociális és közoktatási szférát érintő új jogszabályok alkalmazhatóságáról is. Az evangélikus egyház vezetése és a területet felügyelő minisztérium megállapodott abban, hogy ezeket a részletkérdéseket a közeljövőben államtitkári szinten tisztázzák.

Az evangélikus egyházi vezetőség hangsúlyozta, hogy az egyház működésében hagyományosan fontos szerepe van a kulturális jelenlétnek. Külön is kiemelték a reformáció kezdete ötszázadik évfordulójának méltó megünneplését 2017-ben, valamint a Deák téri *Insula Lutherana* fejlesztésének fontosságát. Az evangélikus vezetők kiemelték, hogy az Emberi Erőforrások Minisztériumának szervezeti keretében az egyházügyek mellett az egyház szolgálatában fontos szakterületek szinergiái jól hasznosíthatók, üdvözlik ezt a szervezeti megoldást.

Tekintettel arra, hogy jelentős közéleti vita zajlik a kommunista titkosszolgálati múlt feltárásával kapcsolatban, az evangélikus egyház vezetői felajánlották módszertani segítségüket a Magyarországon példa nélküli, az evangélikus tényfeltárásban szerzett tapasztalataik alapján.

■ MEE-sajtóközlemény

Mi közünk Izraelhez?

Nemzetközi Izrael-konferencia a Dunán

▶ **A Budapest nevű konferenciahajó július 14–15-én nemzetközi és felekezetközi hallgatósággal és előadókkal a fedélzetén úszkált fel-le a Duna fővárosi szakaszán, vidám és fájdalmas, szép zsidó dalok, tüzes prédikációk hangfoszlányait hagyva maga után a szikrázó napsütésben…**

Miként szerveződött ez a különös című *(Mi közünk Izraelhez?)* konferencia ebbe a nem mindennapi környezetbe? Az *Éjféli Kiáltás Misszió* vezetőjét, *Nagy Erzsébetet,* a konferencia szervezőjét kérdezem erről, amíg a Vigadó téri állomásról áthajózunk a Margitszigetre.

– *Az* Evangélikus Élet *olvasóinak többsége számára vélhetően kérdés az is: mi az az Éjféli Kiáltás Misszió?*

– Mindenki megkérdezi tőlünk, ha számlát írunk, vagy egyéb hivatalos teendőinket intézzük: mi ez az éjféli kiáltás, és ki akarnak javítani, mondván, nem *éjféli kiállítás-e?* Mert annak mégis van értelme… És ekkor bizonyságot tehetünk arról, hogy az Úr Jézus visszajövetele közel van. Mt 25,6-ban ez áll: *„Éjfélkor aztán kiáltás hangzott: Íme, a vőlegény! Jöjjetek a fogadására!”* Ez Isten igéje a tíz szűz példázatából…

Az Éjféli Kiáltás Missziónak nehéz feladata van, mert elsősorban a megfáradt keresztényeket kell ébresztgetnie. Ez szolgálatunk egyik fontos része. Másik fontos pillére az Izraelre való figyelem felkeltése. Szeretjük és támogatjuk a zsidó államot. Nem azt mondjuk, hogy Izrael hibátlan, hiszen a zsidók is emberek, de ha Isten annyira szerette, hogy kiválasztotta őket, akkor nekünk, keresztényeknek kötelességünk – mint idősebb testvérünket – szeretni őket és rámutatni arra, aki minket is ugyanúgy szeret.

Az Éjféli Kiáltás *(Missionswerk Mitternachtsruf)* 1954-ben jött létre Svájcban. A közösség központja ma is ott van. Hitelveink *Luther, Kálvin, Zwingli* és *Spurgeon* tanításaiból táplálkoznak. Magyarországon huszonkét éve működünk, a vezetőségi munkát férjemmel, *Dálnoki Lászlóval* közösen végezzük.

A *Mi közünk Izraelhez?* konferenciát azért szerveztük, mert úgy érzem, hogy Magyarországon egyre több a tévhit Izrael körül. Halljuk és látjuk a háborúskodásokat, ugyanakkor a média félrevezetését is tapasztalhatjuk. Mi elsősorban a bibliai Izraelhez kötődünk, ezért arra szeretnénk fölhívni az emberek figyelmét, hogy Izraelnek szüksége van az imáinkra, szüksége van a keresztényekre.

Magyarországon különösen szükség van ilyen jellegű konferenciákra, mert a gondjainkat, problémáinkat – mint mindig – most is a zsidókra vetítjük ki, és ez helytelen. Nem az számít, kiben milyen vér folyik. Egy érvényes vér van: az Úr Jézus Krisztus kiontott vére, amellyel megváltott minket, és megválthat mindenkit, aki ezt kéri.

* * *

A margitszigeti megállónál felvesszük a Németországból, Svájcból, Olaszországból, Romániából érkezett vendégeket. A hajón – lent és a fedélzeten – több mint kétszázan vagyunk. Az események lent történnek, fent a résztvevők kivetítőn keresztül követhetik a programot.

A *Sabbathsong* nevet viselő, kilenctagú klezmerzenekar *Masa Tamás* vezetésével énekel a világegyetem Uráról: aki volt, aki van, és aki lesz dicsőségben… *V’hu haya, V’hu hoveh, V’hu yihyeh b’tifara.*

Béres János pünkösdi misszionárius lelkész imájában hálát ad azért a kiontott vérért, melyen keresztül a legtöbb közünk van és lehet Izraelhez. *Dr. Mészáros Kálmán* baptista lelkipásztor (korábbi egyházelnök) Nehémiás próféta példáján keresztül mutatja be a zsidó néppel való „azonosságunkat”: Isten először egyetlen népet hívott el, hogy a „népek világossága” legyen, és mindaz, ami velük történt – jó és rossz –, példaként szolgálhat nekünk. Ha nem vagyunk felébredt, újjászületett emberek, akkor nem tudjuk küldetésünket elvégezni. Nehémiás őszinte bűnvallása után (Neh 1,6) indulhatott vissza Jeruzsálembe, hogy elkezdje megépíteni a város falait. Egyetlen esély a változtatásra az őszinte bűnbánat.

NAGYPÉTERI ANDREA FELVÉTELE

Szeverényi János igehirdetését Bereznai Áron (balról) tolmácsolja

Fodor Gusztáv református lelkipásztor, az Éjféli Kiáltás orosz ágazatának vezetője kicsiny téglákat ajándékoz mindenkinek, kérve, ne felejtsünk el imádkozni Romániáért, a volt Szovjetunióért, Ukrajnáért. Ez a jelképes kis tégla (beleégetve Ez 4,1 alapján Jeruzsálem neve) emlékeztessen engedelmességre minket.

A közönség soraiból *dr. Kende Iván* hetvenhat éves közgazdász csatlakozik a *Sabbathsong* zenészeihez. Szólót énekelve, vidáman táncolva dicsőítik együtt a Messiást. Iván bácsi Krisztus-, azaz messiáshívő zsidó. Szokták kérdezni tőle, hogyan élte túl a holokauszt borzalmait. „Hittel, humorral és derűvel” – válaszolja.

Vannak izraeli vendégek is a hajón. Egy idősebb hölgy (szintén holokauszttúlélő) és lánya Haifából, akiket *Einhorn László,* a tatai Mazsihisz elnöke hozott el. Elmondásuk szerint igen jól érezték magukat köreinkben. Sok azonosságot fedeztek fel az igei magyarázatokban. Jézust tisztelik, de ők továbbra is várják a Messiást.

* * *

Szeverényi János, a Magyarországi Evangélikus Egyház országos missziói lelkésze 1Móz 4,9 alapján prédikált: *„Hol van Ábel, a testvéred?”*

Isten számon tart minden népet. Egyetlenegy esélyünk van, akár izraeli, akár cigány, magyar, evangélikus, baptista vagy akármilyen nemzetiségűek, felekezetűek vagyunk: hogy meghalljuk-e a teremtő, örökkévaló Isten szavát, hangját – hangsúlyozza.

„Tehát Isten kérdezi: »*Hol van Ábel, a testvéred?«* De megkérdezi a katolikustól is, hogy hol vannak a szabadegyháziak, és megkérdezi Izraeltől is, hogy hol vannak a gojok, és sorban felteszi ezeket a kérdéseket, mert nyírjuk egymást, mert leütjük egymást, mert szeretetlenül, gőgösen elítéljük a másikat.

A Lélek által megérthetjük, hogy Káin benned van, és bennem van, de hisszük, hogy Ábel is. Több évszázados, több ezer éves elfojtások élnek bennünk.

Isten kegyelméből én több mint harminc évvel ezelőtt születhettem újjá – mondta az evangélikus országos missziói lelkész –, de nagyon sok minden csak mostanában kezd kinyílni és világossá válni számomra. Nekünk például a teológián nem tanították *Luther* zsidóellenes kirohanásait… Ezt az evangélikus egyház egy része elfojtja magában, lenyomja. De a rákos daganat rákos daganat… A betegség az egész testet legyengíti. Ám Isten az áldott orvos!

Mi közünk Izraelhez? És mi köze Izraelnek hozzánk? – mert én hiszem, hogy közünk van egymáshoz keresztül-kasul… Isten gyermekei vagyunk!

Az Úr nem hagyja, újra kérdez: mit tettél? És mondja: testvéred kiontott vére kiált hozzám a földről! A vér kiált Istenhez, és ezt Isten hallja.

Csakhogy valaki másnak is kiáltott a vére az égbe, erről a vérről ma már hallottunk. És az ő vére hangosabban kiált, mint Ábelé. Mert a Messiás Bárány vére azért ömlött ki, hogy az átok megtörjön, hogy áldássá legyen. Isten azt akarja, hogy az átok magyar népünk életében, Izrael életében és az egész világ életében megtörjön és áldássá forduljon.”

* * *

Norbert Lieth igehirdető, bibliaoktató, a Missionswerk Mitternachtsruf svájci központjának elnökségi tagja a misszió alapítójának és egykori vezetőjének, *Wim Malgónak* (1922–1992) a szellemi gyermeke. Bár Malgónak tizenkét vér szerinti fia van, de a vezetőségi pozíciót Norbert Lieth örökölte.

Mind a két napon tanította, hirdette Isten igéjét. Mi közünk Izraelhez, mi köt össze bennünket ezzel a néppel? Istennek a megváltoztathatatlan szeretete.

Nagyszerű szolgálatot tett két napon át szinkrontolmácsolásával *Bereznai Áron,* a budapesti német nagykövetség hivatalos tolmácsa, aki – nem mellesleg – hívő keresztény ember és tizenegy gyermek édesapja.

A második napon a zenei szolgálatokat az Aradról érkezett *Charis* kórus és zenekar végezte magas színvonalon, akárcsak a *Sabbathsong Klezmer Band* csapata az előző napon…

Hajónk haladt előre a végső kikötéshez, miközben – az izraeli himnusz, a *Hatikva* (Remény) dallamára – valaha megírt pünkösdi ébredési éneket énekeltünk Jézusról. Zsidó és izraeli barátaink a dallam hallatán felálltak. Ők himnuszuknak tisztelegve hallgatták végig Jézusról szóló énekünket: *„Tüzed, Uram Jézus, gyújtsd a szívembe, lángja lobogjon elevenebben…”*

■ Mátis Lilla

„BIZONY RAJTA VOLT A RONTÁS…”

MEGKERESZTELNÉK, MERT A KÖPÉS KEVÉS

A töltés túloldalán élnek…

Hamar megtaláltam a Bugyi-dűlőben lévő házat. De ha nem tudtam volna, hogy kihez jövök, ki se szálltam volna a kocsiból.

Városszéli környék, lakatlannak tűnő házromokkal. Vagy házak ezek? Ahogy elhalad mellettük az autó, mintha mozdulna valami az ablak mögött vagy a fal mellett. Ezekben laknak. Itt emberek élnek! Egy féléves kislányt, *Balázs Ramóna Krisztinát* és szüleit látogattam meg.

Mosolyogva fogadnak és bekísérnek. Közben büszkén mutatják, hogy a két kis szoba mellé tavaly óta építenek egy előteret. Amit eddig be tudtak szerezni, abból a téglából, vályogból és gerendákból. A tető még csak nejlonfólia, de már legalább az eső ellen véd. A falak vakolatlanok. Majd egyszer, ha lesz pénz…

Bemegyünk a házba. Előttem ülnek a szülők: *Balázs János Krisztián* (18) és *Balázsné Jakab Katrin* (16), valamint a kis Ramóna, aki ezen a napon éppen 7 hónapos. Mellettük a nagymama, *Farkas Brigitta.* Még ő is fiatalabb nálam!

Noha sokat forgok romák között, az első kérdésem meglehetősen naivra sikeredik: kinek az édesanyja a mama? Elmagyarázzák, hogy náluk a fiú nem költözhet az anyóshoz, csak a lány. Hát persze: itt ez a rend – még abból az időből, amikor a legény megszöktette a leányt. És a mama ettől kezdve lányának tekinti a menyét, és segíti a fiatalokat.

Ahogy beszélgetünk, közben jönnek-mennek az ismerősök: benéznek, szólnak a gyerekhez, megnézik, hogy tényleg itt vagyok-e, aztán tovább is mennek. A beszélgetés három nyelven folyik: a magyar mellett lovári és csurár („vályogos cigány”) nyelven szólnak egymáshoz, de a kisgyermekhez is.

Büszkén mondják, hogy dolgozó emberek: egy helyi szőlősgazda-borász ad nekik rendszeresen munkát, emellett más módon is támogatja őket.

A kis Rami közben mosolyog mindenkire. Magától értetődő, hogy anyja közben megszoptatja, és utána kézről kézre jár. Számomra a kislány idősebbnek és fejlettebbnek tűnik a koránál, de aztán mondják is: a cigányok hamarabb érnek! Édesanyja elmondja: az anyatej mellett már mindent kap, amit ők esznek.

Főleg a krumplit kell megszeretnie – magyarázza –, mert az itt sokszor kerül az asztalra. „A bébiétel és a bébiital amúgy is drága, nem a mi pénztárcánknak van” – teszi hozzá.

– Nálatok jellemző az, hogy sok rokon és barát jön látogatóba. Ők nem hoznak néha finomságokat a picinek? – kérdezem.

– Rami születésekor volt egy kis családi ünneplés – meséli Krisztián –, aztán amikor Katrin hazajött a kórházból, akkor az asszonyok hozták az ételt neki. Férfiember rajtam kívül hat hétig nem jöhet be ilyenkor a házba. A másfél hónap letelte után Katrin a csatkai búcsúból hozott szenteltvízzel mosta meg az arcukat, amikor bejöttek.

Aztán is fontosak maradtak a látogatók, hiszen ha az apa és a nagymama dolgozik valamelyik szőlőben, elkél a segítség.

– A sok látogató nem fertőzte meg a picit?

– Nem, inkább a rontás veszélyes itt – magyarázza a nagymama. – Egész pici korában bárki megverheti szemmel, ha nagyon ránéz, vagy ha megdicsérik. Ezért adtunk rá most is piros ruhát, az véd a rontás ellen.

– És mit tesznek akkor, ha szemmel verték?

– Egyszer, amikor nagyon nyugtalan volt, felpattintottam a szemét, megnyaltam, hát sós volt. Ez azt jelenti, hogy bizony rajta volt a rontás. Köptem háromszor jobbra és háromszor balra, így vettem le. De az is segít, ha szenteltvízzel meghintjük a négy sarkot vagy esetleg a házat kívülről.

Az apa veszi át a szót:

– Sajnos nincs megkeresztelve. Voltunk a katolikus papnál, megkértük, de nem vállalta el, mert nem fizetünk egyházi adót. Miből fizessünk? Valami megoldás kéne, mert így sokszor nyugtalan a Rami.

Búcsúzóul megmutatják Ramóna kiságyát és a pelenkázót a hálószobában. Mindkettőt a védőnő utasítására szerezték be. A dolog szépséghibája, hogy a cigányoknál a kisgyerek az ősi szabály szerint a szülőkkel vagy a nagymamával alszik éjjel. (Lásd: légzésfigyelő!) A tisztába tétel pedig hagyományosan az ágyon történik náluk. Így a szép pelenkázón a magnó foglal helyet. Mert a zene fontos!

■ Ifj. Káposzta Lajos

A szerző felvételei

A riportban említett katolikus pap levele a szerzőhöz

Kedves Lajos!

Köszönöm kérdésedet. A konkrét esetre nem emlékezem, de általánosságban a következőket tudom mondani:

– Magáért a keresztelésért soha senkinek semmit nem kell fizetnie.

– Roma testvéreink joggal kérik mindenkitől, hogy őket pontosan egyenlőnek tekintsük másokkal. Vagyis az lenne a helyes, ha ugyanazok a jogok és ugyanazok a kötelességek vonatkoznának rájuk is, nem?

– Ennek ellenére például keresztelésnél is mi mindig tekintettel vagyunk a nehézségekre, amelyek esetleg felmerülnek.

– Ismételten hangsúlyozva, hogy magáért a keresztelésért semmit nem kell fizetni, azt valóban igyekszünk mindenkinél megnézni, hogy az egyházfenntartói hozzájárulással hogy állnak. Gyakran találkozunk azzal, hogy nem is szerepel a nevük nálunk az aktuális két kötetben; ez azt jelenti, hogy az elmúlt tizennégy évben nem intézték ezt soha.

– Valóban mindenkinek elmondjuk, hogy mennyi lenne az a hozzájárulás, ami jogos lenne, de bárkinél elfogadunk annál lényegesen kevesebbet, jelképesen kis összeget is, ha nyilvánvaló, hogy nagyon szegény emberekről van szó, annyira jelképeset, amennyit rendezni tud.

– Azonban tartok tőle, hogy itt több más ok lehetett, de könnyebb erre az egyre hivatkozni, mert így úgy jön le, mintha minden ezen – és rajtunk – múlna. Gondolok a következőkre: mi mindenben, így abban is teljesen egyenlően tekintünk a roma hívekre, hogy a keresztelést a legnagyobb ünnepélyességgel, vasárnapi misében, egy hónapban egyszer tartjuk, aminek időpontja hónapokkal előre nyilvános; nemegyszer előfordult, hogy inkább elvitték más településre keresztelni, ahol máskor öt perc alatt, gyorsan elintézték.

– Ha igaz lenne, amit a cikkben mondanak, akkor senkit nem keresztelünk volna meg, holott elég gyakran van köztük keresztelés, most is lesz legalább kettő.

– A legnagyobb szeretettel fogadtam egy roma papot, aki jönni akart hozzájuk két ünnepélyes keresztelésre, ami haláleset miatt maradt csak el, az illető atya ezt bármikor tanúsítja – de ő is feltételül szabta, hogy csak akkor jön el, ha a családok megfelelnek a törvényes feltételeknek.

– Az egyetlen ok, amiért a mi plébániánkon (sohasem megtagadjuk, hanem ideiglenesen) elhalasztjuk a keresztelést, az, ha a gyermek nagyobb testvére nem jár hittanra. Ez valóban kizáró ok. Az elmúlt négy évben mindössze egy roma kislány volt elsőáldozó, ő nagyon ügyes volt, örültünk neki – de íme, másoknál sokszor gond a hittan.

– Elvileg feltétel, de ezt nem követeljük meg szigorúan, hogy legalább az egyik szülő templomba járó legyen – sajnos a templomban nagyon kevés roma hívőt látunk, és nagyon ritkán.

– A mi templomunkban, ellentétben sok másikkal, nem kizáró feltétel még az sem, ha nem házasok a szülők.

– Újabban néha előfordult, hogy olyanok akartak kereszteltetni, akik a baptistákhoz járnak. Nem értik, hogy ez egy döntés kérdése: el kéne dönteni, hogy oda vagy ide…. Volt olyan eset, amikor azt akarták, hogy én kereszteljek a baptistáknál… Érted… Tehát ilyen nem lehetséges. Azt hiszem, ez a legfontosabb probléma most…

– De könnyen lehet, hogy az érintett családnál egyszerűen felhalmozódott számos különböző ok, ami mind arra vezetett, hogy a keresztelés el lett halasztva.

– Egyébként nem beszélve arról, hogy csak ami a cikkben megjelenik, annyi, a keresztény katolikus hittel homlokegyenest szemben álló tan, ami már önmagában elegendő lenne ahhoz, hogy megkérdezzük, lehet-e a katolikus hitben megkeresztelni azt, aki ennyi minden, a kereszténységgel ütköző tant vall…

– Mindezekről a problémákról elég részletesen beszélgettünk kedvesen és szeretettel a képviselőjükkel, amikor néhány napja épp támogatással aláírtam pályázatukat a csatkai búcsúra. Ő intézte a roma pap látogatását is. Ő teljesen értette a problémák nagyját (azt még ő se nagyon, hogy én miért nem keresztelhetek a baptistáknál…).

– Szóval a konkrét esetre nem emlékszem, de abban biztos vagyok, hogy a fő probléma nem az lehetett, hogy még egy jelképesen apró hozzájárulást sem gondoltak esetleg rendezni, hanem a fentiek közül egy-több másik, lényegesen fontosabb szempont, vagy a nagyobb gyermek hittanra járása, vagy a baptista ügy, vagy valami más miatt kértük a keresztelés elhalasztását. Mindenesetre a fentiek mellett mi ugyanúgy várjuk a legközelebbi keresztelésekre a roma hívek jelentkezését is, amennyiben a római katolikus egyházjog által elvártak töredékét teljesítik…

A legközelebbi keresztelések, amelyekre jelentkezni lehet: július 22., augusztus 19. A jelentkezési határidő előtte egy hónap.

Üdv, és köszönöm a kérdést:

■ Zsolt *atya*

Az aranykor látomása

Somogyi Győző képeit állította ki a révfülöpi Tóparti Galéria

SOMOGYI GYŐZŐ: A MOHÁCSI CSATA – TOJÁSTEMPERA, 1990 (100 × 75)

A magyar képzőművészet egyik legkülönösebb alakja *Somogyi Győző.* Évekig különböző foglalkozásokat űzött, volt vasúti és nyomdai munkás, tejszállító, postai rakodó. Hét évig segédlelkész; közben bújta a könyvtárakat, és egyháztörténetből doktorátust szerzett. Azután mindennek hátat fordított, beállt szakkörvezetőnek. És végül teljes élettel művész lett: festő, grafikus, építész.

Járja az országot gyalog, lóháton, nézi aggódva falvait, veszendő értékeit. Leginkább fogadott szülőhelye, Salföld kincseit. S ahol kell, ahol tud, segít. Térképeket rajzol, hadtörténeti köteteket, főleg a magyar huszárság mindennapjairól. Szüntelenül fáradozó, hasznos és sugárzó ember Somogyi Győző.

Az idén Kossuth-díjjal kitüntetett festő a révfülöpi Tóparti Galériában állította ki válogatott műveit. A múlt vasárnap zárult tárlaton tizenöt-húsz kép volt látható, de jól mutatták a művész fontosabb motívumait.

Szemben a falon a Balaton-part kedves tája: Szigliget lombkoszorús kőtömbje, Badacsony lapos csúcsú hegye, a Csobánc ősz-arany hegyoldalát reggeli fény hasítja át. Aztán távolabbi tájak: Boldogkő vára a kitűzött piros-fehér-zöld zászlóval, odébb a görög tenger tündököl tintakék ragyogásban.

Jobbról a festő díszes huszárruhában, feleségével együtt. Régebbi, százdarabos történelmi portrésorozatának – *A magyar hősök arcképcsarnokának* – néhány tojástempera-raképe, a Jézus-tárgyú képek legszebbjei; festmények a nagyszülőkről: tiszta-szép arcok néztek ránk, fáradtan és reménykedve.

Érdekes Somogyi színvilága: sárga-kék-piros-fehér kavarog a felületen, és békül szelíd harmóniába. A dunántúli tájaknál széles, sárga mezők. Sokáig azt hittem, nincs ilyen, de később, látva a repcetáblákat, elhittem… Az egyetlen téli tárgyú képen fehér csend: a hófogó hálósora furcsa ellentétet alkot a házak tetőcserepeivel.

„Somogyi Győző világképének szívében – írta *Fodor Miklós* – az aranykor látomása lüktet. Ez a látomás a lélek mélyéről küld jeleket a művész számára. E központi fogalom köré épül nemcsak világképe, érzés- és értékválasztásainak rendszere, hanem egész életvitele…”

Művészet, vallásosság, paraszti életforma mellett a történelmi-társadalmi érdeklődés adja világának negyedik tartópillérét.

Kár, hogy grafikáiból egyet sem láthattunk. Erőteljes, kissé groteszk fekete-fehér lapok, megfellebbezhetetlen, kemény ítéletek és igazságok ezek. Talán ideje lenne – idén hetvenéves a művész – egy teljes bemutatkozásnak: a Szépművészeti Múzeumban vagy a Műcsarnokban…

■ Fenyvesi Félix Lajos

Július 21-től augusztus 12-ig Korniss Péter Kossuth-díjas fotóművész kiállítása látható a révfülöpi Tóparti Galériában.

Jegyzetlapok

(Napló, 2012)

Könyvhét. Régi barátom látogatása. Beszélgetünk, politizálunk, végül az irodalomnál kötünk ki. „Mit vettél?” – kérdezi kíváncsian. „Két könyvet” – felelem. És mutatom: *Böjte Csaba: A szeretet bölcsője.* Ez már a negyedik kötete, ezúttal a boldog házasság és a boldog élet titkairól vall a ferences atya. Az erdélyi árvák gyámolítójának gondolatai, tanácsai a családalapításig vezetik az olvasót.

Milyen jó lenne – sóhajtok föl –, ha fiatalokhoz is eljutna az új könyv! Talán megállna nemzetünk fogyása. Születnének gyermekek! Mert ez a legfontosabb.

Evangéliumi, tiszta mondatok, vallomások a kötetben. Mi sikerének a záloga? Hogy a ma emberéhez mai nyelven tud szólni. Nem kér, nem oktat, csak szeretettel beszél. Kulcsold imára a kezedet, és mondj ennyit: „Isten, segíts!” És megváltozik az életünk. „Ilyen egyszerű?” – kérdezi szegedi barátom. Igaz szívvel ha kérünk, nem várt örömben lesz részünk…

Búcsúzunk. Már csak a beírást mutatom, a szombati napot említem: délután három órától este nyolc óráig dedikált Böjte Csaba. Az írófejedelmek: *Csoóri Sándor, Esterházy Péter, Jókai Anna, Konrád György* száz-száz várakozójának a kétszeresére teszem, akik a dévai vendég dedikációját szerették volna. Így könnyen leírhatjuk: a legkedveltebb magyar író ma Böjte Csaba.

* * *

Ferenciek tere. Déli harangszó. Pontosan érkezik az idős nénike, kezében a száraz, összefogott kenyér. Néhány perc múlva jönnek a galambok, körbefogják, és szedegetik a falatokat. Később a rigók is leszállnak, cinkék és két sirály a közeli Duna-partról. Ők a kőpad szélére települnek, hogy jobban lehessen látni sötét tollgombolyag testüket. Van, amelyik felrebben, van, amelyik lecsap, de a kedves asszonyt nem bántják. Akik viszont próbálják elzavarni, azokat megtámadják, viharszürke, erős szárnyaikkal arcul csapják. Ezt nem lehet ösztönnel magyarázni, itt mintha más is lenne: fölismerés és hála. Az irgalmatlan ragadozásban valami emberiesség.

* * *

Sziveri János. Gyors felejtés jellemzi a magyar irodalmat. Fölfedezés, újabb elmerülés az időben. A vajdasági költőnek is kijutott a rosszból, de most szép válogatás jelent meg verseiből. Muzslán született 1954-ben, még hatvanéves sem lenne, de már huszonkét éve halott.

Az *Új Symposion* című folyóirat főszerkesztőjeként az ottani fiatalok vezéregyénisége volt. Száműzetés várt rá, sodródás át a határon, Magyarországra, hogy szembesüljön gyógyíthatatlan betegségével. A halál szorításában ért jelentős költővé, aki az utolsó pillanatig dolgozott, javította karcsú kötetét.

Nyers képek váltják egymást, pőreség mindenütt, városi folklór. *Faludy György* és *Villon* hangját ötvözte össze: „Ó Istenem csak ennyit érek / kezeim immár hullafehérek / ablakra tapad a hajnali pára / eleget féltem eltűnök nemsokára”.

* * *

Nyári hőség. Tékozlón önti a június végi nap tüzes aranyát. Szinte elviselhetetlen. Évszázados rekordok dőltek meg, kora reggel 25,1 fokot mutatott a hőmérő. Kiégve a kertek, szomjaznak a fák, a növények. Folyóink vize alaposan fölmelegedett, a Balaton leapadt; ha így megy tovább, száraz lábbal átsétálhatunk a túlsó partra.

Tegnap a Széll Kálmán téren egy pillanatra megtántorodtam: az éltető levegőt kiszippantotta valaki. Mint az olvasztott ólom, úgy csorog az emberre a forróság. Kapkodtunk, hol a menedék? Talán a korcsmahivatalok segítenek: egyszerre három korsó hideg sört, piros nagyfröccsöt hozatunk a pincérrel. Ejnye, csak nem a kánikulától ment feljebb e hűsítők ára?

* * *

Kis háborúk. Tűz és vér és pusztítás. Európában és szerte a nagyvilágban. Egy amerikai városban száz embert öltek meg; hol rablás, hol veszekedés történt… Pokolgépes terrorista iskolabuszt robbantott fel Irakban, anyja boldogan mutatja „hős” fia képét. A földrengés áldozatainak megsegítésére küldött segélykonvojokat kirabolták, a maffia mindent elvitt, mindenkit megölt.

Új évszázad, új vérfolyó! – mondják az okosok. Lehet, hogy régen is így volt, csak a hírek nehezebben jutottak el hozzánk. Lehet, az emberiség mindig gyilkolt és gyújtogatott. Az emberi természet nem változott kétezer év óta.

* * *

Ukrajnai éhínség. Szerte a nagyvilágban az ártatlanul éhhalálra kárhoztatott gyermekekre emlékeztek. Hárommillió – iszonyú szám! Ortodox templomi kórus zengő zsoltárai, költők versei, idős emberek el-elcsukló szavai idézték a szörnyű, zsarnoki időt. Többen megfogalmazták: népirtás történt!

Én is elcsendesedem, gyertyát gyújtok az éjszakában, és a megmaradt, elárvult ukrán anyák elmondhatatlan fájdalmára gondolok.

* * *

Férfiőrület. Labdarúgó-Eb. Vagy ahogy mi hívjuk: fociláz! A döntőt nézzük újból. Szenvedély ez a javából, amilyen az alkohol, a dohányzás, az éjszakai kártyázás. Bizony nem irigyeltem a nőket, a feleségeket. Próbáltak bennünket elhívni a képernyő elől, de hiába. Nem értették, miért volt a kezünkben zászló, fejünkön különös süveg, arcunkon vékony festékcsík: zöld-fehér-piros, ha az olaszokra gondolok.

Az én családom most nem csodálkozott annyit. Beletörődött a kéthetes csöndbe, abba, hogy lábujjhegyen járhattak csak… Egyet nem értettek: kedvenc csapatom góljánál miért kiabáltam? Miért tapsoltam hangosan?

Az Európa-bajnokság bizonyította, hogy a foci tükrözi egy nép hangulatát. Úgy tűnik, most a spanyol a legsikeresebb. A magyar nem véletlenül áll ott, ahol most van: reményvesztetten sodródik a történelemben.

Egy dologban változott a helyzet: a zsúfolt lelátókon egyre több fiatal nőt láttam. Kedvenc csapatuk sáljában, s ahogy drukkoltak, tapsoltak önfeledt vidámságban, különös ragyogást adtak az egésznek.

* * *

A mindentudó. Egyre többször hallom: „Ő biztos tudja, istenes ember!” Mintha a keresztyének tévedhetetlenek lennének. A legokosabbak. Persze vannak ilyenek, akiknek mindenre van válaszuk, igazságuk. De hát nagyon sok szenvedő és megalázott embernek nem okosságra van szüksége, hanem megértésre. Együttérzésre. Sokszor egy pillantás is elég, kedves mozdulat vagy a gyógyító csönd a kilobbanó alkonyatban.

■ FFL

HIRDETÉS

Újra rendelhető!

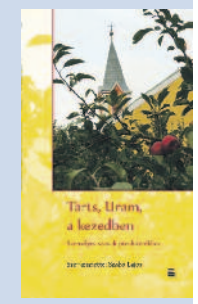

Szabó Lajos (szerk.): Tarts, Uram, a kezedben – Személyes szavak presbiterekhez

A presbitérium szolgálatba indulásának ünnepi pillanata fontos és szép esemény egy gyülekezet életében. Azoknak különösen is sokat jelenthet ez a nap, akik esküt tettek, és szívükben sok tervvel és ötlettel, de önmaguk jövőbeli szolgálatára gondolva legalább ennyire izgatottan és kíváncsian indulnak el az oltár elől. Nekik szeretne ez a fotókkal illusztrált könyv lelki erőforrást, biztatást, erősítést és bátorítást adni presbitertársak és lelkészek írásain és imádságain keresztül.

Az első oldalon található emlékeztető kitölthető emléklapként a gyülekezeti lelkész aláírásával, de személyes útravaló is lehet a szolgálatba most indulók vagy az új ciklusban is tovább szolgálók számára egyházunk mindhárom püspökének áldásával.

A kötetet az *Evangélikus Hittudományi Egyetem Gyakorlati Teológiai Tanszéke és Intézete* készítette.

Megrendelhető az alábbi elérhetőségeken: Luther Kiadó, 1085 Budapest, Üllői út 24.; fax: 1/486-1229; e-mail: kiado@lutheran.hu; honlap: *www.lutherkiado.hu.*

Az Evangélium Színház jövője

A rendszerváltás hajnalán, 1990 tavaszán alapították meg hazánkban az Ökumenikus Színház Alapítványt a református, az evangélikus és az unitárius egyház képviselői, soraikban – többek között – *dr. Szentágothai János* professzorral, az Akadémia korábbi elnökével, *dr. Bartók Béla* unitárius mérnökkel, *D. dr. Harmati Béla* evangélikus püspök-elnökkel, *dr. Hegedűs Lóránt* református püspökkel, *Szokolay Sándor* evangélikus zeneszerzővel és *Udvaros Béla* rendezővel.

Az első premierre az 1990. őszi, emlékezetes taxisblokád első napján került sor a XI. kerületi József Attila Gimnáziumban. Mindenki gyalog közelítette meg a helyszínt, mivel még saját gépkocsival sem lehetett közlekedni. *Lessing Mózesét* mutatta be a társulat. Minden kezdet nehéz – szólalt meg akkor sokak ajkán az örök igazság. Ma már tudjuk, a folytatás sem volt könnyebb.

Udvaros Béla rendező húsz év alatt harminc darabot mutatott be válogatott színészekkel, akik lelkileg is elkötelezettek voltak a hitet, erkölcsiséget, Isten-keresést sugalló, magyar sorskérdéseket középpontba állító darabok színre vitele mellett. *Németh László Galileije, Tamási Áron* több műve, *Madách Mózese, Sík Sándor István király* című drámája, illetve *Az ember tragédiája* – hogy csak a legkiemelkedőbb bemutatókat említsem – voltak soron.

Szerény eszközökkel, puritán rendezői koncepcióval alkalmazkodott Udvaros Béla az Evangélium Színház anyagi lehetőségeihez. A színészek nem a „gázsiért" játszottak, inkább a mondanivaló átadását tartották fontosnak.

Katolikus gimnáziumok egy-egy estén „megvették a darabot", azaz megtöltötték a budapesti Duna Palota hangulatos színháztermét. Református gyülekezetek is több alkalommal vásárolták meg a színházterem valamennyi ülőhelyét, hogy egy-egy előadásban gyönyörködjenek, evangéliumi tartalmából merítsenek. Evangélikusságunk ilyen szervezett formában nem jelentkezett, de vidéki gimnáziumaink egy-egy előadásra meghívták a színházat.

A közönségért nagyon meg kellett harcolni. Udvaros Béla minden kapcsolatát felhasználta, hogy a bemutatott darabnak legyen legalább annyi bevétele, amennyi teremdíjat fizetnie kellett alkalmanként.

Nem kevésbé volt fontos a színház két erdélyi és egy felvidéki útja. Ezeken a kisebbségben élő magyarság példás érdeklődéssel és magyaros vendégszeretettel fogadta a művészeket. Ők pedig ajándékba vitték a darabokat. Szolgálni akartak az evangéliummal és a magyar nyelvvel.

Udvaros Béla testvérünk, a budahegyvidéki evangélikus gyülekezet tagja 2010-ben betöltötte nyolcvanötödik életévét. Szükségszerű volt, hogy átadja a rendezői munkát. Először *O. Szabó István* személye került előtérbe, de végleges megoldásként *Pataki András,* a győri Forrás Színház rendezője kínálkozott. A rendezésében 2011 virágvasárnapján színre került *Csíksomlyói magyar passió* minden színházszeretőt meggyőzött rendezői alkalmasságáról.

A Duna Palota új vezetősége 2011 őszétől kezdődően kedvező ajánlattal lepte meg az új kuratóriumot, és felajánlotta segítségét az évenként tervezett két bemutatóhoz.

A színészi gárda megújult, lehetőséget kapnak a Forrás Színház fiatal tehetségei. Az Ökumenikus Színház Alapítvány kuratóriuma is új tagsággal bővült. Nagy reménységgel nézünk a jövő elé, a gazdasági válság ellenére. Ha Thália papjai csak egy nézőt is megerősítenek elkötelezettségében és keresztény meggyőződésében, már nem hiába szolgáltak. Ennél azonban sokkal nagyobb publikumra számíthatunk.

Kultúránknak része az evangélium is. Sokakat napjainkban csak az irodalom, a zene és a képzőművészet keresztény tartalmú remekein keresztül tudunk elérni s megszólítani. Ezért igazi misszió az, amit az Evangélium Színház végez. Hordozzuk szolgálatukat imádságunkban, fogadjuk érdeklődéssel, felkínált művészi tanúságtételüket becsüljük meg az előadásaikon való részvétellel!

■ D. Szebik Imre

Bánffy György síremléke

Amikor elkészültünk életregényével *(Bánffy György egyes szám első személyben, Codex Print Kft., 2010),* nyolcvanhárom esztendős volt. A könyv előszavában azt írta: „Ha summázva kell szólnom az életemről, pályámról, azt kell mondanom, hogy minden eseményben, még a legrosszabbakban is fel kellett ismernem Isten gondviselő, életem jó irányba fordító szeretetét."

A kerekebb nyolcvanöt esztendőnél szerettünk volna időzni, hogy a színészi kötet immár kibővülhessen azokkal a friss alakításokkal, amelyeket *Bánffy György* – már jóval túl a nyugdíjkorhatáron – még mindig teljes művészi fegyverzetben, fiatalos energiával hívott életre színházi otthonában s vendégként még vagy négy teátrumban, tévékamerák előtti művekben.

A nyolcvanötödik esztendő fordulóján, amikor éppen koccinthattunk volna (mert ezt terveztük nagy reménységgel) imádott tornácos budai kertjében, most egy síremléket fogtunk közre a Farkasréti temető hűvös parcellájában.

És emlékeztünk. Többen arra a korfui kápolnára, amely egy sziklamagaslaton állt, ahonnan az isteni ház hűvösében megpihenve elindult le, a tengerpart irányába a mi Gyurkánk, s ahova sohasem érkezett meg.

Mások megvétózták az igazságtalan halál orvtámadásának teóriáját, s arra gondoltak, hogy Bánffy György nem fogadta el az öregséget, mert mindig is mondogatta: a színész nem öregedhet meg, csak meghalhat.

Ami megesett, nem önakaratból történt, barátai, tisztelői tehát joggal várták nagy színészi mutatványait, új monodrámákat s – amiről nagyon kevesen tudtak – *Somogyváry Gyula A város meg a sárkány* című regényéből írt librettójának (a zenét *Szokolay Sándor* komponálta volna) soproni bemutatóját.

Bánffy György közelítése a tökéleteshez most itt áll egy sírdomborulaton – kőbe vésve. Hihetjük, hogy a síremlék, amelyet *Nagy László* kőfaragómester – a hitvestárs ihletett rajzolatai alapján – faragott, rusztikus vonalvezetésével felidézi a színész

KÁROLY GYÖRGY TAMÁS FELVÉTELE

erejét, jellemszilárdságát és hűségét. A sárgás-barnás mediterrán kőben a fürkésző ott láthatja a színészt, a rendezőt, a tanárt, a közélet jobbítóját, a családapát, a nagyapát, a hűséges barátot és még a leghumánusabb vadászt is.

De e sorok írója még mélyebbre pillantva a kő rejtekébe ott látta *Tilda* asszony, a hűséges feleség életének szakaszait is, amelyről az egyenes derekú férj azt írta: „Jó házasság csak ott létezik, ahol az egyik fél feladja az álmait. Az én feleségem előtt nagy reményekkel teli pálya állt. Sok tudományos könyvet megírhatott volna. De megérezte, hogy nálam ki fog bontakozni egy olyan életpálya, ami megkívánja, hogy ő visszahúzódjon. Megelégedett egyszerűbb hivatással, és nagyszerű anyává, feleséggé vált. Meg persze az én ellenőrömmé, dramaturgommá, ideálommá."

Az életregény második kötete helyett tehát a krónikás most azt jegyezhette fel, hogy *Bánffy Tilda,* a művészi ízlésben sem szűkölködő feleség – emlékezve arra, hogy a színész édesapja fiát „a nemzet apostolának" nevezte, s visszaidézve azt is, hogy egyik színpadi monológjában hatalmas tölgyfa asztalt borított fel fél kézzel – méltón csak úgy örökítheti meg férje emlékét immár kőbe álmodva, ha nemesen egyszerű anyagot választ, eltávolodva ezzel is a márvány szokványos magasztosságától.

A síremléket *Menyhárt* atya, a pasaréti ferences templom tiszteletendője szentelte be, míves szavakkal emlékezve Bánffy György művészetére. Az érdemes egyházi férfi szavaira rímelt a színész egykori riposztja, amelyet a kétkedőknek címzett:

„Két templomba járok rendszeresen: a Pasaréti térre a ferencesekhez, főként az esti zenés misékre. Rendszeres vendég vagyok abban a református gyülekezetben, amely szerintem az ország egyik legmagasabb szintű keresztyén gyülekezete. Feleségemmel evangélikus istentiszteletekre járok."

Tilda asszony tehát joggal kérte fel a család barátját, *Benczúr Lászlót,* az evangélikus egyház északi kerületének felügyelőjét, hogy a jeles eseményen ünnepi szavakkal köszöntse a megjelenteket, és méltassa Bánffy György érdemeit.

„Szélfútta levél a világ, / de hol az ág, de ki az ág?" – kérdezte egyszer a költő *Zelk Zoltán.* Mi mindannyian, akik a síremlék avatásán részt vettünk, sejtettük, hogy Bánffy György mindig pontosan tudta: hol az ág, és Ki az ág.

■ Párkány László

Nagy ajándék – maradandó érték

Megjelent az Evangélikus fúvószene 3. CD

▶ **Objektív kritikát, de legalábbis bemutatót kellene írnom. Ám ez most nem megy. Elfogult vagyok. Oly nagy élményt jelentett az *Evangélikus fúvószene 3.* című, a Luther Kiadónál nemrégiben megjelent CD hallgatása, hogy nem tudok, de nem is akarok hűvös szavakkal, a recenzens visszafogottságával írni. Már megjelenése előtt megismertem a hanganyagot, azóta pedig sokszor újrahallgattam. Nem untam rá. Sőt…**

Lehetne szólni arról, hogy ez a sorozat igazi úttörő kezdeményezés, amely segít abban, hogy a Németországban a 19. században missziói attitűddel megszületett fúvósmozgalom gyökeret verhessen hazánkban is. *Johann Gyula* harsonaművész-lelkész és kiváló csapata, az *Evangélikus központi*

fúvósegyüttes évtizedes munkával megmutatta, hogy mit jelent az igényes muzsikálás – akár koncerten, akár liturgikus szolgálatban.

Egyszerű alkalmakon és országos találkozókon, rádiós-televíziós istentiszteleteken és zenei táborokban példamutatóan osztották meg kincseiket a hallgatókkal. Sokat tettek azért, hogy az igazi evangélikus énekkincs megkapja méltó helyét az elsilányodó és nemegyszer egyházhoz méltatlan szubkultúrát képviselő, mozgalmi tinglitanglikkal szemben.

Mostani lemezük azonban kiemelkedik eddigi, magas színvonalú munkáik közül is. Nem csak azért, mert a szó legjobb értelmében professzionális a felvétel; nem csak azért, mert hibátlan a játékuk, hibátlan a stílusérzékük, és összeforrott a muzsikálásuk: a csapatmunkát felsőfokon valósítják meg. (Ugyanilyen szuperlatívuszokban kellene egyébként szólnom az együttes másik oszlopáról, *Haga Kálmánról* és az ő hangmérnöki és zenei rendezői munkájáról.)

A lemez különleges volta egy páratlanul gyümölcsöző találkozásból adódik.

Az *Evangélikus központi fúvósegyüttes* a zenei világban közismert és elismert evangélikus zenetudós, -pedagógus és zeneszerző, *Győrffy István* e célra készített kompozícióit szólaltatja meg. Győrffy anyaga egyszerűen zseniális. Énekeskönyvünk harminc énekéhez írt előjátékot (nevezhetjük ezeket korálfantáziáknak is), éneklés kíséretére is alkalmas, négyszólamú feldolgozást. Több ének esetében mindez formás kis utójátékkal egészül ki.

Az anyag hallatlanul gazdag, rendkívül sokszínű. A legegyszerűbbtől a legbonyolultabb darabig minden megtalálható – a maga természetes hangzásával s az előadók virtuozitásának könnyedségével. Érezni, hogy a hangszeresek szinte lubickolnak a számukra írt, zeneszerszámaik sajátosságait figyelembe vevő zenei anyagban.

Minden ének olyan feldolgozást kapott, amely zeneiségében is prédikál: nemcsak a szöveget illusztrálja, hanem a mondanivalóját szólaltatja meg.

A hálaadó ének sodor magával, hogy Istent dicsérjük, a bűnbánati ének szinte tükröt tart elém, a temetési ének feldolgozása már-már együtt sír velünk, az imádság dallama pedig arra késztet, hogy összekulcsoljuk a kezünket. Mindezt úgy, hogy nincsenek zenei közhelyek, viszont vannak egyedi, ragyogó kompozíciós ötletek. Nincs sematikus ismétlés, de van egységes, a dallamhoz igazodó hangzásvilág. Nincsenek olcsó megoldások, annál inkább mesterien kimunkált formák. Vannak tradicionális kompozíciók, és vannak progresszív, de az átlagos gyülekezeti „fogyasztók" számára is élvezettel hallgatható darabok.

Győrffy István művei kiforrott, elmélyült, a kézbe vett korálanyagot jól értő, jól formáló komponistáról árulkodnak. Az akkordokban ott rejtőzik a szerző egyházszeretete, fellelhető a gyakorló kántor tapasztalata. A megformálásban pedig a nagyszerű zenepedagógus lelkülete.

Most legszívesebben magam mellé ültetném a kedves Olvasót, és mutatnám neki a hangzó anyagot – lelkesedve egyik vagy másik műért. Biztos lejátszanám neki a *Mi Urunk, édes Atyánk* kezdetű ének feldolgozását, s együtt élhetnénk át a Lélek vigasztaló és örömöt adó jelenlétét.

Nem kérdés, hogy a bemutatottak közt ott lenne a 24-es sorszámot viselő kompozíció: *Uram Jézus, drága kincsem.* Aki ezt hallja, szinte mozdul, hogy térdet hajtson az Úr előtt.

Megmutatnám a *Zengd, lelkem, ez új reggelt* kezdetű reggeli ének nagyon egyszerű feldolgozását. Bárcsak minden reggel erre ébredhetnék – hiszen a hangokban ott van az új napra való rácsodálkozás és az új nap – új kegyelem bizonyossága.

Még ennél is jobban tetszik az esti ének feldolgozása: *Az éj ím érkezik.* Zenei megfogalmazásban mintapélda arra, hogyan záruljon a keresztény ember napja: Istenre figyelve, békességet keresve, hálát adva.

Sorra kerülne a *Ne hagyj elesnem, felséges Isten* énekünk is, melynek könyörgése természetes módon átjárja az én imádságomat.

De most nem is folytatom, mert a végén azon veszem észre magam, hogy minden egyes számot az Olvasó figyelmébe ajánlok. Jó szívvel tenném.

Hiszem, hogy a CD anyaga a gyülekezeti énekek megismerésére éppen úgy alkalmas, mint egyéni elmélyülésre; nagy rendezvényeken történő bejátszásra éppen úgy, mint bibliaórai hallgatásra. Én hetek óta a gépkocsiban tartom, s ha útra kelek, már indítom is a lejátszót. Nem azért, hogy a világ zaját kiszűrjem, hanem hogy a sokféle hang között a legfontosabb kapja a főszerepet: az Isten-dicséret és a rá válaszoló imádság hangja járjon át.

■ – hafó –

Evangélikus fúvószene 3. Evangélikus központi fúvósegyüttes. Luther Kiadó, 2012. Ára 1590 forint.

Diakóniai dialógus, avagy te

Mi az: valakit *tisztába* tenni? Mit jelent valakit tisztelni? Tudjuk-e tisztelni, akit épp tisztába teszünk? Mi a szolgálat? Mi az uralom? Hol a határ? Hol a szabadság? – a bodrogkeresztúri *Betlehem Evangélikus Pihenőházban* efféle kérdésekre keresték a választ július 12. és 14. között a Magyarországi Evangélikus Egyház (MEE) diakóniai munkaágában dolgozók. Az MEE Diakóniai Osztálya által meghirdetett csendesnapokra összesen több mint húszan jöttek el a szélrózsa minden irányából.

A nyíregyháziak *Bozorády Zoltán* nyugalmazott esperes-lelkész vezetésével érkeztek. Nekik mindössze harmincöt kilométert kellett utazniuk, ellentétben például a Vas megyei bobaiakkal, akiket *Mórotzné Kiss Györgyi* intézetvezető és *Rostáné Piri Magda* esperes-lelkész kalauzolt. A tótkomlósiak Békés megyéből Luther-rózsás szolgálati kisbusszal, a budapesti, II. kerületi „sareptások" pedig egy már jól bejáratott fehér Forddal gurultak be a Bodrog-parti Betlehembe.

Aktív pihenésnek mondható a diakóniai szolgálatban dolgozók három – nem is olyan csendes – napja. (A szervezés feladatát az MEE felnőttképzési munkacsoportjának tagjai – *Bak Péter* és *Halasi András* – végezték.) A nyugalmazott esperes-lelkész szusszanásnyi időt sem hagy ige nélkül. Áhítat reggel, áhítat este, közötte beszélgetés vagy kirándulva beszélgetés – például Sárospatakon.

A szerteágazó témák megbeszélése során végig ugyanarról van szó. Bozorády Zoltán – „Zoli bácsi" – a maga sajátos, derűre erős hajlandóságot mutató stílusával, hol nevettető, hol megrendítő történeteivel a diakónia lelkészi nézőpontját képviseli. A csendesnapok másik vezetője, *Buda Annamária,* egyházunk országos irodája diakóniai osztályának vezetője pedig a szociológus oldaláról közelít. Egy férfi- és egy női aspektus. Egy „nagybani" gondolkodó és egy részletekre érzékeny látásmód. Egymást tökéletesen kiegészítik. Zoli bácsi nagy gesztusokkal magyaráz, Annamária táblára rajzolva illusztrálja mondandóját.

A két „szaki" szép ívet gondolt ki. A diakóniai munka „tűzfészke" körül kívánnak táncot járni: a társas kapcsolatokat, napi konfliktusokat s a konfliktuskezelési módokat próbálják sorra venni. Az „én és a főnököm" problematikus menüponttól indulva a klienssel való kapcsolaton és a családi ütközéseken át jutunk el a „kiengesztelődésig".

* * *

A tábor mottójának az az ige tekinthető, mely az első nap vetített, *A találkozás* (eredeti címén: *The Encounter*) című filmben is elhangzik, és tökéletesen illeszkedik a diakóniában, azaz a szeretetszolgálatban tevékenykedők munkaköréhez: *„Jöjjetek énhozzám mindnyájan, akik megfáradtatok, és meg vagytok terhelve, és én megnyugvást adok nektek."* (Mt 11,28)

A meseszerű és „kissé" amerikai film Jézusa egy bisztró még sosem látott, ám annál mosolygósabb pincére. Egy viharos éjszakán erre a – kezdetben fapadosnak tűnő – Jézus szolgálta helyre kénytelen útzárlat miatt betérni az épp szakítófélben lévő házaspár, az otthonról menekülő kamasz lány, a jövendőbelijéhez tartó ifjú hölgy és a milliomos… Hogy azután életük legfontosabb találkozásában legyen részük, és legfontosabb döntését hozzák meg…

* * *

Bozorády Zoltán nem kezdő ebben a „szakmában". A Nógrád, Vas, majd Szabolcs-Szatmár-Bereg megye településein végzett lelkészi, esperesi, püspökhelyettesi szolgálat mellett kezdettől szívügye a diakónia. Többek között az *Emmaus Evangélikus Szeretetotthon* és a mostani csendesnapoknak helyet adó „Betlehem" megépülése is az ő elhivatottságáról-eltökéltségéről tanúskodik.

Itt a *Kezek evangéliuma* című, a diakóniában dolgozó munkatársaknak szóló könyvecske segíti a lelki táplálkozást. (A címbéli megfogalmazás *Sztehlo Gábortól* ered, és a szeretetszolgálat kettős irányultságát, a szolgálattevő kétféle koordinátatengelyét hivatott hangsúlyozni.)

A szolgálat mibenlétének megértéséhez az egybegyűltek az első nap Hágár történetén gondolkodhatnak el, aki a sok megaláztatás ellenére is – az Úr kérésének eleget térve – visszatér úrnőjéhez. Annamária a megaláztatás, a feszültség elviselésének lehetséges módjaira kérdez rá. Sokszor nemcsak „zsebre tesszük" a negatív megnyilvánulásokat, hanem bizony a májunkra, epénkre is húzódnak – mondja.

Gyakorlati javaslat a hétköznapokra: az állandó párbeszédre, az őszinteségre való törekvés. Még ha – az akkor és ott – nehezebbnek tűnik is, a beszélgetésnek ez a konklúziója: *„Ám haragudjatok, de ne vétkezzetek: a nap le ne menjen a ti haragotokon."* (Ef 4,26)

* * *

A második napon már arra a belsőbb környezetre koncentrálnak a résztvevők, jelesül a családra, ahol – a munkahelyi közeggel ellentétben – az ember hajlamos elengedni magát, s aktuális létállapotát bátran tudomására hozza mindazoknak, akiket valójában a legjobban szeret: szüleinek, gyermekeinek, házastársának. Annamária elmondja: náluk az a szokás, hogy ha valaki nem a megfelelő stílusban lépi át az otthon küszöbét, annak vissza kell lépnie, s újra kell „nyitnia". Az indulat így könnyen játékba fordulhat.

Kiemeli, hogy a diakóniában dolgozó magánéletére nagy veszélyt jelenthet, ha érzelmileg túlzottan is kötődni kezd ellátottjaihoz. (Ily módon előfordulhat, hogy páran még lefekvéskor is ott ólálkodnak a hitvesi ágy körül – aggasztó gondolatok formájában.)

Családtagjaink lettek eredendően ránk bízva, nem az ellátottak. Emezek sorsát merni kell Istenre bízni, amazokét pedig szeretettel alakítani, építeni! – vésődik a hallgatók szívébe az újabb hasznos és meggondolkoztató életvezetési tanács.

* * *

Az utolsó este nehéz leckét tartogat a maréknyi csapatnak. Az ember a kisebb konfliktusokon könnyen túlteszi magát, kicsiben megy a megbocsátás. No de Isten előtt a bűn bűn, akár egy röpke parázna gondolatról, akár gyilkosságról van szó. Ezt nagyon nehéz elfogadni – állapítják meg a beszélgetés résztvevői.

Hogyan lehet olyan bűnök felett szemet hunyni, mint például a megcsalás? – teszi fel a kérdést Annamária. És hogyan bocsáthat meg a nemrégiben történt pécsi gyilkosság ifjú áldozatának édesanyja?! – hangzik az újabb kérdés *Vujity Tvrtko* megrendítő – és persze sokat kritizált – levelének felolvasása után. (Az ismert televíziós az interneten tette közzé írását július 12-én, egy nappal azután, hogy az áldozat, a fiatal pszichológusnő holttestét megtalálták.)

Nagyokat hallgatunk. Zoli bácsi siet segítségünkre ismét csodálatos megbocsátástörténetekkel és az isteni logika emberi ésszel föl nem fogható működésének érzékeltetésével. A hit alapja a bizalom – mondja. – Isten ritkán illik bele a koncepciónkba. Sokszor nem tudjuk, mi a jó nekünk. Természetesen valakit elveszíteni sosem jó. Minden tragédia szembefordít Istennel. És ezek feldolgozása csak odabízással lehetséges. Néha „magunk ellen" kell imádkoznunk. *„Legyen meg a te akaratod."* Át kell menni a belső küzdelmen, e nélkül nincs élő hit. Azt pedig napról napra táplálni kell!

Elcsendesedés a bodrogkeresztúri Betlehem kertjében

Isten uralma nem elnyomást, parancsokat, korlátozást jelent. Isten uralma oltalmazás, törődés, fáradság, szabadság és szeretet.

„Jöjjetek énhozzám mindnyájan, akik megfáradtatok, és meg vagytok terhelve, és én megnyugvást adok nektek." (Mt 11,28)

Megnyugvást adó volt a szombati záró istentisztelet és úrvacsoravétel is, amely a Betlehemben először ven-

Bozorády Zoltán idegenvezet Sárospatakon

hermentesítés Betlehemben

Annamária és Amália

dégeskedők számára addig nem is sejtett emeleti imateremben zajlott.

Aztán szétrebbent a csapat újra, a szélrózsa minden irányába, ki-ki a maga szolgálatát végezni – valójában tehát egy úton!

■ Kinyik Anita

Timivel a keresztúri kilátó felé tartva beszélgettünk először. *Zoli* bácsi igen kemény tempót diktált, úgyhogy nem csak a szánkat jártattuk.

A feltűnően csinos, kétgyermekes anyuka – aki magát viccesen a szőke nő prototípusának nevezi – a nyíregyházi *Emmaus Evangélikus Szeretetotthonban* dolgozik már több éve. Szociális dolgozóként kezdte, de – ahogy mesélte – fiatalon még nem igazán tudta értékelni ezt a munkát, otthagyta, és másfelé próbálkozott, például varrónőként is dolgozott. Végül mégis a diakónia mellett döntött, és most már nagyon szereti.

Bizalmasan megsúgta, hogy ők egymás közt Zoli bácsit – a lelkész úr határozott hárítása ellenére is – „apánknak" hívják. Folyton lesik, megérkezett-e már, vele ugyanis mindig mindent meg lehet osztani…

Az otthon felépítéséről faggatom. „…és hátul vannak a demen-

Szelíd derű

sek. Folyton sírnak vagy kiabálnak. Olyanok, mint a gyerekek. De én velük szeretek a legjobban lenni" – meséli, és mosolyog.

Rákérdezek a *demens* szóra, eddig ismeretlen volt számomra. „A demens szakkifejezés. A *demencia* szóból jön, amely szellemi leépülést jelent" – mondja. Bólogatok. „Én is észrevettem már bizonyos jeleit magamon" – teszi hozzá. Vigyorgok.

Hajnali 3.20-kor kell kelnie, ha délelőttös műszakban dolgozik, kicsit ugyanis távolabb laknak Nyíregyházától. Egy közös áhítaton – ahol a téma a családi konfliktus – beszél a hétköznapok nehézségeiről, például amikor fáradtan esik haza este nyolckor, és nincs elmosogatva. A lányoknak ki van osztva a feladat, és jól tudják, hogy nem fair egész nap dolgozó édesanyjukkal szemben, ha nem végzik el.

„És aztán elmosogat helyettük?" – kérdezi Zoli bácsi. „Dehogy mosogatok! Amint belépek, csak úgy szökellnek jobbra-balra, mint a gazellák, aztán mosogatnak, mint a kisangyalok."

A nagyobbik leány tizenöt éves, inkább művészlélek, verseket ír. A kicsi még csak tizenkettő, de ő a „dédiszitter" – ezt a szót nagy derülésemre használja –, főz, mos, takarít a dédmamára, ha kell.

Egy alkalommal Timi bevitte mindkét gyereket az otthonba. A nagylány félelmetesnek találta a lakókat, félszegen lapított a sarokban, a kicsi viszont ösztönösen megindult feléjük, a tolókocsist tologatta, a síró beteget cirógatta – azóta is kérdezgeti, mi van a nénivel… Úgy látszik, az Úr utánpótlásról is gondoskodott Nyíregyházán!

■ K. A.

KINYIK ANITA FELVÉTELEI

Végső Tímea az üdülő bokáról frissen szüretelt szederrel kínál

Elmélet és gyakorlat gólya-aspektusból

Tokaj-Hegyalja takaros kis községeinek kedvelt tavaszi-nyári lakói a gólyák. Ott röpködnek fáradhatatlanul a pincék és a Bodrog felett, élelmet hordva kicsinyeiknek. Folyton mozgásban vannak. A fészeklakók követelődző kerepelése nem engedi őket megállni.

De hisz erre születtek. Szolgálnak utódaiknak. Aztán a kiszolgáltakból is hasonszőrű – illetve tollú – szolga lesz. Az állatvilágban így megy ez.

Kerepelnek a kicsinyek az emberi (?) világban is. Csak épp elnyomja nyomorult hangjukat a gyárak, motorok dübörgése. De akadnak még szemfüles „gólyamamák", akik a segélykiáltásokat meghallják.

És fáradhatatlanul etetnek, itatnak, mosdatnak, éjjel járják az elcsendesült folyosókat. Magukra vállalnak életeket, magától értetődően. Küldetésük a szolgálat. És szolgálnak.

Nem kifinomult receptoraik vagy rejtett tartalékaik – mint a hosszú, békafogó csőr vagy a hideg ellen védő kappanháj – segítik őket munkájukban. Valami olyan titok őrzői ők, melyhez se mikroszkopikus vizsgálattal, se mélylélektani módszerekkel nem férkőzhetünk közel.

Titkuk ugyanis épp a közvetlenség, a létbe olvadás, de nem a kontempláció, hanem a tett jegyében!

Az önazonosság öröme az övék, mely a legtermészetesebb és legtökéletesebb létforma. S ehhez nem szükségeltetik se filozófia, se szociológia!

Egy gyermek epilepsziás rohamánál ezek a létértő megnyilvánulások, átfogó elméletek körülbelül olyan hasznosak, mint gólyaürülék a levegőben.

■ – KINYIK –

HIRDETÉS

Pótfelvétel az Evangélikus Hittudományi Egyetemre

Az Evangélikus Hittudományi Egyetem (EHE) a 2012/2013-as tanévre pótfelvételt hirdet az alábbi képzésekre:

- Nappali tagozat, *teológus-lelkész osztatlan mesterszak:* a lelkészi szolgálatra felkészítő teológiai tanulmányok. A tanulmányi idő 12 félév.
- Nappali tagozat, *bachelor (BA)* szintű *katekéta-lelkipásztori munkatárs alapszak.* A tanulmányi idő 6 félév.
- Nappali tagozat, *bachelor (BA)* szintű *kántor alapszak.* A tanulmányi idő 6 félév.
- Nappali tagozat, *master (MA)* szintű *hittanár-nevelőtanár mesterszak.* A tanulmányi idő 5 félév. Az ELTE-vel közös képzés.
- Levelező tagozat, *bachelor (BA)* szintű *katekéta-lelkipásztori munkatárs alapszak.* A tanulmányi idő 6 félév.
- Levelező tagozat, *master (MA)* szintű *teológus mesterszak biblikum és szociáletika szakirány.* A tanulmányi idő 4 félév.

Jelentkezési határidő: 2012. augusztus 15.

Részletes információk és letölthető jelentkezési lap az EHE honlapján: *http://teol.lutheran.hu* a *Felvételizőknek,* illetve az *ETN/Irattár/Felvételizőknek* menüpontokra kattintva.

Postacím: Evangélikus Hittudományi Egyetem Rektori Hivatal, 1141 Budapest, Rózsavölgyi köz 3.; tel.: 1/469-1050 vagy 20/824-9263; e-mail: teologia@lutheran.hu.

A felvételi alkalmassági vizsga időpontja: 2012. augusztus 30.

Felvétel a Luther Otthon – Szakkollégiumba a 2012/2013-as tanévre

A Luther Otthon – Szakkollégium felvételt hirdet Budapesten vagy környékén felsőoktatási intézményben, nappali tagozaton tanulmányokat folytató hallgatóknak a 2012/2013-as tanévre. A jelentkezési laphoz mellékelni kell lelkészi ajánlást, kézzel írott önéletrajzot és a jelentkező szociális helyzetére vonatkozó igazolásokat.

A kitöltött felvételi *jelentkezési lap beérkezési határideje 2012. július 30. 23.59.* A jelentkezési lapot elektronikusan a felveteli@lutherotthon.hu címen és postai úton a Luther Otthon – Szakkollégium, 1138 Budapest, Vizafogó u. 2–4. címen várjuk.

A felvételi tábor – amelynek része a szóbeli felvételi – augusztus 3–5. között lesz.

Bővebb információ *Gangl Zsolttól* kapható a gangl.zsolt@gmail.com vagy a felveteli@lutherotthon.hu címen, illetve a 20/226-8636-os telefonszámon, továbbá *Laczi Anikótól* a kollégium irodájának elérhetőségein (1/329-8614, 20/824- 9589). A felvételi lap és további információ megtalálható a *www.lutherotthon.hu* címen a *Felvételi 2012* menüpontban.

Lelkészavatás

Isten iránti hálával és örömmel adom hírül, hogy július 28-án, szombaton 16 órakor *Gáncs Péter* püspök lelkésszé avat Budapesten, a Deák téri evangélikus templomban. Szeretettel hívom erre az ünnepre!

Darvas Anikó

Megtartó példa

Beszélgetés Ribár János nyugalomba vonult esperessel

▶ Búcsú-istentiszteleten köszönt el híveitől. Az orosházi evangélikus templom megtelt a júliusi vasárnapon: fiatalok és idősek akarták hallani kedves és bölcs szavait. Szívmeleg üzenetét. Kint a forró nyár, bent a jó hűvösség, és végtelen szeretet az arcokon. *Ribár János* búcsúzása alkalmával egy kislányt is megkeresztelt, így az Istentől kapott örök életről is szólt a hosszú délelőtt. A kis csodáról, hogy a föl-fölsíró újszülött a hit és remény záloga a gyűlölködő világban. *Gáncs Péter* elnök-püspök megköszönte a búcsúzó esperes áldozatos – négy évtizedes – munkáját, jó pihenést és jó egészséget kívánt neki. Barátok, pályatársak szép szóval, bibliás idézetekkel, Weöres Sándor-verssel üdvözölték a jeles napon. A messzire zengő déli harangszó után a gyorsan lepergett évekről, a föltámadó emlékekről és a jövő terveiről kérdeztem az ünnepeltet.

– Ha újra kezdhetném – mondja kis szünet után –, remélem, az Úr Jézus Krisztus most is úgy döntene, hogy elhív a lelkészi szolgálatra, az ő szolgálatára.

Kisgyerekkoromban a földműveléssel foglalkozó, majd termelőszövetkezetbe kényszerített szüleim természetes lelkületű vallásosságra neveltek. Életük rendje szerint jártak a csanádapácai picike templomba, de nagy ünnepekkor mindig jelen voltak. A vasárnaponkénti gyermekbibliaórán ott kellett lennem. Emiatt nem voltam mindig lelkes, hiszen az iskolában is erőteljesen az egyház ellen beszéltek, és a templomba járókat negatív példaként állította a – korántsem végtelen bölcsességű – osztályfőnök a többiek elé, akik megszeppenve vihogtak rajtunk.

– Hova járt középiskolába?

– Az orosházi Táncsics Mihály Gimnázium falai közt folytatta az Úr Jézus az elhívásomat, csak nekem erről nagyon sokáig fogalmam sem volt. Kilencévesen éltem át a falunkban az 1956-os forradalmat, és családi okok miatt közvetlenül átéltem leverésének brutalitását is. Nagymamám édestestvérét, *Horváth Lajost* a pufajkások agyonverték 1957 februárjában…

Négy évvel később a szüleimet és nagyszüleimet – sokakkal együtt – a kádári diktatúra goromba módon beerőszakolta a téeszbe, elvéve tőlük a kétkezi munkával szerzett tulajdonukat, földet, lovakat. Tudtam, hogy ennek a rendszernek nem leszek a tagja. Érettségi után egyetemen nem volt helyem, egyszerűen azért, mert nem is tudtam a helyemet.

– De aztán bekerült a teológiára… Kikre emlékszik szívesen?

– Eleinte csak „lelki disszidálásra” készültem a teológiai évek alatt, de az 1966-ban elkezdett tanulmányaim közben csodálatos lelki hatások értek. Olyan igei biztatást kaptam, mint a Jn 6,68: *„Uram, kihez mennék? Örök élet beszéde van nálad.”* Még nem értettem, miről van szó, csak azt tudtam, nincs más utam.

Minden nehézség ellenére szeretettel emlékezem vissza egykori tanáraimra, köztük is *dr. Prőhle Károlyra, dr. Nagy Gyulára,* de a többiekre is. Különösen nagy hatással volt rám *dr. Keken András* lelkész, a református *dr. Gyökössy Endre,* illetve *Farkas József.* Magántanítványa voltam *dr. Bodrog Miklós* lelkésznek is, aki a jungi lélektan álomelemzésébe vezetett be.

– Aztán elérkezett a felszentelés napja. Ifjú segédlelkészként hol kezdte a pályáját?

– 1971. július 4-én szentelt lelkésszé negyedmagammal *D. Káldy Zoltán* püspök Csabacsűdön. Ezt részemről hatalmas lelki küzdelem előzte meg. Rám tört a méltatlanság bénító érzése. A felszentelés előtti éjszaka nem tudtam aludni, és akkor történt valami megmagyarázhatatlan. Éjjel három óra lehetett, kezembe vettem az *Útmutatót.* És aznapra ez az ige állt ott kinagyított, fényes betűkkel: *„Az Úr egy éjjel látomásban ezt mondta Pálnak: »Ne félj, hanem szólj, és ne hallgass.«”* (ApCsel 18,9)

Felszentelésem után boldog másfél esztendő következett Szegeden, majd féléves ösztöndíjat kaptam az NDK-ba – fiatalabbak kedvéért: Német Demokratikus Köztársaság –, Eisenachba, hogy tanuljak meg németül. Hazatértem után letettem az állami nyelvvizsgát.

Budapesten a pesterzsébeti evangélikus gyülekezet fogadott be nagy szeretettel. Különösen *Bence István* kántornak köszönhetek sokat. Egyesztendei szolgálatom alatt sokakkal bensőséges lelki kapcsolatba kerültem, egyszerűen boldog voltam, hogy fáradozhatok az „Úr szőlőjében”.

Monoron utódja lettem a tudós *dr. Muntag Andor* professzor úrnak, aki akkor került be a teológia ószövetségi tanszékére. Sok-sok éjjeli beszélgetés maradt meg kedves emlékként, ahogy lelkesen magyarázott *Luther* teológiájáról…

– Hol kezdte az önálló szolgálatát, és merre vezetett tovább az útja?

– Első önálló helyem Cegléd volt. A gyülekezeti munka itt is örömet jelentett, bár sokszor szenvedtem lelkileg a tömény hitetlenségtől. Egyszer érdemes lenne ezeket az éveket is feldolgozni, hiszen egy fontos fejezete az életemnek. Ott születtek a gyermekeim… Amikor 1983-ban a szegedi gyülekezet visszahívott a megüresedett lelkészi állásba – *dr. Cserháti Sándor* újszövetségi professzor lett –, tele templom búcsúztatott Cegléden…

A hűséges elődd után Szegeden könnyű volt szorgalmas látogatással megnövelni a templomba járók létszámát. Kinőttük a gyülekezeti termet, terjeszkedtünk, elkészült az ifjúsági élet számára a pince.

A családlátogatások tömege mellett rengeteg lelkigondozottam volt. És valahogyan híre ment a tevékenységemnek… Megkeresett *Bálint B. András* író azzal, hogy egy hétig szeretné figyelni a munkámat. A tapasztalatait aztán meg is írta a *Szabadulás a félelemtől* című – a *Magyarország felfedezése* sorozatban megjelent – vallásszociológiai kötetben; *Sem magasság, sem mélység el nem szakíthat* a fejezet címe.

Aztán következett a – már régen érlelődő – magánéleti nagy törés. Ennek a küzdelemnek az iszonyatát felidézni is rossz, ennél fontosabb, hogyan gondozta az Úr Jézus az ő nyomorult szolgáját.

1988 nyara. Egy németországi nyaraló, ahová *D. dr. Harmati Béla* püspök küldött: gondoljam át az életemet. Az üdülő körüli erdőben töprengtem egy egész délután, és kimondtam az ítéletet önmagam felett: nem vagyok méltó a lelkészi szolgálatra!

Amikor visszamentem az épületbe, az intézmény vezetője hívatott, és kérte, hogy vasárnap tartsam meg az istentisztelet igehirdetését. Húsz éve nem fordult elő, hogy csak egyetlen egy lelkész van az egész üdülőben, és az is külföldi! Nem volt olyan, hogy augusztusban ne legyen német anyanyelvű lelkipásztor az intézményben…

Döbbenten értettem meg a mennyei jelzést: igaz, nem vagy méltó, de végezd a szolgálatot. Átélhettem a bűnbocsánat totális realitását.

– Aztán Orosházára kanyarodott az útja.

– Szegedről Békéscsabán keresztül kerültem Orosházára 1993. november 28-án. Nem én akartam, az ottani lelkészek kerestek meg. Fegyelmi ügy miatt darázsfészek volt a közösség.

1995-ben az egyházmegye gyülekezetei megválasztottak esperesnek. Újra csak megrendített az az érzés, hogy nem vagyok méltó. S ekkor került elém a szent ige: *„Nem ti választottatok engem, hanem én választottalak titeket…”*

Decemberben elérkezett az iktatás napja. Nagyon kíváncsi voltam, vajon milyen igét választ a püspök. És döbbenettel hallgattam mély hangját, ahogyan bejelenti: *„Nem ti választottatok engem…”,* és idézte a gyümölcstermés kötelezettségét is.

Peregtek az orosházi évek. A családunk minden tagja nagyon szívesen látogatott ide, mindig jól érezte magát. Sajnálom, hogy az unokáinknak már nem lesz ilyen élmény a város.

– Sok szépre emlékezett…

– Pedig nem is mondtam el mindent… Nagyon kedves emlékem marad az is, hogy kibővíthettük az iskolát. Fontosnak tartom az *Orosházi Harangszó* című gyülekezeti újságot, a tizenkilencedik évfolyamánál tartunk.

– A szép emlékek mellett vannak-e sötét árnyak?

– A társadalmi temetések miatt sokat bánkódtam, mert nagyon nagy baj, hogy sokan elkárhoznak. Ez a szellemi sötétség sok bánatot okozott nekem.

Mégis, itt a végén, az elköszönés alkalmával megmaradok hűséggel a legnagyobb teológiai, hitbeli élményem mellett: a bűnbocsánat, a megváltás életem egyik legnagyobb élménye, sőt talán a legfontosabb. Ezért újra és újra a keresztre tekintek, Isten Bárányára, arra a Megváltóra, aki eltépte az adóslevelet.

FOTÓ: RIBÁRSZKI ÁKOS

A búcsú-istentiszteleten…

Egy csodálatos dologról szeretnék még beszélni. 2012. április 26-án hazafelé tartottam a gyülekezeti teremből. A közlekedési lámpa éppen akkor váltott zöldre, amikor a kapunkhoz értem. A zebrán sokan jöttek át, gyalog, kerékpárral. Egy édesanya és pöttöm kislánya láthatóan egymással beszélgetett, de hogy mit, azt nem hallhattam. Csak amikor becsuktam a fakaput, hallottam a kislány csengő hangját: „Kövess engem!” Egészen biztos, hogy anya és gyermeke között folyt valami párbeszéd, de nekem akkor a gyermeki hangon mintha az Úr Jézus mondta volna: „Kövess engem!” Nyugdíjasan is.

Köszönöm azokat, akik szeretettel fordultak felém, és köszönöm Istennek azokat is, akik – tudva vagy sem – vésői vagy fűrészei voltak az életemnek. Hiszem, hogy akik Istent szeretik, azoknak minden a javukra van. És köszönöm, hogy feleségem munkatársként is mindenben támogatott, hogy megharcolhassam a hit nemes harcát. Az orosházi gyülekezetért éltünk mind a ketten tizennyolc és fél éven keresztül. Mégis az utolsó szavam: *„Uram, irgalmazz! Krisztus, kegyelmezz!”*

Ha újra kezdhetném, remélem, az Úr Jézus Krisztus most is elhívna az ő szolgálatára. De tudom, az út a mennyei otthonunk felé vezet. Jó, hogy Jézus helyet készített ott mindenkinek.

■ Fenyvesi Félix Lajos

A költözködés áldásai

Az aktív lelkészi szolgálat befejezését legtöbb esetben a kellemetlen költözködés kíséri, mint árnyék a fényt. Alighanem hosszú órákat tölthetnénk el még egy kevésbé beszédes társaságban is a költözködési stressz kitárgyalásával, bosszúságaival. Eltört kristályvázák, elveszett fontos dokumentumok… Valami megrepedt, megsérült, behorpadt…

A selejtezéstől ingerült kérdéssé formálódik az ember lelkében: hogyan sikerült ennyi felesleges, hiábavaló, értelmetlen holmit felhalmozni, amelyre most már nincs szükség? És vajon volt-e valaha? Szinte fohászként formálódik a lelkünkben: „Istenünk, óvj meg minket a költözködés sötét rettenetétől, ne kelljen még egyszer pakolni, selejtezni!” Különösen, ha fogytán a fizikai erő. Tegyék ezt majd az utódok!

De amíg nem vagyunk készen, egy kis pihenés után folytatni kell a keserves küzdelmet a múlt hordalékával. Eközben került elém egy furcsa, sárga papír, kiesett az egyik régen olvasott könyvemből, amelyet éppen portalanítottam. Már rengeteg papír – apróbb-nagyobb lapok, fecnik – feküdt a földön: feleslegessé vált feljegyzések, aktualitásukat vesztett számlák, olvasmányok összefoglalói, kivonatai, könyvjelzők, messziről jött képeslapok, levelek. Minden egyes cetliről kézbe véve döntetett el, hogy a fekete zsákba és majd a tűzbe kerül-e, vagy van még valami rendeltetése, netán mint emlék kerül a költözködési dobozba.

A furcsa, sárga papírdarabot kis híján reflexszerűen küldtem a fekete zsák felé, de valamiért közelebbről szemügyre vettem. Se címe, se látható vége nem volt a nagyon elhalványult, régi írógéppel és indigón keresztül ütött szövegnek. Mégsem eresztette el a figyelmemet a megsárgult papír, amelynek szélei töredezettek voltak, ahogy az idős ember arcvonásait is megtöri az évtizedek nyomasztó súlya.

A kidobásra ítélt papírdarab szövege lenyűgözött az aktualitásával. Nehezen ki lehetett venni, hogy az írás idézőjellel kezdődik, és már az első pár szó olvasása után világos volt, hogy ez egy csodálatosan bölcs, Lélektől ihletett, lélekhez szóló imádság. S nekünk szól, akik átléptük immáron az aktív szolgálat „demarkációs vonalát”, és következik a letagadhatatlanul utolsó felvonás az életünkben. Hirtelen nagy áldást éreztem az imádság ragyogó szövegén keresztül.

A sárga papírdarab üzenetét most pedig közreadom azzal, hogy háromféle ember van: az egyik, akinek már aktuális ez az imádság, a másik, akinek majd aktuális lesz. Ki a harmadik? Aki esetleg mégsem érheti meg az utóbbit… Bölcs barátom mondta egyszer egy ifjúságával hetvenkedő fiatalnak: „Barátom, én már voltam annyi idős, mint te, de az kérdés, hogy te leszel-e annyi idős, mint én. Jól gondold meg!”

Íme, a költözködés előtti selejtezés közben váratlanul meglelt szöveg:

„Uram, vigyázz reám, hogy öregségemben is szerethető legyek. Fékezd meg túlbuzgóságomat, amellyel azt képzelem, hogy nekem mindig mondanom kell valamit. Szabadíts meg attól a jó szándékú segíteni akarástól, amellyel mindig én akarom elrendezni mások rendezetlen ügyeit. Ne vegyem zokon, ha az emberek beavatkozásnak nevezik az én segíteni akarásomat.

Taníts meg arra, hogy okos legyek, de ne okoskodó. Legyek mindig készen a szolgálatra, de a mellőzést is el tudjam fogadni. Sok minden szellemi értéket felhalmoztam hosszú életemben, és nagyon sajnálom, hogy ezt nem tudom másoknak továbbadni. Beletörődöm ebbe, Uram, de ugye megérted azt a kérésemet, hogy legalább néhány barátom maradjon mellettem ezekben az utolsó években?

Taníts meg arra, hogy tudjak hallgatni a betegségeimről és a nehézségeimről. Ezek évről évre növekednek, és velük együtt nő bennem a hajlandóság is, hogy mindig ezekről beszéljek. Nem merem azt a nagy kegyelmi ajándékot elkérni Tőled, hogy őszinte együttérzéssel tudjam hallgatni másoknak a betegségeikről szóló folyamatos panaszkodását. De legalább arra adj erőt, hogy türelemmel végighallgassam őket.

Azt sem merem kérni, hogy halványodó emlékezőtehetségemet erősítsd vissza olyanná, amilyen régebben volt. Inkább azt kérem, hogy adj nekem több szerénységet és kevesebb magabiztosságot, amikor előfordul, hogy mások ugyanarra az eseményre másként emlékeznek, mint én. Ajándékozz meg azzal a csodálatos bölcsességgel, amely beláttatja velem, hogy én is tévedhetek.

Taníts meg arra, hogy előítéletektől és irigységtől mentesen fel tudjam fedezni az utánam következő nemzedékek igazát, és ajándékozd nekem azt a derűs szabadságot, hogy sok jót tudjak mondani a fiatalokról.

Tölts be úgy szereteteddel, hogy vénségemben is szívesen szóba álljanak velem az emberek. Tudom, hogy nem vagyok szent, de azt is tudom, hogy az öregember örökös zsörtölődése az ördög munkájának az egyik csúcsteljesítménye…”

Ez áll a sárga, töredezett szélű, kopott papíron, amely éppen most, a költözködési stressz kellős közepén esett a lábam elé. Nem tudom, kitől származik, nem tudom, mikor gépeltem le, és miért tettem el, de most itt van előttem az ideiglenes asztalomon, és ízlelgetem minden bölcsességét.

Köszönöm Istennek, hogy mindig tanít, int, figyelmeztet, irányít, felemel, azt teszi, amire éppen szükségünk van, és hogy alázatos bátorsággal nézhetek a golgotai keresztre!

■ Ribár János

Gazdagság

Álltak a kapuban… Az utolsó autó is kigördült az utcából, s elnyelte az útkanyarulat. Még egyet-kettőt integettek, majd betették maguk mögött a kaput. Kiürült a ház, odabent már a csend vette át a hatalmat.

Egymáshoz sem szólva kezdtek el pakolászni – már amit a gyerekek maguk után hagytak. Hát, ezt is csak úgy, megszokásból… Mert becsületükre legyen mondva, egymással vetekedve mosogattak, törölték le az asztalt, tették el az edényeket. Mozdulni sem lehetett tőlük a konyhában.

Szép volt ez a nap. Délelőtt a templomban adtak hálát Istennek az együtt töltött életért-évekért, és kérték áldását az eljövendőre. Itthon volt mindenki: a három lány és a két fiú, meg a menyeik és a vejeik. No meg az unokák; biza már néha belezavarodnak, el-eltévesztik időnként a sok nevet. Alig férték a házban, a szomszédoktól is kölcsön kellett kérni asztalt meg székeket. De azért mindenki jól elrázódott, a gyerekek úgyis egy idő után inkább a kertben szaladgáltak, a patak meg a diófa mágnesként vonzotta őket.

A húslevest, mint mindig, most is anya kellett főzze. Senki nem tudja olyan jól, mint édesanya – dicsérték kórusban a gyerekeik. A többi fogásba már beszálltak ők is, ki-ki hozzáadta a saját tudását. A pincéből is előkerültek az erre a napra tartogatott borok, ünnephez ünnepi bor illik. Különben is, rövid az élet ahhoz, hogy rossz borokat igyunk – idézték a szólást.

Majd elcsendesülve s tán kissé el is nehezülve egymást hallgatták. Régi emlékek kerültek elő, mint gyerekjátékok a padlás pókhálós ládájából. S folyt a szó, a jóízű nevetés – örültek az életnek, egymásnak és a megtartó mennyei Atyának.

A házba lassan a csend mellé bekúszott az alkonyat is. Anya belesüppedt kedvenc karosszékébe, kezében a Bibliával, orrára csúszott szemüveggel elbóbiskolt. Ő meg fogta a poharat meg a palackot, s kiballagott a diófa alá, kedvenc helyére.

A diófa alatt földbe ásott akácrönk asztal s két pad várta már. Ahol máskor olyan jókat lehetett beszélgetni másokkal, ott most egyedül maradt a gondolataival, emlékeivel. Töltött a hűvös rozéból, s nézte, hogy kúszik föl lassan a pohár falán a buborék.

…Egy fiatal lány közeledett lassú, puha léptekkel a kerten át. Csak jött és mosolygott. Barna haja ide-oda libbent a szellőben.

A mai napig benne van az a semmi máshoz nem hasonlítható érzés, amikor nem tud az ember másra gondolni, nem létezik senki más, csak ő. És ha távol van a másik, egyre csak azon jár az esze, mikor találkozhatnának újra. S amikor hosszas elszánás után végre megfogta a kezét… Vagy az első csók, amelynek napjára, helyére a mai napig emlékszik ő, a kedves. Mert neki ő volt az első, mindenben az első, hihetetlen, micsoda ajándék.

S amikor mélységében élte át, mekkora ajándék a társ a bajban. Alattomos betegség ültette el bennük a félelmet. De ott volt ő, a társsá lett egykori barna lány, akihez jó volt odabújni, és elsírni a félelmeket, a marcangoló görcsöket. Feltárni neki mindent onnan, a mélyből, tudva, hogy ő soha nem fog kinevetni, nála mindig lesz bőséggel megértés. „Sem egészségében, sem betegségében el nem hagyom" – visszhangzott a fülében. Segített a talpra állásban.

S amikor jöttek a gyerekek, egyik a másik után. Az első négy, majd az „esti csillag", az ötödik, némi késéssel és meglepetéssel. Az első találkozások, az első lépések, az első szavak, az első iskolai élmények, a játszótéri séták, majd az első szerelmek… Kéz a kézben élték át együtt mindketten ezeket a jelentős pillanatokat. S később megtanulni elengedni a kezüket – nem volt könnyű.

Gyönyörűséges volt vele és Istennel. Mert ez volt a legszebb. Tudni azt, hogy nem vagyunk egyedül. A másoknak gyakran idézett ige valósága a Prédikátortól: „A hármas fonál nem szakad el egyhamar." – Vajon adtam-e neki annyit, amennyit kaptam tőle?

A kertben már az éjszaka volt az úr. Lassan fölállt, tekintetét a csillagokkal borított égre emelte. Nem volt hozzá hasonló boldog és gazdag ember még egy a föld kerekén!

(Feleségemnek, ajándékomnak szeretettel…)

■ Lupták György

Fontos, hogy időnként „megélezzük a fűrészt"

Vannak olyan napjai, mikor úgy érzi, hogy olyan erőfeszítéssel dolgozik, ahogyan csak tud, de ez mégsem vezet semmi eredményre – ha egyáltalán vezet valamire is? Azt hiszem, mindannyiunknak vannak ilyen napjai. Olykor – legnagyobb erőfeszítéseink és legjobb szándékunk ellenére – munkánknak kevés gyümölcse van.

Az eredményesség hiánya néha annak tulajdonítható, hogy elmaradt a „fűrész megélezése".

Figyelje csak a következő beszélgetést:

– Mit csinál, Lajos?

– Fűrészelem ezeket a fatáblákat. Elég sok a munkám.

– Hmm… Lajos! Bár ebből a szögből nem állíthatom biztosan, úgy tűnik, meg kéne éleznie a fűrészét.

– Olyan szeme van, mint a sasnak, főnök. Kenőkést is láttam már ennél élesebbet…

– Mondja csak, Lajos, ha meg nem sértem, akkor miért nem élezi meg a fűrészét?

– Főnök, nem tudom. Túl sok táblát kell elfűrészelnem.

Került már valaha ilyen helyzetbe? *Abraham Lincoln* amerikai elnök egyszer azt mondta: „Ha nyolc órám lenne arra, hogy feldaraboljak egy fát, hatot a fejszém élezésére fordítanék."

Ez a gondolat visszhangzik a Biblia *Ószövetségében: „Ha kicsorbul a vas, és nem köszörülik ki, akkor több erőt kell kifejteni. A helyesen alkalmazott bölcsesség a hasznos!"* (Préd 10,10)

A kemény munka, az eltökélt szándék és az energia csak ennyit tud elvégezni. Néha a munkásnak arra van leginkább szüksége, hogy megélezze a fűrészt. De hogyan is tehetnénk ezt, ha a sok munkát rövid idő alatt kell elvégeznünk? Járhatunk speciális tréningre, kaphatunk kiegészítő képzést, vagy hasznos szemináriumokat és konferenciákat látogathatunk. Ám van itt néhány kevésbé időigényes javaslat a Bibliából:

Pihenjünk eleget! Néha a határidők szorításában kényszert érzünk arra, hogy tovább dolgozzunk, és feláldozzuk az alvást. Ideig-óráig ez működhet, de végül az oly szükséges pihenés hiánya áldozatokat követel. *„Hiába keltek korán és feküsztök későn: fáradsággal szerzett kenyeret esztek. De akit az Úr szeret, annak álmában is ad eleget."* (Zsolt 127,2)

Szenteljük a munkát Istennek! Milyen motivációk hajtanak minket, amikor dolgozunk: szakmai előrehaladás, több pénz, önkiteljesítés? Bölcs dolog lenne Istennek szentelni a munkánkat és tiszteletet adni neki abban, amit csinálunk. *„Bízd az Úrra dolgaidat, akkor teljesülnek szándékaid."* (Péld 16,3)

Bízzuk rá az irányítást! Néha túl komplex a munkánk, és sok választási lehetőséggel szembesülünk. Melyik a legjobb, leghatékonyabb, legkevésbé időigényes irány? Lehet, hogy mi nem tudjuk, de a Biblia azt mondja, az Úr tudja. *„Az embernek az értelme terveli ki útját, de az Úr irányítja járását."* (Péld 16,9)

Imádkozzunk bölcsességért! A tudás és a készségek jó dolgok, de leggyakrabban még jobb az a bölcsesség, amellyel folytatjuk munkánkat. *„Ha pedig valakinek nincsen bölcsessége, kérjen bölcsességet Istentől, aki készségesen és szemrehányás nélkül ad mindenkinek, és meg is kapja."* (Jak 1,5)

■ Robert J. Tamasy

Forrás: Monday Manna

HETI ÚTRAVALÓ

„Nem vagytok többé idegenek és jövevények, hanem polgártársai a szenteknek és háza népe Istennek." (Ef 2,19)

Szentháromság ünnepe után a 7. héten az *Útmutató* reggeli és heti igéiben a hit ajándékával az Úristen örök életre hívja minden teremtményét, hogy háza népévé, gyermekévé legyen. Atyja hűségének tanúja a világban Jézus, és a maga testében egyesíti követőit, s lelki táplálékot kínál e zarándokúton az úrvacsora szentségében. „Ízleljétek meg, és lássátok, hogy jó az Úr: boldog az az ember, aki benne bízik." (Zsolt 34,9; LK) És: „Örvendezzetek az Istennek vigasságnak szavával!" (GyLK 708) Jézus húsvét előtt saját kezűleg így vendégelte meg az őt követő nagy sokaságot: *„…vette a kenyereket, hálát adott, és kiosztotta az ott ülőknek; ugyanúgy osztott a halakból is, amennyit kívántak."* Tanítványainak csak a maradékot kellett összeszedniük. Ám Jézus nem kenyérkirály, és amikor *„…észrevette, hogy… el akarják ragadni, hogy királlyá tegyék, visszavonult ismét a hegyre egymagában."* (Jn 6,11.15) Az első keresztyének *„kitartóan részt vettek az apostoli tanításban, a közösségben, a kenyér megtörésében és az imádkozásban. …és amikor házanként megtörték a kenyeret, örömmel és tiszta szívvel részesültek az ételben…"* (Ap Csel 2,42.46) Ezékiás király megtisztíttatta a templomot, helyreállíttatta az istentiszteletet, és meghirdette a páskát; *„azután levágták a páskabárányt… Azután megtartották… a kovásztalan kenyerek ünnepét…"* (2Krón 30,15.21) Isten mind ez ideig minden embert hív a nagy vacsorára – *„Jöjjetek a menyegzőre!"* –, mivel az először *„meghívottak nem voltak rá méltók… Mert sokan vannak az elhívottak, de kevesen a választottak."* (Mt 22,4.8.14) A részvétel egyetlen feltétele a hit és megtérés által elnyerhető menyegzői ruha. Isten boldog jövendőt ígért népének: *„Mert… a szőlő megadja gyümölcsét, a föld megadja termését, az ég megadja harmatát… én megsegítlek benneteket, és áldottak lesztek."* (Zak 8,12–13) Az úrvacsorában kettős közösség részeseivé válnak Isten gyermekei: *„Az áldás pohara, amelyet megáldunk, nem a Krisztus vérével való közösségünk-e? A kenyér, amelyet megtörünk, nem a Krisztus testével való közösségünk-e?* (De!) *Mert egy a kenyér, egy test vagyunk mindannyian, akik az egy kenyérből részesedünk."* (1Kor 10,16–17) „A kenyér és bor szentségében a Krisztussal és minden szentekkel való közösség s egy testté levés bizonyos jegyét vesszük; ez az igazi egység, s az úrvacsora szentségének valódi értelme" – írja *Luther.* Az Úr Jézus utolsó páskavacsoráját azonnal követte az első úrvacsora a következő szavai szerint: *„Ez az én testem, amely tiérettetek adatik: ezt cselekedjétek az én emlékezetemre… E pohár az új szövetség az én vérem által, amely tiérettetek ontatik ki."* (Lk 22,19–20) A Bárány mennyei menyegzőjén minden christianus részt vesz fényes, tiszta gyolcsba, üdvbe öltözötten. *„Boldogok, akik hivatalosak a Bárány menyegzőjének vacsorájára!"* (Jel 19,9) Ezért: „Az Úr szent Bárányára / Teszem le bűnömet, // Szeretnék lakni nála…"! (EÉ 427,1.4)

■ Garai András

HIRDETÉS

Pótfelvétel a Baptista Teológiai Akadémiára

A Baptista Teológiai Akadémia pótfelvételt hirdet *államilag finanszírozott* képzéseire a 2012/2013-as tanévre. A képzések – az egész életen át tartó tanulás jegyében – minden korosztály előtt nyitottak.

• *Teológia alapképzési szak (BA).* A képzés során három specializáció választható:

– *gyülekezeti lelkipásztor:* azoknak, akik élethivatásként szeretnének klasszikus lelkipásztori feladatokat ellátva szolgálni (igehirdetés, lelkigondozás, tanítás…);

– *missziói:* azoknak, akik szeretnének felkészülni a bibliakör-vezetői, ifjúságvezetői, evangélizációs munkatársi, misszionáriusi feladatok valamelyikére is;

– *szociális lelkigondozó:* azoknak, akik szakszerűen szeretnének segítséget nyújtani testi-lelki terhet hordozó embertársainknak.

A szakon teológus szakképzettség szerezhető. A képzés ideje 8 félév.

• *Teológia mesterképzési szak (MA).* A képzésre azok jelentkezését várjuk, akik már rendelkeznek diplomával, és érdeklődnek a hittudomány iránt. A szakon okleveles teológus (MA in Theology/Divinity) szakképzettség szerezhető. A képzés ideje 4 félév.

• *Kántor alapképzési szak (BA).* A képzésre olyan érdeklődőket várunk, akik szakszerűen szeretnének részt venni az ének-zenei szolgálatban. A szakon kántor szakképzettség szerezhető. A szakon belül választható képzési irány: *ifjúsági zene (gospel).* A képzés ideje 6 félév.

Jelentkezési határidő: 2012. augusztus 15.

A jelentkezési lap letölthető intézményünk honlapjáról *(www.bta.hu),* vagy a Tanulmányi Hivataltól igényelhető (1068 Budapest, Benczúr u. 31.; tel.: 1/342-7534/118 vagy 20/886-0846; e-mail: tanulmanyi@bta.hu).

Dr. Almási Tibor rektor

Álláspályázat

A Budahegyvidéki Evangélikus Egyházközség november 1-jétől *egyházfi, adminisztrátor* munkakörbe új munkatársat keres. A pályázat részletes anyaga a gyülekezet honlapjáról letölthető *(hegyvidek.lutheran.hu).* Az önéletrajzos jelentkezések beadásának határideje: szeptember 10. További felvilágosítás munkanapokon 9–12 óra között az 1/224-0640 telefonszámon kérhető.

NAPOS OLDAL

Szerkesztette: Boda Zsuzsa

Dankasirály

MESÉLNEK AZ ÁLLATOK

Magyarország leggyakoribb sirályfaja. Természetes tavakon és halastavakon helyenként nagy telepei vannak. A szegedi Fehér-tó Korom-szigetére például 1964-ben három–háromezerötszáz pár költözött, fészkeik 60-70 centiméterre voltak egymástól.

Korábban többször is jártam a Fehér-tónál, és láttam a Korom-sziget felett rikácsolva keringő rengeteg madarat. Ha barna héja vagy fészekrabló dolmányos varjú közeledett, valamennyi sirály azonnal nekitámadt, és elűzték a telep környékéről.

A nagy tömeg biztonságot jelent, ezt más madárfajok is kihasználják. Ottjártamkor böjti récék melengették tojásaikat a sirályok fészkei közelében. Nyugodtan kotlottak, mert pontosan tudták, hogy fészekrabló nem mehet a közelükbe. A sok csokoládébarna fejű dankasirály mellett fel-feltűntek a koromfekete fejű szerecsensirályok, amelyek szintén a dankák védelmében nevelik fiókáikat.

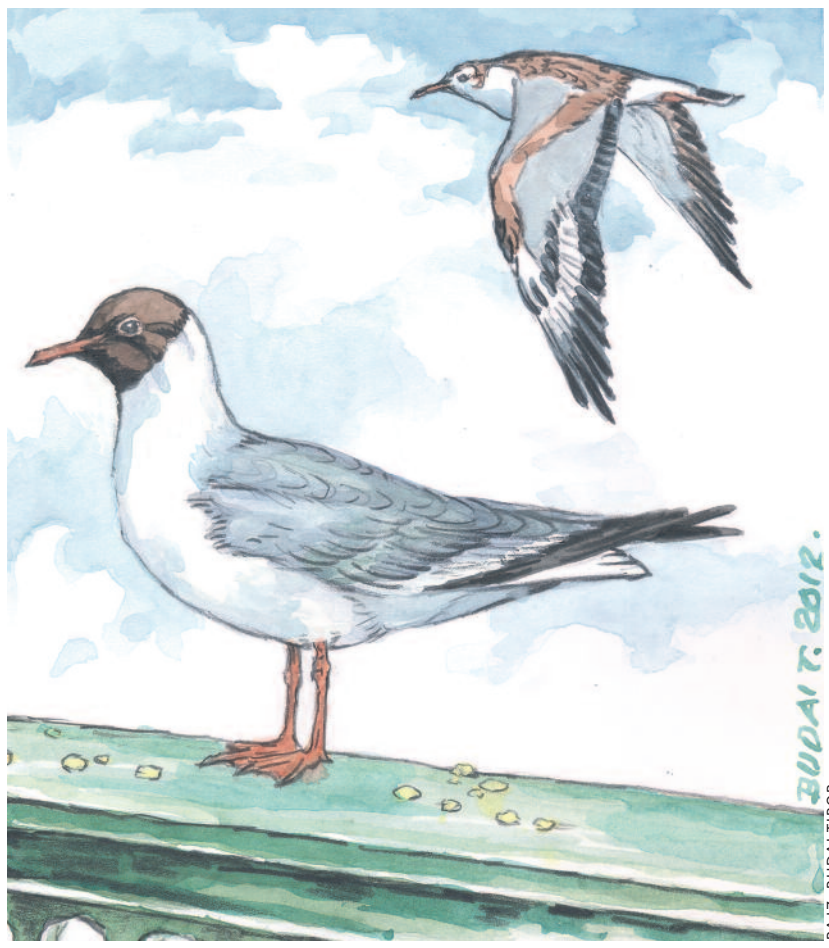

RAJZ: BUDAI TIBOR

A dankasirályok tápláléka rendkívül változatos. Fiókáikat főleg rovarokkal etetik, például nagyon sok szipolyt fognak a gabonatáblák felett, de ugyanígy pusztítják, tizedelik a cserebogarakat is. Fehér felhőként követik a szántó traktort, és a rögökkel kifordult pajorokat kapkodják fel, de elnyelik a napvilágra került egérfiókákat is. Szeretik a cseresznyét, a halastavak lehalászásakor pedig a visszamaradó apró szeméthalakat keresik. Az utakon felszedik az autók által elgázolt állatokat is. Közismert látvány a téli Dunahidaknál toluló sirálysereg, és ott libegnek a befolyók felett is, ahol a víz mindig hoz számukra néhány falatot.

A párok nádtorzsák között vagy gazos szigeteken építik fészkeiket. Áprilisban–májusban költenek. A már tollas fiókák gyakran szertemásznak, és a közelben úszkálnak.

Sok évvel ezelőtt a fonyódi halastavakon lévő telep közelében gyűrűztük a fiatalokat. Barátom csónakban ült, felhelyezte a gyűrűket, és felírta az adatokat. Én pedig a nem éppen tiszta vízben úszkálva adogattam neki az elfogott, repülni még nem tudó fiatalokat.

Dankasirályaink ősszel Dél-Európába vonulnak.

■ Schmidt Egon

Kérdések

1. Hány tojás van a dankasirályok fészkében?
2. Mennyi a kotlási idejük?
3. Hány dankapár él hazánkban?

Válaszok: 1. 2–4; 2. 18–24 nap; 3. kö-rülbelül 12 000.

MÁRTA ÉS MÁRIA VENDÉGE, JÉZUS

Erdők, mezők, vízpartok állatai könyvekben

▶ **Már majdnem két éve olvashatjátok a *Napos oldalon Schmidt Egon* érdekes írásait, amelyekben hazánk állatait mutatja be a *Mesélnek az állatok* rovatban. Most Egon bácsi két könyvét is figyelmetekbe ajánlom. Ezekben ugyanolyan szívesen mesél a számára oly kedves élővilágról, mint az általatok már ismert történetekben.**

Néhány hónapja jelent meg a *Tavasztól tavaszig* című kötet. Ebben a természetjáró ornitológus február elejével kezdődő képzeletbeli utazásra hívja az olvasót a madárnaplója segítségével. A könyv előszavában ezt írja: „E kötetemben madarásznaplómból összeválogatott élményeket szeretnék megosztani az olvasóval. Néhány morzsányit az elmúlt évtizedekből, azokból a felejthetetlen napokból, órákból, amelyeket a természet ezerszínű, mindig újat kínáló ösvényein tölthettem. Ha a fejezeteket olvasva legalább néhány emberben felébred a vágy, hogy maga is az ösvényre lépjen, s igyekezzen ellesni minél többet azokból a titkokból, melyeket erdő és mező kínál számunkra, akkor a könyv megírása nem volt hiábavaló."

A történetek érdekesek és élvezetesek, *Bécsy László* szemet gyönyörködtető fotóival vannak illusztrálva.

A másik kötet, *A vadludak vízre szállnak* a vizek – tócsák, vizes árkok, tavak, folyók és mocsarak – állatvilágának megfigyelésére hív. A tizenkét fejezet az esztendő tizenkét hónapja szerint mutatja be a vízi világot. A könyv azonban – a címével ellentétben – nemcsak madarakról mesél, hanem például lepkékről, békákról és vízisiklókról is. *Dr. Kalotás Zsolt* fotói és *Budai Tibor* grafikái gazdagítják a történeteket.

Kedvcsinálóként álljon itt egy kis részlet: „Persze nem csak a tőkés réce ilyen kitűnő színész, akad hasonló képességű más állatcsoportok képviselői között is. A vízisikló például, ha a szükség úgy hozza, halottnak tetteti magát. Jó régen történt, hogy a Kis-Balaton Diás-szigetén majdnem ráléptem egy elmélázva napozó siklóra. Az gyorsan felmérhette a helyzetet, és úgy döntött, ahhoz már túl közel vagyok, hogy menekülni próbáljon. Inkább a színészmesterséghez folyamodott. Hirtelen elernyedt, még vonaglott is néhányat, száját kitátotta, nyelve kilógott, szájszögletéből nyál csurgott az avarra. Bárki azt gondolhatta volna, vége

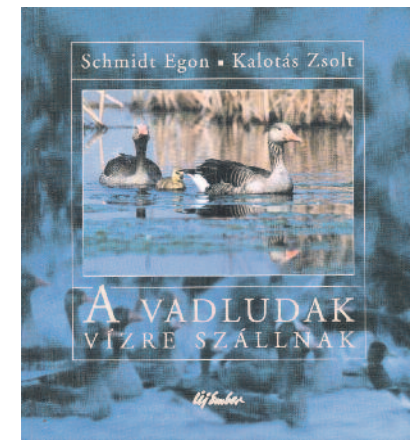

van. Ismertem ezt a trükköt, láttam már máskor is, odébb mentem vagy tíz lépéssel, és figyeltem. A sikló másfél percig még a halottat játszotta, aztán becsukta a száját, fejét kissé felemelve figyelt, majd gyorsan a fűzbokrok alá csúszott."

■ Boda Zsuzsa

Schmidt Egon – Bécsy László: Tavasztól tavaszig. Új Ember Kiadó, Budapest, 2012. Ára: 2500 forint. Schmidt Egon – Kalotás Zsolt: A vadludak vízre szállnak. Új Ember Kiadó, Budapest, 2004. Ára: 2500 forint. A könyvek a Luther Kiadó könyvesboltjában (1085 Budapest, Üllői út 24.) és a Huszár Gál papír- és könyvesboltban (1054 Budapest, Deák tér 4.) is kaphatók.

HUMORZSÁK

Néhányan arról beszélgetnek, hogy ki találkozott életében a legelővigyázatosabb emberrel. Egy világot járt utazó meséli:

– Én ismertem egy misszionáriust, aki mielőtt kikötött volna a kannibálok szigetén, a nyakába akasztott egy táblát: „Méreg, megízlelni veszélyes!"

– Az semmi – mondja a másik. – Én ismertem egy festőt, aki a templomtorony szélkakasát aranyozta. Miután kész lett, cédulát tűzött rá: „Vigyázat, frissen mázolva!"

* * *

A lelkész meglátogatja az egyik védencét a börtönben.

– Hamarosan letelik az idődd, fiam – mondja. – Ha kiszabadulsz, majd segítek neked.

– Én igazán nagyra tartom a tiszteletes urat – méri végig az elítélt. – De aligha hiszem, hogy segíteni tud, mert nagy gyakorlat és tapasztalat kell ám a páncélszekrények megfúrásához!

* * *

– Az egyházfival szeretnék beszélni, lelkész úr. Én vagyok a nagyapja.

– Sajnos akkor sem tud beszélni vele. Épp félórája kéredzkedett el tőlem azzal, hogy az ön temetésére kell a városba mennie.

* * *

Az év végi istentiszteleten statisztikát olvas a lelkész. Sorolja az elmúlt évben elhunyt híveket:

– Kovács Ferenc, Nagy Péter, Mező Béláné…

A hívek a felolvasás alatt egyre hangosabban mozgolódnak. Végre a lelkész is körülnéz, majd tompa hangon megszólal:

– Bocsánat. Tévedésből drága halottaink nevei helyett az egyházfenntartói járulékkal hátralékban lévők névsorát olvastam…

* * *

Egy turista meg akarja tekinteni a templomot. A lelkész épp prédikál. A férfi halkan megkérdez egy hívőt, miközben a szószékre mutat:

– Már régóta itt van?

– A lelkészünk? Igen, már tizennégy éve.

– No, akkor megvárhatom, most már csak be fogja fejezni.

* * *

Hittanórán a Bibliából idéz a hitoktató:

– „Éheztem, és ennem adtatok, szomjaztam, és innom adtatok, jövevény voltam, és befogadtatok, mezítelen voltam, és felruháztatok…" Na, gyerekek, ki tudná folytatni a sort a saját életéből vett példákkal?

Gergő jelentkezik:

– Kócos voltam, és fésűt adtatok…

* * *

– Isten az embert minden más teremtmény urává tette – mondja a hitoktató. – Az állatvilágnak is az embert kell szolgálnia. Ki tud erre példát?

– Például a tyúkoknak pont akkora tojást kell tojniuk, hogy beleférjen a tojástartóba – válaszol Juli.

* * *

– Ha jól felelsz egy kérdésemre, megkapod a kettest földrajzból. Hány csillag van az égen? – így a tanár.

– 2 316 524 – feleli a diák.

– Hát ezt meg honnan vetted?

– Ez már a második kérdés, tanár úr!

* * *

Az orvos vizsgálja igencsak túltáplált páciensét, majd ad neki egy dobozt, benne háromszáz pirulával.

– Hány darabot szedjek be?

– Egyet sem kell belőle beszedni.

– Akkor meg miért adja?

– Naponta ötször szórja ki a padlóra a doboz tartalmát, aztán egyenként szedje össze és tegye vissza őket.

Miért több a nő a hívők között?

A hit és a beleérző képesség összefüggéséről

Amerikai pszichológusok kutatták annak magyarázatát, vajon miért több a nő a hitüket gyakorlók között. A kutatások eredményét az egyik nagy német újság tette közzé Európában. Már a cikk címe-alcíme is elgondolkodtató: *Helló, jó Istenem – Az empatikus emberek között többen vannak a vallásos kötődésűek.* Tudományosan bizonyíttatott most már az is, hogy az istenhit és a beleérző képesség, az empátia összefügg. A kevésbé együttérző emberek istenkapcsolata inkább „frigid" vagy semmilyen.

A vizsgálatot azzal a céllal végezték, hogy kiderítsék, kimutatható-e összefüggés az istenhit – vagy valamilyen felsőbbrendű lénnyel „ápolt" kapcsolat – és a másik ember lelkébe, gondolkodásába való beleérzés képessége között. Ezt a beleérző képességet, amelyet korábban empátiaként emlegettek a tudományban, ma így is hívják: *mentalizálás* vagy gondolkodáselmélet és -gyakorlat.

A személyes Istenbe vetett hit és az emberi kapcsolatok minősége

A kutatások eredményei – melyeket az amerikai *Plos One* tudományos magazinban tettek közzé – egyértelművé tették: igenis közvetlen kapcsolat mutatható ki hit és beleérzés között. Kiderült a sorozatban végzett vizsgálatokból, hogy akik Istenben mint személyes, megszólítható, valóságos lényben hisznek, azoknak ez a hite segítségükre van emberi kapcsolataikban is.

Ez a tudományosan bizonyított tény tökéletesen megfelel annak a zsidó és keresztyén, vagyis bibliás felfogásnak, amely szerint Isten az embert a maga *„hasonlatosságára, képmására"* teremtette. Azaz szoros és őseredeti kapcsolat áll fenn Isten és ember között, még ha ez sokakban meggyengült vagy eltűnni látszik is.

Tény viszont, hogy párhuzamosságok fedezhetők fel az Isten-ember kapcsolat, illetve az ember-ember kapcsolat között. Az istenkapcsolat minősége, tartalma vagy ennek hiánya, „nyomelemei" nagymértékben kihatnak az emberek társas kapcsolataira.

A kutatók négy vizsgálatsorozatot tartottak fiatalok, diákok, felnőttek között az Egyesült Államokban és Kanadában. Egyenes arányú összefüggést ismertek fel az *empátiakvóciens* – beleérzés-tényező – és a *hitkvóciens,* a hittényező között. Azaz: minél nagyobb, erősebb valakinek a beleérző képessége, annál erősebb a hite. De fordítva is igaz: a hiányos vagy a gyenge beleérző képesség olyan faktor, amely inkább a hitetlenségnek kedvez.

Az empátiakvócienst kísérő jelenség

A vizsgálatok során egyértelmű bizonyítást nyert az az általános egyházi és szociológiai tapasztalat, hogy a nők lényegesen nagyobb számban hívők, mint a férfiak. Ez a két nem közötti pszichológiai különbséggel is magyarázható, hiszen a lányok, asszonyok általában együttérzőbbek, mint a fiúk vagy a felnőtt férfiak.

A hit tekintetében azonban nemcsak az empátiának van szerepe, hanem magának Istennek is. Hiszen mind a zsidó, mind a keresztyén kultúrában és hitben, illetve a hitet tudatilag reflektáló teológiában alapvető meggyőződés, hogy a hit első renden nem emberi képesség, elsajátítható magatartásforma, hanem Isten lelki ajándéka. Bizonyos, hogy hamarabb és mélyebben foganhat meg ott, ahol eleve jól működik az empátia képessége, azaz ahol ez a termékeny talaj készen áll a hit magvacskájának befogadására.

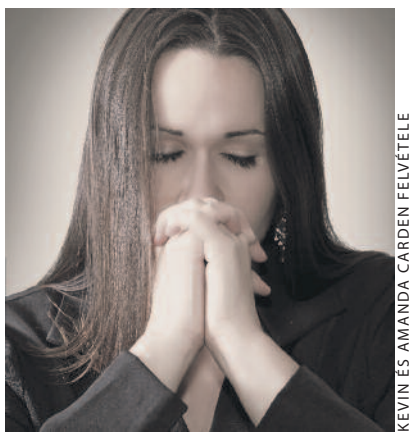

KEVIN ÉS AMANDA CARDEN FELVÉTELE

Az istentisztelet és az ima szerepe a kapcsolatteremtésben

Az autista személyiségek, akiknek kapcsolatteremtési képessége és kommunikációja igencsak korlátozott, nyilvánvalóan ritkábban járnak templomba, hiszen a közösség megélése, gyakorlása a gyülekezetben fokozottabban igénybe veszi őket.

A vizsgálatok azt is bizonyították, hogy a személyközi kapcsolatteremtés készségének csökkent mértéke, illetve hiánya a vertikális, istenkapcsolatra való képesség, nyitottság csökkent mértékével jár együtt. Egyenes arányosság mutatkozik tehát e vonatkozásban is.

A hívő embereknek a tanulmány szerint azért is jobb a társas viselkedésük, mert a rendszeres templomba járás, a gyülekezeti kapcsolatok javítják, szinten tartják beleérző képességüket. Az is kiderült, hogy akik intenzív belső kapcsolatot ápolnak Istennel – akár ima, akár másfajta belső lelki társalkodás (elmélkedés, bibliatanulmányozás…) formájában –, azok hatékony és folyamatos tréningben vannak, s ez megkönnyíti kommunikációjukat embertársaikkal.

A vizsgálatok során arra is fény derült, hogy a vallásossággal, illetve az intenzív hitélettel bizonyos jellemvonások is összefüggenek. Így a lelkiismeretesség és a szavahihetőség, a megbízhatóság gyakori jellemzője a hívő embereknek.

Matek, természettudomány: nincs negatív hatással a hitre

A vizsgálatokból még jó néhány további érdekes következtetés adódott. Ilyen például az a megállapítás, hogy a matematika vagy a természettudományok művelése, tanulása a statisztikai átlagot tekintve nincs negatív hatással a hitre. Sőt! Számos kiváló gondolkodó, tudós példája bizonyítja, hogy alkotó életükből az „isteni dimenzió" soha nem hiányzott. Most a vizsgálatok ezt az általános művelődéstörténeti megfigyelést sok-sok „hétköznapi" adattal támasztják alá.

A tanulmány azonban nem adott választ arra a kérdésre, hogy mivel az empátiát, a beleérző képességet lehet tanulni, tanítani, tréningeken elsajátítani, ez vajon hogyan hat a hitre, illetve a vallásosságra. Talán egyszer így is igazolást nyer a reformáció központi jelentőségű – valójában ősi bibliai – alapigazsága: a hit tesz képessé nagy és kis, hétköznapi, de minőségi, értékteremtő gondolatokra, dolgokra, tettekre. Így az empátiára is, a lelkiismeretességre, a szavahihetőségre, a megbízhatóságra és még sok minden másra, ami az emberi kapcsolatok bonyolult gépezetében az olajat jelenti. A jobb emberi kapcsolatteremtésre, kapcsolatápolásra, ha kell: kapcsolatmentésre, kapcsolatvédelemre van igen pozitív befolyása.

Nem kétséges: a hit és a vallások 21. századi feléledése, új reneszánsza mélyen összefügg az embereknek a kapcsolatok iránti, egyre növekvő vágyával, igényével, a szociális hálózatok felértékelődésével. S aki hittel keres, az talál is ilyen empátiát, életminőséget, amire igen nagy szüksége, szükségünk van. Jó, hogy tudományosan is bebizonyosodott: ez Amerikában meg szerte a világon, Kolozsvárott, Révkomáromban, Szabadkán és Munkácson s még Budapesten is így van.

■ Dr. Békefy Lajos

Megújult az apostagi templom

Az apostagi evangélikus gyülekezet több mint 23 milliós támogatást nyert 1827-ben épült templomának külső renoválására az *Új Magyarország vidékfejlesztési program* keretében kiírt pályázaton. A közel 26 milliós felújítás nyomán a község egyik legszebb épületévé vált templomban július 15-én tartottak hálaadó istentiszteletet *Gáncs Péter* püspök, *Lupták György* esperes, valamint a gyülekezet lelkésze, *Vilmos Andrea* szolgálatával.

■ Vilmos Andrea *felvétele*

Egyházi levéltárosok és muzeológusok vándorgyűlése

A Debreceni Református Kollégiumban *(képünkön)* tartotta idei vándorgyűlését július 9. és 12. között a Magyarországi Egyházi Levéltárosok Egyesülete. Újdonság volt, hogy a konferenciát együttesen rendezték a nemrég alakult Egyházi Múzeumok Egyesületével. Ennek köszönhetően az egyházi gyűjteményi szakma két fontos ágában dolgozók találkozhattak, cserélhettek eszmét.

■ Czenthe Miklós

THESAURUS

Rovatgazda: Kovács Eleonóra

Tizenkilenc évvel ezelőtt szintén épp a Debreceni Református Kollégium volt a helyszíne az egyházi levéltárosok egyesülete megalakulásának. A mostani szakmai tanácskozás első napján mindkét szervezet megtartotta évi rendes közgyűlését a tisztségviselők beszámolójával, tagfelvétellel…

„Pihenésképpen" a résztvevők megtekinthették a Tiszántúli Református Egyházkerületi Múzeum újszerű kiállítását, amely a régi és új tartalmakat – a korszerű múzeumpedagógiai elveknek megfelelően – látványos, interaktív módon mutatja be. Jó néhány tárgyhoz hozzá lehet nyúlni, masinákat lehet megtekerni, a térképeken megjelölt helyeket kigyulladó lámpák fénye jelzi, az ásványgyűjteményt speciális megvilágítás teszi élményszerűvé…

A kiállítás nem utolsósorban a Debreceni Református Kollégium fejlődésének és Debrecen város történetének összefüggéseit hangsúlyozza. Kultúrtörténeti szempontból is az egyik legfontosabb magyarországi egyházi központunk egyben nemzeti emlékhelynek is számít. Ezt Debrecen városnak az 1885-ben a magyar országgyűléshez írott levele is jól kifejezi: *„Nehéz időkben a tudományok Asyluma volt, mely városunkat naggyá, a magyar nemzetiségnek fenntartó oszlopává, a magyar műveltség és tudomány metropolisává emelte."*

A kollégium oratóriumában – ahol 1849. április 14-én az országgyűlés kimondta Magyarország függetlenségét, a Habsburg-ház trónfosztását – négy felekezet (evangélikus, görög katolikus, református, római katolikus) lelkészének részvételével zárta a napot ökumenikus áhítat.

Kedden *Helytörténet, családtörténet* témakörben hangzottak el referátumok az egyházi levéltáros- és muzeológusszakma képviselőitől. Szó volt a falumonográfia-írás módszertanáról, a *Mindszenty Józseffel* egy időben elfogott és mártírhalált halt *Meszlényi Zoltán* esztergomi katolikus segédpüspök sorsáról és családjáról.

Határon túli egyházi gyűjtemény feltárását példázta a lőcsei evangélikus gyülekezet iratainak rendezése, amelyről e sorok írója referált.

A szakmát érintő, idén végbement jelentős átalakulásokról „világi" levéltárosok, különböző egyesületek és a Nemzeti Kulturális Alap képviselői tájékoztattak. A résztvevők főként pályázati témákban tettek fel kérdéseket. A győri és kalocsai katolikus gyűjtemény az európai uniós *Társadalmi megújulás operatív program* (TÁMOP) pályázatain való részvételről számolt be, illetve az iskolákkal való kapcsolatról, a pályázati bürokrácia útvesztőiről.

Szerdán Kárpátaljára, Beregszászra látogattak a levéltárosok: a Kárpátaljai Református Egyházkerület új levéltári és múzeumi gyűjteményét mutatta be nekik *Kész Géza* igazgató, illetve a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola eredményeivel és gondjaival ismerkedtek. A négy évtizedes kommunista-szovjet világ nyomai és emlékei lépten-nyomon visszaköszönnek nemcsak az emlékekben, a magyar közösség történelmében, de a mindennapokban, a város küllemében is.

A SZERZŐ FELVÉTELE

A kárpátaljai magyarság sokféle megpróbáltatáson átment közössége két évtizede próbálja újjászervezni kulturális életét, társadalmát, és ebben példamutatóan együttműködnek egyházai, iskolái.

Hazafelé a határ magyar oldalán Csaroda középkori református templomát, gyönyörűen feltárt falfestményeit keresték fel a vándorgyűlés résztvevői. Rendezett falu képe fogadta a csoportot, a helyiek – a falusi turizmusba bekapcsolódva – várják a vendégeket.

Az összességében jó hangulatú, színvonalas rendezvényen az egymástól távol dolgozó – magyarországi, erdélyi, kárpátaljai – kollégák megerősíthették baráti és szakmai kapcsolataikat, kicserélhették kiadványaikat, megoszthatták egymással tapasztalataikat, jól szolgálva ezzel a szakmai továbbképzés céljait.

A szerző az Evangélikus Országos Levéltár igazgatója

Rekreációs napok déli lelkészeknek

A révfülöpi Ordass Lajos Evangélikus Oktatási Központ adott otthont július közepén a Déli Evangélikus Egyházkerület hagyományos rekreációs napjainak, amelyeken a gyermekekkel együtt közel nyolcvanan vettek részt. Az első este *Róka Szabolcs* ének- és mesemondó segített vegetáriánus életmódra téríteni a hétfejű sárkányt. A trópusi hőségben természetesen a Balaton jelentette a fő programot, de a hőséggel dacolva a déli csapat buszkirándulást tett a Káli-medencébe, Kővágóörsre, Hegyestűre és a salföldi majorba is. Az utolsó estén az áhítat színhelye az ecséri romtemplom volt. Ezt követően az „ökumenikus nyitottság” és a holisztikus rekreáció jegyében a Kál-VIN borpatikába vezetett a zarándoklat.

■ Gáncs Tünde *felvétele*

HIRDETÉS

Pályázat: gimnáziumi állások

A Budapest-Fasori Evangélikus Gimnázium (1071 Budapest, Városligeti fasor 17–21.) az alábbi szakos tanárok pályázatát várja: *biológia, kémia, matematika, fizika.* Pályázni lehet egyetemi szintű, kétszakos tanári diplomával, a felsorolt szakok párosításával. Ezenkívül *könyvtárosi* állásra is várunk jelentkezőket, akiknél előnyt jelent a pályázatírásban szerzett gyakorlat.

A pályázathoz csatolni kell:
- önéletrajzot,
- végzettséget igazoló okiratot (diplomamásolatot).

Lelkészi ajánlás a pályázat elbírálásánál előnyt jelent. A pályázatok alapján alkalmazásra elfogadott jelölteket beszélgetésre hívjuk be.

A pályázatot 2012. augusztus 15-ig kérjük a hajdo.akos@gmail.com e-mail címre küldeni.

Az állás elfoglalásának ideje: 2012. augusztus 27.

Istentiszteleti rend • 2012. július 22.

Szentháromság ünnepe után 7. vasárnap. Liturgikus szín: zöld. Lekció: Mk 8,1–9; 2Móz 16,2–3.11–18. Alapige: Apcsel 13,44–49. Énekek: 327., 459.

Budavár, I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Balicza Iván; de. 10. (német) Johannes Erlbruch; de. 11. (úrv.) Bence Imre; du. 6. Bence Imre; **Fébé, II., Hűvösvölgyi út 193.** de. 9. Veperdi Zoltán; **Sarepta, II., Modori u. 6.** de. 3/4 11. Sztojanovics András; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. fél 10. (úrv.) Fodor Viktor; **Csillaghegy–Békásmegyer, III., Mező u. 12.** de. 10. Donáth László; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10.; **Újpest, IV., Lebstück M. u. 36–38.** de. 10. Solymár Péter Tamás; **Deák tér, V., Deák tér 4.** de. 9. (úrv.) Gerőfiné dr. Brebovszky Éva; de. 11. (úrv.) D. dr. Harmati Béla; du. 6. Gerőfiné dr. Brebovszky Éva; **Fasor, VII., Városligeti fasor 17.** de. fél 10. (angol nyelvű, úrv.) Scott Ryll; de. 11. (úrv.) Pelikán András; **Józsefváros, VIII., Üllői út 24.** de. 11. Szabó Bertalan; **VIII., Rákóczi út 57/a** de. 10. (szlovák) Gulácsiné Fabulya Hilda; **VIII., Karácsony S. u. 31–33.** de. 9. Szabó Bertalan; **Ferencváros, IX., Gát u. 2. (katolikus templom)** de. 11. (úrv.) Koczor Tamás;; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. 10. Benkóczy Péter; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. (úrv.) Kovács Viktor; de. fél 11. (úrv.) Kovács Viktor; du. 6. dr. Blázy Árpád; **XI., Németvölgyi út 138.** de. 9. (úrv.) dr. Blázy Árpád; **Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24.** de. 9. (úrv.) Bence Imre; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. (úrv.) Bencéné Szabó Márta; **Angyalföld, XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. Kertész Géza; **Zugló, XIV., Lőcsei út 32.** de. 11. (úrv.) Tamásy Tamás; **XIV. Gyarmat u. 14.** de. fél 10. Tamásy Tamás; **Pestújhely, XV., Templom tér** de. 10. (úrv.) dr. Frenyó V. László; **Rákospalota, XV., Régi Fóti út 73. (nagytemplom)** de. 10. Ponicsán Erzsébet; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11.** de. 10. Börönte Márta; **Cinkota, XVI., Batthyány I. u.** de. fél 11. Vető István; **Mátyásföld, XVI., Prodám u. 24.** de. 9. Vető István; **Rákoshegy, XVII., Tessedik tér** de. 9. Wiszkidenszky András; **Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111.** de. fél 11. Wiszkidenszky András; **Rákoscsaba, XVII., Péceli út 146.** de. 9. Nagyné Szeker Éva; **Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u.** de. 11. Nagyné Szeker Éva; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. dr. Korányi András; **Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom)** de. 8. dr. Korányi András; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. Széll Éva; **XIX., Hungária út 37.** de. 8. Széll Éva; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. Győri János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. Zólyomi Mátyás; **Budafok, XXII., Játék u. 16.** de. 10. Hokker Zsolt; **Budakeszi, Fő út 155. (gyülekezeti terem)** de. fél 10. dr. Lacknerné Puskás Sára; **Pilisvörösvár (református templom)** du. 2. (úrv.); **Budaörs, Szabadság út 75.** de. 10. Endreffy Géza.

Istentiszteletek a Balatonnál

Alsódörgicse, Fő u. 43. de. 11.; **Balatonakali, Templom tér** du. 2.; **Balatonaliga, Club Aliga üdülőközpont, Balatonvilágos, Aligai út 1.** du. 6.; **Balatonalmádi, Bajcsy-Zs. u. 25.** du. 4.; **Balatonboglár, Hétház u. 17.** de. 11.; **Balatonfenyves, református imaház, Bem u. 9.** du. 6.; **Balatonföldvár, Városháza, Petőfi u. 1.** du. 2.; **Balatonfüred, Bajcsy-Zs. u. 15.** de. 9.; **Balatonszárszó, Széchenyi u.** de. fél 9.; **Balatonszemes, Fő u. 34.** de. fél 10.; **Balatonszepezd, Árpád u. 2.** de. 9.; **Hévíz, Helikon u. 6.** du. fél 5.; **Kapolcs, Kossuth u. 26.** du. fél 4.; **Keszthely, Deák F. u. 18.** de. fél 11.; **Kötcse, Templom u. 7.** de. 10.; **Kővágóörs, Arany J. tér 2.** de. fél 12.; **Mencshely, Kossuth L. u.** de. 11.; **Nagyvázsony, Temető u.** du. 2.; **Révfülöp, Villa Filip tér 2.** de. 10.; **Siófok, Oulu park** de. 10.; **Szentantalfa, Fő u.** de háromnegyed 10.; **Taliándörögd, Petőfi u. 1.** du. 2.; **Tapolca, Darányi u. 1.** de. fél 9.; **Veszprém, Kossuth u. 4.** de. 10.; **Zánka, Rákóczi u.** de. fél 9. *Összeállította:* Boda Zsuzsa

ISTENTISZTELET-KÖZVETÍTÉS A DUNA TELEVÍZIÓBAN

Élőben a tévében a Szélrózsa záró istentisztelete

A Szélrózsának nincsen olyan nagy múltja, mint mondjuk egy tolnai sváb falu evangélikus egyházközségének vagy egy kemenesaljai magyar kegyességű, avagy éppen egy közép-magyarországi szlovák hátterű gyülekezetnek. Nem egy állandó közösség. Nem is egy olyan gyülekezet, amely „megismételhető”. Egyszeri és különleges.

Illetve most már – a kilencedik alkalommal – az egyszeriségéből talán veszít, de a különlegességéből aligha. Az egyediségéből pedig semmiképpen.

Országos evangélikus ifjúsági találkozó – hirdeti a felirat immár tizenhat éve. Hiszen ez a *Szélrózsa,* nem más. Nem több, de nem is kevesebb. Az egyházhoz és holdudvarához tartozó fiataloknak szóló, fesztiválszerű, Krisztus-központú lelki alkalom.

Egy élő istentisztelet-közvetítést beharangozva talán érdemes rövid történeti áttekintést adni a találkozóról, hiszen az idén már akár le is érettségizhettek azok, akik a kezdetekkor még szüleik karjában ültek. Egész pontosan Váralján, ahol 1996-ban elkezdődött az egész. *Ócsai Zoltán, Baranyay Csaba* lelkészek és *Marton Tamás* akkori ifjúsági titkár álmodtak egy nagyot, aztán elkezdett köréjük szerveződni egy csapat. Ők „csinálták” az első Szélrózsát *„Kit kerestek?”* mottóval.

Aztán jött Bodajk 1998-ban *„Nem a meghátrálás emberei vagyunk”* címmel, majd 2000-ben Debrecenben többen biztosan állítottuk: *„Itt vagyok, engem küldj!”* 2002-ben Kismaroson a mobiltelefon előretörésével (ma már szinte ez is történelem) a *„Hívásod van”* mottót választottuk, két évvel később Tatán pedig *„A világ világossága”* hívott mindenkit. 2006-ban Szolnokon a *„Tenyerembe vétetek”* biztatása, 2008-ban pedig a *„Hol a határ?”* kérdés köré szerveződött a fesztiválszerű találkozó. 2010-ben Szarvason gyűltünk össze *„Középkezdés Veled”* címmel.

Most úgy készülünk Fonyódligetre, hogy először lesz Szélrózsa a Balatonnál. A prófétai mondat – *„Örömmel merítek a szabadulás vizéből”* (Ézs 12,3) –, illetve az ebből kiragadott *„Meríts!”* gondolat végigvonul az egész találkozón, megjelenik a beszélgetésekben, előadásokban és természetesen a liturgikus eseményekben is.

Így a záró istentisztelet egy sorozat hetedik alkalma, az úgynevezett hetedik merítés (lásd a zsidó *szukkót* ünnepet): a szabadulás ünnepe. Ezen az úrvacsorai istentiszteleten zenél az immár négy éve alakult *Szélrózsa Band,* a mezőberényi rézfúvósok, a finn *Et Cetera* együttes *Pekka Simojoki* vezetésével, illetve a liturgiában segítenek lelkészek és laikusok egyházunk különböző szolgálati területeiről. Az igehirdető *Mesterházy Balázs,* a soproni Berzsenyi Dániel Evangélikus Líceum lelkésze, aki 2010 októbere óta fogja össze a Szélrózsa szervezőit.

Evangélikus istentisztelet a Duna Televízióban

A fonyódligeti Szélrózsa országos evangélikus ifjúsági találkozó záró istentisztelete élőben látható július 22-én, vasárnap 10.30-tól a Duna Televízióban. Igét hirdet *Mesterházy Balázs* soproni iskolalelkész.

Isten családjában

▶ **Régi álma teljesült a Tessedik Sámuel Alapítvány kuratóriumának, amikor tavaly sikerült megvásárolnia egy családi házat a közelmúltban az ország harmadik legszebb településének kikiáltott Mátraszentimrén. A komoly anyagi áldozat, valamint a gyermeküdülővé való átalakítás és felújítás költségei meghozták első gyümölcseiket: több más tábort követően fogvatartottak gyermekei tölthettek egy felejthetetlen hetet a Mátrában. Reménység szerint az idén még több turnus táboroztatására és családi hétvégék megrendezésére lesz lehetőség.**

A Magyar Testvéri Börtöntársaság és a Börtönlelkészek Magyarországi Szervezete szervezésében, *Kadlecsik Zoltán* lelkész, illetve *Magyari Márton* ügyvezető vezetésével június 25-étől július 1-jéig tizennégy olyan gyermek nyaralt a Tessedik Sámuel Alapítvány gyermeküdülőjében Mátraszentimrén, akiknek szülője büntetését tölti valamely magyarországi büntetés-végrehajtási intézetben.

A sok kirándulással, fürdőzéssel, előadásokkal, csoport- és sorversenyekkel, kézműves-foglalkozással, zenés áhítatokkal színesített hétnek egy nagyon fontos üzenete volt: Isten családjában egymás testvéreként soha nem vagyunk egyedül a bajban, a nehézségek közepette, az egyedüllétben, a hiányban. A szerető és teremtő Úrhoz bármikor odafordulhatunk, tőle segítséget kérhetünk.

Dinnyés József daltulajdonos is meglátogatta a tábort, szervezetünk elnökségi tagja pedig két előadást tartott. A tábor befejezéseként vasárnap délelőtt Bagolyirtáson evangélikus istentiszteleten vettek részt a gyerekek.

A tábor a Tessedik Sámuel Alapítvány, az Emberi Erőforrások Minisztériuma és adományozóink támogatásával valósult meg, és ősszel reménység szerint tábortalálkozó követi.

Társaságunkra az üdültetés igen komoly anyagi terhet ró, ezért továbbra is kérjük testvéreink, támogatóink segítségét, adományait, hogy minél több gyermeket vihessünk el bűnmegelőzési táborunkba.

Szervezetünk számlaszáma: MKB Bank Zrt. – 10300002-20345073-00003285.

■ M. M.

Ötkarikás lángok

Néhány nap, és Londonban újból fellobban az olimpiai láng.

Az újkori játékoknak az antik görög olimpiák voltak a példaképei. A görögök – gazdagok és szegények – négyévenként összegyűltek Olümpiában, hogy legjobbjaik összemérjék erejüket és ügyességüket. Közismert, hogy a városállamok között gyakori volt az ellentét, de az ünnep napjaira félretették az ellenségeskedést.

A régi minta ma is él: a világ minden tájáról jönnek a versenyzők, szintén négyévenként, és az ősi helyen lobban föl a nap gyújtotta láng. Onnan, Olümpiából indítják el a fáklyás stafétát, hogy végül a rendező ország központi olimpiai stadionjában adott időpontban valamely híresség emelje a magasba, és gyújtsa meg vele az óriási fáklyában a játékok időtartama alatt mindvégig égő lángot.

„Az olimpia megnyitói során bizonyos szertartások – írta Nikolaus Nissiotis professzor –, a láng megjelenése ebben a miszticizmustól áthatott közegben (…) a tömegnek erőteljes vallásos élményt sugallnak.”

Az első újkori olimpia megnyitójára 1896. április 6-án került sor, Pierre de Coubertin báró áldozatos munkájának köszönhetően. A korabeli leírások megemlítik, hogy kürtszó jelezte a király érkezését, majd fölhangzott a görög himnusz.

Az olimpia újból bevonult a világtörténelembe. A béke és testvériség eszméjét száz éven át hűen hordozta. De amikor az amerikai kólaipar megvásárolta a rendezés jogát, a pénz mindent összerombolt.

Immár semmi nem olyan, mint régen. Az ötkarikás játékok napjait időnként a félelem is beárnyékolja, a sportolók mellett testőrök állnak, a dopping- és egyéb csalások ellenőrzésére intézmények szakosodtak.

Mi azonban ettől függetlenül újra és újra nagyon várjuk e világversenyt, így a londoni olimpiát is. A korábbi játékokról legendás sportolókat, feledhetetlen teljesítményeket idézhetünk fel emlékezetünkben… És az újak? Lesznek-e, akik ismét a legmagasabbra állhatnak? Ne várjunk sokat, és akkor biztos lesznek örömeink.

„A sportban sűrítetten megtalálhatók az élet örömei, drámái – írta Kocsis L. Mihály –, az emberi érzelmek mindenoldalú megnyilvánulásai. Nemcsak a magánéletben vannak győzelmek, vereségek, az olimpián is.” Megmutatkoznak olyan emberi tulajdonságok, mint a tehetség, becsület, küzdőképesség, akaraterő, kitartás. És mindennek az ellenkezője is.

Kívánom, hogy a londoni olimpiai játékokon ne hiányozzon semmi nemes, főleg ne hiányozzon a becsületesség! És kívánom, hogy sportolóink – akik, ebben biztos vagyok, most is mindent megtesznek majd a sikerért – nyerjék el küzdelmük megérdemelt jutalmát, örömöt szerezve nekünk, szurkolóknak is, akik nem átallunk az általuk elért siker fényében sütkérezni…

■ Fenyvesi Félix Lajos

Együttműködésben a világ

EGYHÁZ ÉS VILÁGHÁLÓ

Rovatgazda: Nagy Bence

Az ipari forradalom kezdete óta elmondható, hogy a francia–német háborúk oka többek között az is volt, hogy e két állam határ menti területei bővelkednek vasércben és szénben. Márpedig az egyre gépesedő világban ezekre a nyersanyagokra volt a legnagyobb szükség, és azokban az időkben a legegyszerűbbnek tűnő módszer az volt, ha erőszakkal elveszik a másiktól.

A második világháború után jutott el a két ország oda, hogy a kibékíthetetlennek tűnő ellentét a *Montán-unió (Európai Szén- és Acélközösség)* keretében feloldást nyerjen: ezeket a területeket és erőforrásokat közös kezelés alá vonták. Ez a megoldás nemcsak meggátolta, hogy az országok újra fegyverkezhessenek, hanem végre arra is volt mód, hogy a javakat ne csak megszerezni lehessen, hanem megkapni is.

A klasszikus közgazdaságtan hasonlóképpen látja az ugyanazon piacon tevékenykedő vállalatok helyzetét. Azt tanítja, hogy ezek óhatatlanul egymás riválisai, mivel ugyanazokért a korlátozott erőforrásokért – az emberek figyelméért vagy éppen a pénztárcájáért – folytatják a küzdelmet. A piaci részesedések adatsorai valójában egy háborúról szóló helyzetjelentések.

E rovat hasábjain is számos alkalommal lehetett olvasni rivális közösségi oldalakról vagy éppen egymást lekröző technológiákról. Az internetnek azonban van egy másik oldala is, ez pedig arra épül, hogy az emberek segítik egymást. És most nem is elsősorban az egyes projektek közösségi finanszírozására kell gondolni (mint például az *indulj.be* esetében), hanem hogy apró internetes cégek összefognak azért, hogy technológiájukat egyesítve hozzanak létre változást.

A *Dropbox* jelenleg talán a legnépszerűbb internetes fájltároló szolgáltatás. Nehéz pontosabban meghatározni, mi is, mert a lehetőségek túlmutatnak ezen, és az üzemeltetői maguk is csak annyit írnak, hogy „a Dropbox olyan ingyenes szolgáltatás, amely bárhol elérhetővé teszi valamennyi fotódat, dokumentumodat, videódat”.

A számítógépre vagy okostelefonra feltelepített programmal egy mappába másolva vagy akármelyik böngészővel a *http://dropbox.com* oldalt megnyitva lehet megosztani a fájlokat a saját eszközeink között.

E sorok írója például PDF formátumú e-könyveket szokott a számítógépén bemásolni a megosztott mappába, amelyet azután az okostelefonján tud olvasni, anélkül hogy egyéb műveletet kellene végrehajtania. És a telefonján lévő fotóalkalmazás automatikusan felmenti a fényképeket, így azokat már nem kell letölteni, mert maguktól a számítógépre vándorolnak.

Eddig csak egy jól kitalált szolgáltatásról beszéltünk, azonban tudni kell a *Dropboxról,* hogy a programozói interfészén keresztül más alkalmazások is használhatják a fájljainkat. A *Writebox (https://write-box.appspot.com/)* a mostanában elterjedőben lévő minimalista szövegszerkesztők egyike. Ezeknek az alkalmazásoknak szinte nincsenek is formázóeszközeik, ugyanis alkotóik filozófiája szerint minden ilyen funkció valójában magáról az írásról vonja el a figyelmet.

A *Writebox* nem is tud szinte semmi mást a szöveg begépelésén, a betűméret kiválasztásán és az alapvető statisztikai információkon kívül. Illetve egy fontos dolgot tud: a kész szöveget a dropboxos mappánkba menti el. Így a szöveget megírhatjuk akárhol, ahol van internet-hozzáférés, amikor otthon bekapcsoljuk a számítógépünket, a fájl másodperceken belül ott fog csücsülni rajta.

A példa nagyon egyszerű, de nem egyedi: számos internetes projektet lehet találni, amelyek hasonló szimbiózissal működnek együtt, akár hazai vízeken is. Nemrég indult el a *Rukkola.hu,* az első közösségi könyvcserélő oldal azzal a céllal, hogy tagjai ingyen juthassanak olyan könyvekhez, amelyek másoknak már nem kellenek – természetesen az ő feleslegessé vált könyveikért cserébe. Mivel a projektnek nincs saját könyves adatbázisa, a legnagyobb magyar könyves közösségi oldal, a *Moly.hu* „kölcsönzi” számára ezeket az információkat.

A jó kezdeményezések mellett persze mintha kicsit a keresztény egyházak mögött kullogna a világ, hiszen még csak most találják fel az „ökumenét”. Mindenesetre jó dolog példamutatónak lenni…

■ N. B.

A legnépszerűbb sportág az olimpián

Nélkülünk készülnek Londonra a labdarúgók

A nyári olimpiák hivatalosan 1908 óta megrendezett labdarúgótornáinak örökranglistáját nem a legtöbb világbajnoki címmel rendelkező brazilok, a látványosan focizó olaszok, a pontos és megbízható futballt produkáló németek, de nem is a jól cselező argentinok vagy uruguayiak vezetik. Folytatnánk a sort a franciákkal és a spanyolokkal. De nem! Ha a súlytalannak tekinthető női eredményektől eltekintünk, Magyarország áll az olimpiai futball éremtáblázatának élén! 1952-ben Helsinkiben, 1964-ben Tokióban, 1968-ban Mexikóvárosban arany-, 1972-ben Münchenben ezüst-, 1960-ban Rómában bronzérem járt az akkor még világverő magyar labdarúgóknak. Ellensúlyozva azt a tényt, hogy azóta mindössze az 1996-os atlantai olimpián vettünk részt, ér(d)emi eredmény nélkül.

Ezek a sikerek akkor is jelentősek, ha a futball kakukktojásnak számít mind a csapat-, mind az egyéni sportágakat tekintve. Amíg ugyanis egy olimpiai cím jellemzően rangosabb, mint egy világ- vagy kontinensviadalon aratott győzelem, addig a labdarúgásban a világbajnokság vagy az Európa-bajnokság komolyabb kihívásnak számít. Ennek hátterében a Nemzetközi Labdarúgó-szövetség szabályozása áll, melynek következményeként az olimpiákon nem a legerősebb nemzeti tizenegyek képviseltetik magukat.

Kezdetben csak amatőrök játszhattak, aztán a világbajnoki selejtezőkön vagy főtáblán szereplőket sem engedték pályára lépni, a mostani szabályozás alapján pedig huszonhárom éves korukig focizhatnak az olimpikonok. Mindezt azonban izgalmassá teszi, hogy három „túlkoros” labdarúgó is szerepet kaphat a küzdelmekben.

A londoni olimpia futballeseményei – a sűrű program miatt – már a hivatalos megnyitóünnepség előtt, július 25-én – a női versenyszámmal – kezdetüket veszik. A férfiak egy napra rá lépnek először pályára.

A csapatok négy négyes csoportban mérik össze tudásukat. Az *A* csoportot Nagy-Britannia, Szenegál, az Egyesült Arab Emírségek, Uruguay; a *B*-t Mexikó, a Koreai Köztársaság, Gabon, Svájc; a *C*-t Brazília, Egyiptom, Fehéroroszország, Új-Zéland; a *D*-t pedig Spanyolország, Japán, Honduras és Marokkó alkotja.

Ezekből a csoportokból az első két helyezett jut az immár egyenes kieséses rendszerben lebonyolított negyeddöntőkbe, amelyeknek nyertesei elődöntőt vívnak, majd ennek vesztesei harcolnak augusztus 10-én a bronz-, győztesei augusztus 11-én az aranyéremért.

A helyszínek tekintetében nemcsak a fővárosiak „rúgnak labdába”: a Wembley-stadion mellett Coventry, Manchester és Newcastle városa kap szerepet, sőt nemcsak Anglia, hanem a skóciai Glasgow és a walesi Cardiff egy-egy stadionja is.

Sajnos az olimpiai éremtáblázatban igen nagy a valószínűsége a változásnak. Míg a világ- és Európa-bajnokságokon az Egyesült Királyság tagországai külön csapatokkal indulnak (Anglia, Észak-Írország, Skócia, Wales), addig az olimpiákon közösen, Nagy-Britanniaként. A magyarok három aranyával, egy-egy ezüst- és bronzérmével szemben a briteknek három aranyuk van, de futballnagyhatalomként és – leginkább – házigazdaként jó esélyük van a győzelemre. Ebben az esetben négy aranyukkal átveszik a vezetést.

A londoni játékok esélyesei között kell még számon tartanunk Brazília, Spanyolország és Uruguay válogatottjait. Mi pedig csak reménykedhetünk, hogy tehetséges utánpótlásunk – legalább hosszú távon! – valamikor ismét olimpiai résztvevővé, netalántán éremszerzővé teszi Magyarországot.

■ Rezsabek Nándor

EVÉL&LEVÉL

Hittanos tábor Telekgerendáson

Négy felejthetetlen napot töltöttünk Telekgerendáson, az evangélikus szálláson. Négy községből jöttünk össze: Ambrózfalva, Csanádalberti, Nagyér, Pitvaros.

A tábor fő témája a *kapcsolatok* volt, ennek kifejtéseként az egyik napon a *kapcsolat szüleinkkel,* a másikon pedig a *kapcsolatom Jézussal* téma került feldolgozásra. Minden napra jutott valamilyen foglalkozás: szerepjáték, bibliatanulmány, áhítat, kézműves- vagy más program.

A gyerekek nagyon élvezték a tábor minden percét, rengeteget nevettek, és gyönyörű alkotásokat produkáltak. Már az utazás is nagy élményt jelentett sokak számára, hiszen volt olyan gyerek, aki most ült életében először vonaton.

Köszönetet mondunk a tábor szervezőinek, vezetőinek *(Csonka Zsuzsanna, Hodák Györgyné, Kis Györgyné, Rehák Károlyné, Tarjányi István)* és ifis vezetőinek *(Hájas Gyöngyike, Magassy Bence, Horváth Luca, Futaki Enikő),* akik mindent megtettek, hogy ez a tábor létrejöhessen, és mindenki jól érezhesse magát.

Magassy Bence *(Telekgerendás)*

Szomorú vagyok

Szomorú vagyok, hogy a július 15-i számban megjelent interjúban *(„Nekem olyan hatalmas Istenem van…”,* 10. o.) szerénytelennek tűnök. Nem ez volt a célom, hanem egyedül az Úr iránti hála, hiszen én csak egy kis pont vagyok az ő kezében. A cikk nem fejezi ki látásomat, hitemet, gondolataimat. Az interjút nem egyeztették velem, sok lelki és tartalmi hibát hordoz, ezért nem tudom azt magaménak elfogadni.

Széll Bulcsú *lelkipásztor (Kispest)*

Mi is szomorúak vagyunk. Aktív lelkészekkel ritkán készítünk portréinterjút, *A hónap igéje* című rovatunk ötletgazda szerzőjével azonban szívesen tettünk kivételt, miután értesített bennünket frissen elnyert díszpolgári címéről. Noha *Széll Bulcsú* – szerényen – csupán hírként kérte megjelentetni az őt ért önkormányzati elismerést (majd amikor ezt „elmulasztottuk”, hirdetésként közöltette!), mi úgy véltük, sokrétű szolgálata indokolttá teszi, hogy – részben e kitüntetés apropóján – interjúban mutassuk be őt lapunk hasábjain.

Bár ifjú kolléganőnk magnetofonnal rögzítette a beszélgetést, annak végső, szerkesztett szövegét – amiként ez lapunknál szokásos – az esetleges javítás, illetve jóváhagyás végett e-mailben természetesen megküldtük lelkész úrnak. Ő azonban időközben kórházba került, családtagjainak pedig többszöri próbálkozásra sem sikerült hozzáférniük a digitális küldeményhez.

De nem adtuk fel: előzetes egyeztetés után elküldtük a szöveget Széll Búlcsú leányának e-mail címére is, aki azonban – állítása szerint – ezt nem kapta meg. Erről értesülve kértük meg, hogy akkor szerkesztőségünkben olvassa át az interjút. A nemrégiben ugyancsak lelkésszé avatott (azaz teológiát végzett) *Széll Éva Anna* ezt elégséges megoldásnak tartotta (édesapját kedden, a lap nyomdába küldésének napján már telefonon sem tudtuk elérni), és készségesen be is jött az Üllői útra. Az interjúval kapcsolatos észrevételeit maradéktalanul átvezettük a betördelt kézirat szövegébe – hiszen azzal nemcsak az olvasóknak, hanem műtéten átesett – imádságainkban hordozott –testvérünknek is örömet szerettünk volna szerezni…

T. Pintér Károly *főszerkesztő*

Hibaigazítás. Nem rejtvénynek szántuk. Lapunk múlt heti számának 7. oldalán sajnálatos számítógépes programhiba folytán maradt le *„…a siketek hallanak”* című nagyszerű riport – pontosabban a *Bokros Andrea* jelnyelvi tolmáccsal készült interjú – végéről a szöveg utolsó mondata, a szerző, *Mátis Lilla* nevével egyetemben. A keddi korrektúrafordulón általunk utoljára látott nyomtatott oldalon még hibátlanul olvashattuk az úgynevezett *rendelés* során csonkolódott sort, amely – a megelőző mondattal együtt – így szól: *„Áldásnak tekintem azt is, hogy barátságot köthettem egy református és egy evangélikus lelkésznővel. Úgy hiszem, ezek a kapcsolatok is a Reménység fesztivál gyümölcsei.”* Mindazonáltal ezúton is kérjük a szerző, az interjúalany és olvasóink elnézését. – *A szerk.*

SZERETETVENDÉGSÉGRE

Tejszínes baracktorta

Hozzávalók a tésztához: *25 dkg liszt, 1 teáskanál sütőpor, 10 dkg darált dió vagy mandula, 15 dkg hideg Rama margarin, 1 kis tojás, 8 dkg kristálycukor, 1 csomag vaníliás cukor, 1 csipet só;* a töltelékhez: *1 kg sárgabarack, 10 dkg darált dió vagy leveles mandula, 2 dl habtejszín, 1 tojás, 8 dkg kristálycukor.*

FOTÓ: BODA ZSUZSA

A hozzávalókból rugalmas tésztát gyúrunk, és letakarva fél órára a hűtőbe tesszük.

Egy 26 cm átmérőjű tortaformát kivajazunk, a tészta háromnegyedét lisztezett deszkán kinyújtjuk, és kibéleljük vele a formát. A maradék tésztából 2,5 cm magas peremet készítünk.

A tejszínt a cukorral kemény habbá verjük, végül belekeverjük a tojást is. A tésztára rászórjuk a dió vagy a mandula felét, egyenletesen elrendezzük rajta a megmosott, félbevágott és kimagozott sárgabarackokat, majd ráöntjük a tejszínhabos keveréket. A tetejét megszórjuk a maradék dióval vagy mandulával.

170 fokra előmelegített sütőben kb. 40 perc alatt megsütjük. Tejszínhabbal díszíthetjük.

Tisztelt többpéldányos és gyülekezeti előfizetőink, könyvvásárlóink!

Az *Evangélikus Élet* teljes körű terjesztését július 25-étől a Luther Kiadó megbízásából a MediaLOG Logisztikai Zrt. végzi. Így az egypéldányos egyéni előfizetők mellett immár a többpéldányos egyéni előfizetők és a gyülekezetek is az új terjesztőn keresztül kapják meg az újságot.

Mint ahogy azt már az egypéldányos egyéni előfizetőink közül néhányan megtapasztalhatták, a terjesztőváltás nem zökkenőmentes, így türelmet és együttműködést kérünk azon előfizetőinktől, akiket e változás – átmenetileg – esetleg hátrányosan érint.

Kérjük, ha a lap kézbesítésében fennakadást tapasztalnak (ha hetilapunk késve vagy egyáltalán nem érkezik meg), azt – gyülekezeti és többpéldányos előfizetőink – haladéktalanul jelezzék az alábbi elérhetőségeken:

MediaLOG Logisztikai Zrt. ügyfélszolgálata – telefon: 80/106-000, e-mail: ugyfelszolgalat@media-log.hu.

Luther Kiadó – 1085 Budapest, Üllői út 24.; telefon: 1/317-5478, 1/486-1228, 20/824-5518; fax: 1/486-1229; e-mail: kiado@lutheran.hu.

A könyvek kézbesítését július 25-étől szintén a MediaLOG Logisztikai Zrt. végzi. Az esetlegesen felmerülő problémákat a fenti elérhetőségeken tudják jelezni. Szíves megértésüket ezúton is köszönjük.

■ Kendeh K. Péter *igazgató* (Luther Kiadó)

Nyári leállás

Értesítjük kedves Testvéreinket és tisztelt Partnereinket, hogy a Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Irodájának (1085 Budapest, Üllői út 24.) szokásos kéthetes nyári leállására július 23. (hétfő) és augusztus 3. (péntek) között kerül sor. Az iroda ez idő alatt zárva tart, az ügyintézés szünetel.

Az első munkanap: augusztus 6. (hétfő). Megértésüket köszönjük!

Országos iroda

Szélrózsa-szünet

Mivel hetilapunk munkatársai a hét második felében a Szélrózsa találkozón dolgoznak, az *Evangélikus Élet* szerkesztősége július 18–22. között zárva tart. Megértésüket ezúton is köszönjük.

▶ *Az EvÉlet szerkesztősége*

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból július 22-étől július 29-éig

VASÁRNAP

8.05 / MR6
„Kapocs”
Vasárnapi ökumenikus műsor
10.30 / Duna Tv
Evangélikus istentisztelet közvetítése a fonyódligeti Szélrózsa találkozóról
13.20 / m2
A Biblia a magyar képzőművészetben
15.05 / Bartók rádió
Jubilate Deo
Évszázadok egyházi muzsikája
Benne: Scarlatti: g-moll (Madridi) mise
20.15 / m1
Büszkeség és balítélet (francia–angol romantikus dráma, 2005) (121’)
20.55 / Bartók rádió
Az emberi hang dicsérete
Nyolc évszázad kantátái, miséi, oratóriumai

HÉTFŐ

9.20 / Pax Tv
Ungvidék (ismeretterjesztő sorozat)
Legendák földjén
14.00 / Pax Tv
Emlékezzél meg az egész útról (dokumentumfilm)
15.40 / Duna Tv
Magyar elsők
Az első magyar egyetemek
21.10 / Pax Tv
Ami tőlünk telik (koncertfilm)
Pintér Béla és csapata
22.05 / Duna Tv
Vasfüggöny – Színház a Váci Fegyház és Börtönben (dokumentumfilm)
23.05 / m1
Aranyfeszt 2012
Kultúrkincsek nyáron

KEDD

7.35 / Duna Tv
Századfordító magyarok
Lechner Ödön
14.06 Kossuth rádió
Arcvonások
Passuth Krisztina művészettörténész
15.45 / Duna Tv
India utolsó oroszlánjai (angol ismeretterjesztő film)
17.40 / Duna World
Mekk Elek ezermester (magyar mesesorozat)
A csodálatos asztalos
18.00 / Pax Tv
Szülő és gyermek sorsdöntő találkozása – Dr. Ranschburg Jenő (előadás-sorozat)
22.30 / Bartók rádió
Intermezzo
Itzhak Perlman hegedül, Samuel Sanders zongorázik

SZERDA

7.15 / Duna World
Határtalanul magyar (művészeti, tudományos magazinműsor)
A rejtőzködő nyelvi örökség – A Halotti beszéd és könyörgés titkai
13.30 / Kossuth rádió
„Tebenned bíztunk eleitől fogva...”
A református egyház félórája
15.45 / Duna World
Magyar elsők (magyar ismeretterjesztő sorozat)
Az első magyar alapítású szerzetesrend
19.42 / Kossuth rádió
A pelikán
Részletek a Kaláka együttes felvételeiből
21.20 / Duna World
Sóvidék – A székely föld sója

CSÜTÖRTÖK

7.35 / Duna Tv
Századfordító magyarok (magyar dokumentumfilmsorozat)
Pilinszky János
11.00 / Pax Tv
Titokzatos Erdély (útifilm)
15.57 / Bartók rádió
Kapcsoljuk a bayreuthi Festspielhaust
Wagner: Trisztán és Izolda *(háromfelvonásos opera)*
18.05 / Bartók rádió
Kosztolányi Dezső: A cseh trombitás
Kézdy György tolmácsolásában
18.35 / m2
Fennec – Basile és Georges bosszúja (francia rajzfilm, 1998) (49’)
20.35 / Bartók rádió
Karinthy Frigyes novellái
A hegedű, Énekelni tanulok

PÉNTEK

9.00 / Duna Tv
Magyarország tájegységei (magyar ismeretterjesztő sorozat)
Világörökség
12.05 / Duna Tv
Vers
Pilinszky János: Aranykori töredék
17.45 / Duna World
Egyszer volt, hol nem volt... (magyar mesesorozat)
Kőleves
21.15 / Pax Tv
Invocatio musicalis (egyházzenei műsor)
Korál- és zsoltárfeldolgozások
21.25 / m1
A XXX. nyári olimpiai játékok megnyitója
Élő közvetítés Londonból
22.30 / Pax Tv
A túlélés szabályai
Placid atya *(portréfilm)*

SZOMBAT

9.30 / m1
XXX. nyári olimpiai játékok
Élő közvetítés Londonból
11.00 / Bartók rádió
Ahogy tetszik – klasszikus zenei kívánságműsor
13.30 / m1
Formula 1 – Magyar Nagydíj
Időmérő edzés – Élő közvetítés a Hungaroringről
15.30 / m1
XXX. nyári olimpiai játékok
Élő közvetítés Londonból
16.05 /m2
Jane Eyre (angol játékfilm, 1995) (108’)
23.00 / Bartók rádió
All That Jazz
Cole Porter szerzeményei
23.20 / tv2
Propaganda
Kulturális magazin

VASÁRNAP

9.30 / m1
XXX. nyári olimpiai játékok
Élő közvetítés Londonból
10.00 / Duna Tv
Élő egyház
Hírek, tudósítások a Kárpát-medence és a nagyvilág vallási eseményeiről
15.57 / Bartók rádió
Kapcsoljuk a bayreuthi Festspielhaust
Wagner: Parsifal *(háromfelvonásos opera)*
16.30 / m1
XXX. nyári olimpiai játékok
Élő közvetítés Londonból
Benne: Magyarország–Szerbia férfi vízilabda-mérkőzés
22.30 / Bartók rádió
Intermezzo
Maria Graf hárfázik

Új nap – új kegyelem

Vasárnap (július 22.)
Egészen bizonyosnak tartjuk a prófétai beszédet, amelyre jól teszitek, ha mint sötét helyen világító lámpásra figyeltek, amíg felragyog a nap, és felkel a hajnalcsillag szívetekben. 2Pt 1,19 (Zsolt 119,148; Jn 6,1–15; ApCsel 2,41–47; Zsolt 119,121–128) Régen toronyiránt mentek az emberek, ma GPS-t használnak. Mégis úgy tűnik, baj van a mai ember tájékozódási képességével. Az idők változnak, de az alaphelyzet nem, szükségünk van segítségre, hogy tájékozódjunk, különben elveszünk. Isten igéje olyan, mint a sötét helyen világító lámpás. Csak az Isten teremtő, útmutató szava igazíthat el azon az úton, amely az életbe vezet.

Hétfő (július 23.)
Jézus üdvözíteni tudja örökre azokat, akik általa járulnak Istenhez, hiszen ő mindenkor él, hogy esedezzék értük. Zsid 7,25 (4Móz 21,7; 2Krón 30,13–22; Mk 4,10–12) Nem az a csoda, hogy a beteg meggyógyul, és egy kis hosszabbítást kap: egy-két évet. A csoda az, ha üdvösséget nyer. Azaz: a mulandó és korlátok közé szorított élet helyett maradandót, sőt kiteljesedőt. Ember ezt sem elérni, sem megszerezni nem tudja. Jézus tudja egyedül. Az ő kezében van az életünk. Hála Istennek. Mert így jó helyen van. Annak kezében, aki él, aki maga az élet. A mindent tudás Istennél nem információbőséget jelent, hanem azt, hogy *még* engem is üdvözíteni tud.

Kedd (július 24.)
Ha Krisztuséi vagytok, akkor Ábrahám utódai vagytok, és ígéret szerint örökösök. Gal 3,29 (1Móz 15,1; Mt 22,1–14; Mk 4,13–20) A történelem fordulópontján váratlan csoda történt: Isten emberré lett. A döntő változás megtörtént, az Atyjától elfordult és távolra került, tékozló gyermekért eljött az Atya. A lehetőség adott: együtt lehetnek azok, akik egymáshoz tartoznak, Teremtő és teremtmény. Ebben a helyreállt viszonyban már belesimulhatunk az Isten történelmen átívelő munkájába, az üdvösségtörténet folyamatába. A hitben előttünk jártak mutatják az utat, Isten gyermekeinek közösségében pedig az örök élet örökségével tervezhetünk.

Szerda (július 25.)
Krisztus mondja: „Ha valamit kértek tőlem az én nevemben, megteszem.” Jn 14,14 (Zsolt 30,3; Zak 8,9–17; Mk 4,21–25) Két szó egyre ritkább az ember szótárában: kérem és köszönöm. Alázat kell hozzá, no meg az, hogy tisztában legyek önmagammal: ki vagyok én, mik a lehetőségeim. Mozgásterem korlátozott, egyedül nem jutok messzire, rászorulok útitársaimra s még inkább az én Uramra. Abban a kiváltságban van részem, hogy reménységgel kérhetek. Ha az ő nevében kérek mindent, ami az élethez valóban szükséges (nem csupán önző módon, hanem mások számára is), akkor megtapasztalom, hogy Jézus Krisztus nevében erő van. Létrehozza és megadja mindazt, ami nélkülözhetetlen: az élet szükséges és elégséges feltételeit. A „kérem” kezdetű mondat végén ott kell, hogy álljon a másik szó: köszönöm.

Csütörtök (július 26.)
Akár esztek, akár isztok, bármi mást cselekesztek, mindent Isten dicsőségére tegyetek. 1Kor 10,31 (5Móz 8,10; 1Kor 10,16–17; Mk 4,26–29) Nagy kísértés a vallási tudathasadás… Van egy hétköznapi életem, a sajátom, s van egy vallásos, Istennel kapcsolatos életem. A kettő külön zajlik. Más a mérce az egyikben, és más a másikban. Közben megfeledkezünk arról, hogy minden mindennel összefügg. Isten egyetlen világot teremtett nekünk. Hitünk, keresztény életünk nem vasárnapra vagy az ünnepnapokra szorítkozik. A leghétköznapibb dolgok hátterében is ott áll az Istenhez való kapcsolatunk, s a legünnepibb pillanatokra is hat a hétköznapok minden eseménye. Az irány a döntő, ebből a szempontból láthatunk, értékelhetünk, dönthetünk, cselekedhetünk. Isten dicsőségére teremtett minket. Az életünkben minden ezt kell, hogy szolgálja. Van okunk a bűnbánatra…

Péntek (július 27.)
Akik egykor nem az ő népe voltatok, most pedig Isten népe vagytok, akik számára nem volt irgalom, most pedig irgalomra találtatok. 1Pt 2,10 (Ez 16,8c; Lk 22,14–20; Mk 4,30–34) A nagy változás megtörtént. Isten vissza-, el-, befogadott. Nem volt ennek semmi jogalapja, még csak logikája sem. Minden kegyelem. Minden irgalom. Ha azonban irgalomra találtunk, ne engedjük el. Életünk legnagyobb lehetőségét játszanánk el. Akik irgalmat nyertünk, éljünk hát ebből a páratlan ajándékból.

Szombat (július 28.)
Többé nem én élek, hanem Krisztus él bennem. Gal 2,20 (Jer 31,18b; Jel 19,4–9; Mk 4,35–41) Nem önmagunk, egyéniségünk, önállóságunk feladását jelenti Pál apostol tanúságtételként megfogalmazott állítása. Ellenkezőleg. Megtalálta azt az igazi énjét, akinek a Teremtő megálmodta: a krisztusi embert. Ez azonban csak akkor válik valósággá, ha a szívemben, a fejemben Krisztus az úr. Ha átadom neki a vezérlést, ha ő van mindenekben. Ne féljünk feladni Isten nélküli énünket. A megüresített szívbe ugyanis Krisztus költözhet, hogy önmagamra találhassak. S akkor élek többé nem én, hanem él bennem a Krisztus. Ez az életet jelentő szerepcsere!

■ Hafenscher Károly

Evangélikus Élet – A Magyarországi Evangélikus Egyház hetilapja

E-mail: evelet@lutheran.hu. • **EvÉlet on-line**: www.evelet.hu, www.evangelikuselet.hu. • **Hirdetésfelvétel**: hirdetes@evelet.hu. **Előfizetés**: elofizetes@evelet.hu. • **Szerkesztőség**: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-1108; 20/824-5519, fax: 1/486-1195. **Szerkesztőségi titkár** (előfizetési és hirdetési ügyek referense): Balla Mária (maria.balla@lutheran.hu). **Főszerkesztő**: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu). **Olvasószerkesztő**: Dobsonyi Sándor (sandor.dobsonyi@lutheran.hu). **Korrektor**: Fedor Sára (sara.fedor@lutheran.hu). **Tervezőszerkesztő / EvÉlet on-line**: Nagy Bence (bence.nagy@gmail.com). **Tördelőszerkesztő:** Károly György Tamás (evelet@kgyt.hu). **Rovatvezetők**: Hafenscher Károly – Régi-új liturgikus sarok (hafo@lutheran.hu), Kendeh K. Péter – Oratio oecumenica (peter.kendeh@lutheran.hu), Véghelyi Antal – A vasárnap igéje (antal.veghelyi@lutheran.hu). **Szerkesztőbizottság:** Adámi Mária, Boda Zsuzsa, B. Walkó György, dr. Fabiny Tamás, Horváth-Hegyi Áron, Kendeh K. Péter, Kiss Miklós, Orosz Gábor Viktor, Prőhle Gergely, Radosné Lengyel Anna, T. Pintér Károly.

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu) 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1228; 20/824-5518; fax: 1/486-1229. **Felelős kiadó**: Kendeh K. Péter (peter.kendeh@lutheran.hu).
Nyomdai előállítás: Konsilo Kft. (1022 Budapest, Tapolcsányi u. 6.). Felelős vezető: Nagy Zoltán.
Árusítja a kiadó és a Magyar Posta Rt. (ÜLK) INDEX 25 211, ISSN 0133-1302

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj belföldön (illetve Románia és Szlovákia területén) negyed évre 3250 Ft, fél évre 6500 Ft, egy évre 13 000 Ft, európai országba egy évre 43 800 Ft (168 euró), egyéb külföldi országba egy évre 51 200 Ft (196 euró). Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsejével töröltetni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság. Beküldött kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. Az adott lapszámba szánt kéziratokat a megelőző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő délutáni lapzártakor kizárólag a hét végi eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratokat az evelet@lutheran.hu, a hirdetéseket a hirdetes@evelet.hu címre várjuk.

1 133130 212292